

Σάββας Παρ. Σπέντζας

Όμोट. τακτικός Καθηγητής Πολιτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν,
Σχολῆς Εὐελπίδων

Φορολογικὲς καὶ Οἰκονομικὲς πληροφορίες ἀπὸ τὸ Ἀρχεῖο Περρούκα

Ἡ πόλη ποὺ μᾶς φιλοξενεῖ ὅπως γνωρίζουμε, εἶναι μία ἀπὸ τὶς ἀρχαιότερες, ἂν ὄχι ἡ ἀρχαιότερη πόλη τῆς Εὐρώπης, καὶ προσεγγίζει περίπου ἑξὶ χιλιάδες χρόνια πραγματικῆς παρουσίας στὸ στίβο τοῦ πολιτισμοῦ, κατὰ τοὺς Γάλλους συγγραφεῖς Marcel Pierart καὶ Gilles Touchais¹, ποὺ ἀκολούθησαν τὴν ἐργασία (διδακτορικὴ διατριβή) τοῦ Michel Seve², ὁ ὁποῖος μᾶς δίνει τὴν δυνατότητα νὰ ἐπικοινωνήσουμε μὲ πολλοὺς ταξειδιῶτες/ἐπισκέπτες τῶν τελευταίων αἰῶνων (XVI-XX), οἱ ὁποῖοι καὶ μᾶς περιγράφουν τὶς ἐντυπώσεις τους, ἰδιαίτερα ἀπὸ τὴν τουρκοκρατούμενη περίοδο, ἀλλὰ καὶ στὸν δέκατο ἑνατο αἰῶνα.

Ἐμεῖς ὅμως θὰ ἐντοπίσουμε σύμφωνα μὲ τὸ θέμα τοῦ Συνεδρίου μας τὴν ἀνακοίνωσή μας, «Στὸ Ἄργος κατὰ τὸν 19ο αἰῶνα», δηλαδὴ στὸν ρόλο, στὸν σημαντικὸ ρόλο ποὺ διαδραμάτισε ἡ πόλη αὐτή, σὲ ὅλες τὶς ἐκφάνσεις, ἀπὸ κάθε ἀποψη ἠθικῆ, πολιτικῆ, πολιτιστικῆ, ἀγωνιστικῆ, στρατιωτικῆ καὶ φυσικὰ πνευματικῆ προκειμένου νὰ στηριχθεῖ τὸ μέλλον τῆς Ἐπανάστασης καὶ ἡ δημιουργία τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Καὶ ξεκινοῦμε ἀμέσως ἀπὸ τὴν συνεισφορὰ τοῦ Ἀργους στὸ νεοσύστατο Ἑλληνικὸ Κράτος ποὺ σχετίζεται φυσικὰ μὲ τὶς συνταγματικὲς³⁻⁵

1. Marcel Pierart & Gilles Touchais, *Argos une ville Grecque de 6000 ans*. Mediterranée CNRS Editions, Paris 1996,

2. Michel Seve, *Οἱ Γάλλοι ταξειδιῶτες στὸ Ἄργος 16ος-20ος αἰ.* Ἀθῆναι-Παρίσι 1993.

3. Α. Μάμουκας, *Τὰ κατὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος, ἤτοι Συλλογὴ τῶν περὶ τὴν ἀναγεννημένην Ἑλλάδα συνταχθέντων Πολιτευμάτων, Νόμων καὶ ἄλλων ἐπισήμων πράξεων. Ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τέλους τοῦ 1832. Τόμ. ΙΑ', Ἀθήνησιν ἐκ τοῦ Βασιλικοῦ*

ἐξελίξεις ἀφοῦ ἔλαβαν χώρα στὸ Ἄργος, ὅπως οἱ ἐργασίες τῆς Δ' Ἐθνοσυνελεύσεως τὸν Ἰούλιο 1829 μέχρι τὸν Αὐγούστο 1829, ἐδῶ ἀκούσθηκαν ἡ ἔκθεσις τοῦ Κυβερνήτη Ι. Καποδίστρια πρὸς τὴν Δ' Ἐθνικὴ Συνέλευσις, τὸ Ψήφισμα τῆς Δ' Ἐθνικῆς Συνελεύσεως γιὰ τὴν σύστασις τῆς Γερουσίας καὶ τὶς βάσεις τοῦ Νέου Πολιτεύματος (22-7-1829), ἀλλὰ καὶ τὸ Ψήφισμα γιὰ τὴν διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν (2-8-1829).

Γι' αὐτὸ ἀκούσθηκαν στὸ Συνέδριο ἑπτὰ ἀνακοινώσεις γύρω ἀπὸ τὰ συνταγματικὰ ζητήματα καὶ τὴν ἔννομη τάξι τοῦ Νέου Κράτους καθὼς καὶ τοὺς διεθνεῖς προσανατολισμούς του.

Τὸ Ἄργος ὅμως κατὰ τὴν προσωπικὴ μας ἐκτίμησις διαθέτει καὶ ἓνα ἄλλο πολὺτιμο στοιχεῖο, ἓναν ἄλλον πλοῦτο, ποὺ μέχρι σήμερα δὲν ἔχει ἀξιοποιηθεῖ, ὅπως θὰ ἔπρεπε καὶ συστηματικά. Ὁ πλοῦτος αὐτὸς εἶναι γνωστὸς σὲ ὅλους μας. Εἶναι τὸ Ἀρχεῖο τῆς Οἰκογενείας Περρούκα, τὸ ὁποῖο φυσικὰ συνδέεται ἄμεσα μὲ τὴν πόλιν τοῦ Ἀργους. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι ἀποτελεῖ ζήτημα τοπικοῦ ἐνδιαφέροντος. Ἀντίθετα, ἀφορᾷ καὶ ἐνδιαφέρει, ὁλόκληρη τὴν ἑλληνικὴ κοινωνία, τὴν ἑλληνικὴ ἐπιστῆμιν καὶ φυσικὰ τὸν κάθε Ἕλληνα ξεχωριστά, γιὰ τὴν Ἱστορίαν του, γιὰ τὴν Ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Οἱ σοβαρότεροι ἱστορικοί, μελετητές, ἐρευνητές καὶ ἱστοριοδίφες ἔχουν ἀναφερθεῖ στὴν «προυχοντική» αὐτὴ οἰκογένεια «Περρούκα» καὶ φυσικὰ στὴν προσφορὰ τῆς ὅχι μόνον στὴν τοπικὴ κοινωνία τοῦ Ἀργους, ἀλλὰ γενικότερα γιὰ τὴν παρουσίαν τῆς τόσο στὴν προετοιμασίαν καὶ τὴν στήριξιν τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα τοῦ Εἰκοσιένου, ὅσο καὶ στὶς θυσίες τῶν μελῶν τῆς, ἀφοῦ ἄλλοι «Περρουκαῖοι» ἢ «Μπερουκαῖοι» φυλακίσθηκαν, ἄλλοι πέθαναν καὶ ἄλλοι δολοφονήθηκαν. Ἡ πλούσια βιβλιογραφία πιστοποιεῖ τὸ γεγονός.⁶⁻²⁷

τυπογραφεῖον, 1852, σσ. 137 κ.μ.

4. Ακαδημία Ἀθηνῶν, *Ἐπετηρὶς τοῦ Κέντρου Ἑρευνῆς τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου*. Ἐκδομένη Ἐπιμελείαν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου, 15 (1968). Ἐν Ἀθήναις 1972, σελ. 174 κ.μ.

5. Ἰνστιτούτο Ἑλληνικῆς Συνταγματικῆς Ἱστορίας καὶ Συνταγματικῆς Ἐπιστήμης. Πηγὲς τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου Δικαίου. Ἀντώνη Ν. Παντελῆ, Στεφάνου Ι. Κουτσουμπίνου, Τριαντάφυλλου Α. Γεροζήση. *Κείμενα συνταγματικῆς Ἱστορίας*. Πρῶτος τόμος 1821-1923. Ἀθήνα-Κομοτινὴ, 1993, Ἀντ. Σακκουλά, σσ. 91 κ. μ.

6. Μ.Β. Σακελλαρίου, *Ἡ Πελοπόννησος κατὰ τὴν δευτέραν Τουρκοκρατίαν (1775-1821)*. Ἀθήναι 1939 [Ἀνατύπωση] Ἀθήναι 1978, Ἑρμῆς, σ. 139.

7. Φ. Χρυσανθόπουλος (Φωτᾶκος), *Βίοι Πελοποννησίων Ἀνδρῶν*. Ἐν Ἀθήναις 1888, σ. 68.

8. Ε. Βαρδουνιώτης, *Ἡ καταστροφὴ τοῦ Δράμαλι*. Ἐν Τριπόλει 1913, σ. 255 κ.μ.

9. Τ. Κανδηλῶρος, «*Ἡ Φιλικὴ Ἐταιρεία*». Ἐν Ἀθήναις 1926, σσ. 288-292.

10. Τ. Γριτσόπουλος, «*Ἡ εἰς Βοστίτζαν μυστικὴ συνέλευσις τῶν Πελοποννησίων*

Οἱ μελετητὲς τοῦ Ἄργου ἰδιαίτερα τῆς δεύτερης τουρκοκρατικῆς περιόδου ἀντλοῦν στοιχεῖα ὅπωςδὴποτε ἐνδιαφέροντα ἀπὸ τὶς δραστηριότητες τῆς οἰκογένειας «Περρούκα», ἀφοῦ τὰ μέλη τῆς εἶχαν πολλές καὶ διάφορες ιδιότητες, τόσο στὸ Ἄργος, ὅσο καὶ τὴν Κωνσταντινούπολη, ἐνῶ παράλληλα ὑπολογίζονταν καὶ ὡς παράγοντες ποὺ ὀδήγησαν σὲ σύγκρου-

Ηγετῶν», *Μνημοσύνη*, Δ' (1972-73), σσ. 17, 32, 36.

11. Κ. Δεληγιάννης, *Απομνημονεύματα*, τόμ. Α'. Αθήνα 1957, σ. 16.

12. Ι. Ζεγκίνης, *Τὸ Ἄργος διὰ μέσων τῶν αἰώνων*. Αθήνα 1996³, σ. 388.

13. Αμ. Φραντζής, *Ἐπιτομὴ τῆς Ἱστορίας τῆς Αναγεννηθείσης Ἑλλάδος, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1715 καὶ λήγουσα τὸ 1835*. Ἐν Αθήναις 1841. Φωτοτυπικὴ Ανατύπωσις, τομ. Δ', Αθήνα, Β.Ν.Γρηγοριάδης, 1975, σ. 107

14. Γ. Βλαχογιάννης, *Ἀπαντα τῶν Νεοελλήνων Κλασσικῶν, Ἱστορικὴ Ἀνθολογία 1*, ἔκδ. Ἐταιρεία Ἑλληνικῶν Ἐκδόσεων. Αἰθῆναι 1965, σσ. 15-16.

15. Α. Βακαλόπουλος, *Ἱστορία τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ. Ἡ μεγάλη Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση (1821-1829)*, τόμ. Ε' Θεσσαλονίκη 1980, σσ.313, 353, 654.

16. Α. Βακαλόπουλος, *δ.π.π.*, τόμ. Ε', τόμ. ΣΤ', Θεσσαλονίκη 1982, σσ. 280, 413, 430-432, 452, 479, 481, 768 καθὼς καὶ ὑποσημ. 279 σ. 481.

17. Α. Βακαλόπουλος, *δ.π.π.*, τόμ. Ζ'. Θεσσαλονίκη 1986, σ. 359.

18. Α. Βακαλόπουλος, *δ.π.π.*, τόμ. Η' (τελευταῖος). Θεσσαλονίκη 1988, σσ. 32, 394, 416, 706.

19. Κ. Δεληγιάννης, *Ἀρχεῖον. Τὰ ἔγγραφα 1779-1827*. Ἐκδ. Ἐταιρείας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ. 2- Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον -2. Αἰθῆναι 1993, σσ.27, 44, 46, 58, 60, 64,84.

20. Φ. Χρυσανθόπουλος (Φωτᾶκος), *Απομνημονεύματα*, τόμ. Α', Αἰθῆναι, Χ. Μπούρας, χ.χ., σσ.71-73, 449, 481, 506.

21. Α. Λιγνάδης, *Τὸ πρῶτον δάνειον τῆς Ἀνεξαρτησίας. Διατριβὴ ἐπὶ Διδασκαλία. Ἐθνικὸν καὶ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν. Φιλοσοφικὴ Σχολή. Βιβλιοθήκη Σοφίας Ν. Σαριπόλου*. Αἰθῆναι 1978, σσ. 30, 106 (καὶ ὑποσ. 26), 107 (καὶ ὑποσ.31), 108, 110, 243 (καὶ ὑποσ. 36), 244 (καὶ ὑποσ. 37-39) 245 (καὶ ὑποσ. 44-46), καὶ 258.

22. Θ. Κολοκοτρώνης, *Διήγησις Συμβάντων τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς ἀπὸ τὰ 1770 ἕως τὰ 1836*. Ἐταιρεία Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν. Ἐπιστημονικὴ Βιβλιοθήκη 3, Φωτομηχανικὴ ἐπανεκδόσις (ἐκ τῆς Α' ἐκδόσεως) Εἰσαγωγή-Εὔρετήριον-Ἐπιμέλεια Τ. Γριτσοπούλου δ.Φ., Αἰθῆναι 1981, σ. 126.

23. Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, *Μητροπολίτης, Απομνημονεύματα*. Ἐκδόσεις τῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης τῆς Σχολῆς Δημητσάνης.Φωτοτυπικὴ ἐπανεκδόσις (ἐκ τῆς Β' ἐκδόσεως) Ἐπιμέλεια-Εἰσαγωγή-Εὔρετήριον Ἰωάννας Γιανναροπούλου - Τ. Γριτσοπούλου. Χορηγία Κληροδοτημάτων Μακρῆ-Παπούλια. Αἰθῆναι 1975, σσ. 97,105.

24. Σπ. Τρικούπης, *Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως*, τόμ. Β', Αθήνα, Απ. Α. Χαρίσης 1996, σ. 95, τόμ Γ' σ. 74, 76, 78 καὶ τομ. Δ' σ. 340

25. D. Dakin, *Ἡ Ἐνοποίηση τῆς Ἑλλάδος 1770-1923*. Αἰθῆναι ΜΙΕΤ 1989³, σ. 98, σημ. 10.

26. Σπ. Τρικούπης, *Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς δ.π.π.*, Ἐν Αθήναις 1888³. Αναπαραγωγή ἀπὸ τὸ Ἰδρυμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, τόμ. Β', Αθήνα 2007, σ. 68, τόμ. Γ', σσ. 56-57, 59, τόμ. Δ', σ. 257.

27. Κ. Δημαρᾶς, «Περρούκας», *Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαίδεια*, τόμ. Κ', σ. 66.

ση μὲ τοὺς Τούρκους ἀψηφώντας τὶς συνέπειες οἱ ὁποῖες ἀκολουθοῦσαν μὲ ἀγριότητα εἴτε γιὰ τὴν ἴδια τὴν ζωὴ τους, εἴτε γιὰ φορολογικὲς καὶ τὴ γενικότερα οἰκονομικὴς φύσεως ὑποθέσεις. Γι' αὐτὸ οἱ ἀναφορὲς εἶναι πολλὲς καὶ διάφορες.

Μικρότερη βέβαια δραστηριότητα παρουσιάζει ὁ κλάδος τῆς ἰδίας οἰκογένειας «Περρούκα» στὴν Πάτρα, χωρὶς ὅμως αὐτὸ νὰ σημαίνει «ἀνυπαρξία», ἀφοῦ οἱ δραστηριότητές της εἶναι ὑπαρκτές καὶ «καταγεγραμμένες», ὅπως μάλιστα παρουσιάζονται στὴν ἐργασία τοῦ Ἡλ. Γιαννικοπούλου²⁸ μὲ πληθώρα εἰδήσεων.

Τὸ γεγονὸς ὅμως ὅτι ἦταν πραγματικὰ μία ἀξιόλογη οἰκογένεια δὲν σημαίνει ὅτι ἀδιαφοροῦσε γιὰ τὸν οἰκονομικὸ παράγοντα, γιὰ τὰ χρήματα, ἀφοῦ ἀναφέρονται ἀκόμα καὶ ἀντιδικίες μεταξὺ συγγενικῶν προσώπων καὶ μάλιστα πολύχρονοι δικαστικοὶ ἀγῶνες, ὅπως διαπίστωσε ὁ Ἡλ. Γιαννικόπουλος²⁹, μετὰ ἀπὸ ἐπισταμένη ἔρευνα, τὴν ὁποία καὶ παρουσίασε τελευταῖα στὸ Ζ' Διεθνὲς Συνέδριό τῆς Ἑταιρείας Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν (Πύργος-Ἀμαλιάδα 11-17/9/2005).

Ὁ Ν. Σπηλιάδης³⁰ στὸ πολύτιμο ἔργο του μὲ τίτλο *Απομνημονεύματα ἤτοι Ἱστορία τῆς Ἐπαναστάσεως τῶν Ἑλλήνων*, τὴν ἔκδοση τοῦ ὁποίου ἐπιμελήθηκε, ὁ προσφάτως βραβευθεὶς (2008) ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἱστορικὸς Π.Φ. Χριστόπουλος, Καθηγητὴς τοῦ Ἰονίου Πανεπιστημίου, ἀναφέρεται τριάντα φορὲς καὶ γιὰ διαφορετικὲς περιπτώσεις στὴν οἰκογένεια «Περρούκα» καὶ φυσικὰ γιὰ ὅλα τῆς τὰ μέλη καὶ εἰδικότερα στοὺς

28. Ἡλ. Γιαννικόπουλος, «Εἰδήσεις τοῦ Ἀρχείου Περρούκα γιὰ τὸν κλάδο τῆς οἰκογενείας στὴν Πάτρα», *Μνημοσύνη*, τόμ. 16ος, (2003-5), σ. 209 κ.μ.

29. Ἡλ. Γιαννικόπουλος, «Πολύχρονοι Δικαστικοὶ καὶ ἐξώδικοι ἀγῶνες Δημ. Περρούκα γιὰ τὴν ἀπόδοση παρακαταθήκης», *Πρακτικὰ Διεθνoῦς Συνεδρίου Ἑταιρείας Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν*. (Πύργος, Γαστὸν-Ἀμαλιάδα 1-17/9/2005). Ἀθῆναι 2007, Ἑταιρεία Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν, σσ. 175 κ.μ.

30. Ν. Σπηλιάδης, *Ἀρχεῖα τῆς Νεωτέρας Ἑλληνικῆς Ἱστορίας. Απομνημονεύματα, ἤτοι Ἱστορία τῆς Ἐπαναστάσεως τῶν Ἑλλήνων*. Πρῶτη πλήρης κριτικὴ ἔκδοσις Παναγιώτου Φ. Χριστοπούλου. Ἰνστιτοῦτο Ἀνάπτυξης Χαρίλαος Τρικούπης, Ἀθῆναι 2007. Εἰδικότερα οἱ ἀναφορὲς γιὰ διαφορετικὲς ὑποθέσεις: στὸν Α' τόμο, σσ. 11, 15, 19, 87, 245-246, 303, 362, 366, 470, 486, 535-536, 540, 553, στὸν Β' τόμο, σσ. 31-32, 516, στὸν Δ' τόμο, σσ. 188, 200, 281, 742 καὶ στὸν Ε' τόμο, σσ. 49, 214, 377-380, 692, 695. Οἱ τόσες ἀναφορὲς τοῦ Σπηλιάδη στὴν οἰκογένεια Περρούκα, πείθουν, ὅτι ἡ παρουσία τῶν μελῶν τῆς ἦταν συνεχῆς καὶ σὲ διάφορες φάσεις τῆς κοινωνικῆς, οἰκονομικῆς καὶ πατριωτικῆς ζωῆς, πρὶν ἐκραγεῖ ἡ Ἐπανάσταση, κατὰ τὴ διάρκειά της, ἀλλὰ καὶ μετὰ, ὅταν ἐλευθερώθηκε ἔστω καὶ σὲ μικρὴ ἔκταση/ἐπιφάνεια ἡ Πατρίδα μας. Αὐτὸ εἶναι τὸ νόημα τῶν συχνῶν ἀναφορῶν τοῦ Σπηλιάδη στοὺς τόμους τῶν Απομνημονευμάτων του. Συνολικὰ οἱ ἀναφορὲς του φθάνουν τὶς τριάντα.

τόμους Α, Β, Δ και Ε και για άλλες κατά καιρούς καταστάσεις.

Η σοβαρότητα και η ύπευθυνότητα του συγγραφέα αντανακλά φυσικά και στις αναφορές ή υποσημειώσεις σχετικά με την οικογένεια Περρούκα ή τα μέλη της που κατά καιρούς σημειώνονται.

Ο Τ. Γριτσόπουλος (1910-2008)³¹ στην εργασία του «Η εις Βοστίτζαν μυστική Συνέλευσις τῶν Πελοποννησίων Ἡγετῶν (26-29/1/1821)», αναφέρεται συχνά στην Οικογένεια «Περρούκα» για αρκετές, αλλά και διαφορετικές περιπτώσεις.

Θετική αναφορά βέβαια παραμένει για τὸν ἀναγνώστη ή πληροφορία, ὅτι τόσο ὁ Ἰωάννης, ὅσο καὶ ὁ Χαράλαμπος εἶχαν μνηθεὶ καὶ κατηχηθεὶ στὴν Φιλικὴ Ἐταιρεία, ἦσαν Φιλικοί.

Ὁ Ἰωάννης, προεστὸς τοῦ Ἀργους, μνηθῆκε ἀπὸ τὸν Π. Ἀρβάλη στὶς 2/5/1819, ἐνῶ ὁ Χαράλαμπος, ἔμπορος στὴν Πάτρα, μνηθῆκε ἀπὸ τὸν Ι. Παπαρηγόπουλο στὶς 20/5/1819. Γιὰ τὸν Δημήτριο ὅμως Περρούκα, Βικέλη, ποὺ κατοικοῦσε στὴν Κωνσταντινούπολη ἀπὸ ἀρκετὰ χρόνια, ἀμφισβητεῖται ἂν εἶχε μνηθεὶ στὴν Φιλικὴ Ἐταιρεία κάποτε καὶ ἀπὸ ποιόν, ἀφοῦ δὲν ἀναφέρεται στὸν σχετικὸ κατάλογο τοῦ Παναγιώτη Σέκερη.

Για τὴν κατήχηση καὶ τὴ μύηση στὴ Φιλικὴ Ἐταιρεία τόσο γιὰ τὸν Ἰωάννη Περρούκα ὅσο καὶ γιὰ τὸν Χαράλαμπο Περρούκα ἀναφέρονται στὶς ἐργασίες τους ὁ Βαλ. Μέξας³² καὶ ὁ Ι. Μελετόπουλος³³.

Αντίθετα, δὲν ἀναφέρεται ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς αὐτοὺς κάτι σχετικὸ μὲ τὸν Βικέλη, «Δημήτριο Περρούκα» καὶ τὴ Φιλικὴ Ἐταιρεία.

Ὁ Τ. Γριτσόπουλος³⁴ περιγράφει μὲ ἀρνητικὴ τοποθέτηση γιὰ τὴν οἰκο-

31. Τ. Γριτσόπουλος, «Η εις Βοστίτζαν μυστική Συνέλευσις τῶν Πελοποννησίων Ἡγετῶν (26-29/1/1821)», *Μνημοσύνη*, Δ' (1972-1973) σσ. 15, 17, 29-30, 32, 36.

32. Βαλ. Μέξας, *Οἱ Φιλικοί*. Αθήναι 1937, σ. 48 γιὰ τὸν Ἰωάννη Περρούκα, μὲ ἀρ. 309 καὶ σ. 66 γιὰ τὸν Χαράλαμπο Περρούκα μὲ ἀρ. 441.

33. Ι. Μελετόπουλος, *Ἡ Φιλικὴ Ἐταιρεία*. Ἀρχεῖον Π. Σέκερη. Αθήναι 1967. Σημειώνονται τὰ ἀκόλουθα: α) γιὰ τὸν Ἰωάννη Περρούκα, σ. 133 μὲ ἀρ. 269 καὶ β) γιὰ τὸν Χαράλαμπο, σ. 165 μὲ ἀρ. 516. Σχετικὰ μὲ τὴν ἐνίσχυση τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας, ὁ Ἰωάννης κατέθεσε 200 τάλληρα, ἀλλὰ ὑποσχέθηκε ἀκόμα 700-800, ἐνῶ ὁ Χαράλαμπος κατέθεσε 400 τάλληρα.

34. Τ. Γριτσόπουλος, *ὁπ.π.*, σ. 29, μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι τὴν ἐποχὴ ἐκείνη γύρω στὰ 1810-1817, ἡ Πελοποννησιακὴ κοινωνία εἶχε περιέλθει σὲ δεινὴ θέση, ἀφοῦ δυστυχῶς, οἱ ἐκπρόσωποι κυρίως τῆς Ἀρκαδίας καὶ τῆς Ἀχαΐας ἀκολουθώντας τὴν ἐπικίνδυνη καὶ καταστρεπτικὴ τακτικὴ τοῦ ἐγωισμοῦ καὶ τῆς φιλαρχίας εἶχαν ὀδηγηθεὶ στὰ ἄκρα. Ἡ ἐμπάθεια ἀποτελοῦσε τὸν ὁδηγὸ τῶν ἐνεργειῶν τους καὶ ἐδῶ ἡ «θανάτωση» τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Αχαϊκοῦ πληθυσμοῦ «Σωτηρίου Λόντου» τὸ 1812, δυστυχῶς μετὰ ἀπὸ ἀλληλοκατηγορίες τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς δυνάστες, Τούρκους κατακτητὲς. Ἀργότερα βέβαια κατὰ τὸ 1816, ὁ αἰμοβόρος τοῦρκος δυνάστης «κατέσφαξε» καὶ τὸν ἐκπρόσωπο τοῦ Ἀρκαδικοῦ πληθυσμοῦ, «Ἰωάννη Δεληγιάννη».

γένεια «Περρούκα», όσα έλάμβαναν χώρα τó 1819 άναφορικά με τήν πολιτική κατάσταση τής έποχής εκείνης, όταν δηλαδή παρά τó έπίσημο «ύποσχετικό» τής 1-4-1816, μεταξύ τών διαφόρων ίσχυρών οίκογενειών τής Πελοποννήσου, παρουσιάσθηκε «ύποτροπή» τότε, τó 1819, όχι άπό τις γνωστές ίσχυρες άντιμαχόμενες οίκογένειες, δηλαδή εκείνες πού υπέγραψαν τó «ύποσχετικό» άλλά άπό τήν έξ ίσου ίσχυρή οίκογένεια «Περρούκα». Περισσότερα στην ύποσημείωσή μας 34.

Η Ε. Λιάτα³⁵ στην αξιόλογη μονογραφία της με τίτλο *Φλωρία δεκατέσσερα στένουν γρόσια σαράντα. Η κυκλοφορία τών νομισμάτων στον έλληνικό χώρο, 15ος-19ος αϊ.*, όπου παρουσιάζει παρά πολλά στοιχεία για τήν χρήση τών νομισμάτων και τή διαφορετικότητα μεταξύ τους, όπως ήταν τά τουρκικά ή τά διάφορα εύρωπαϊκά, μάς καθιστά κοινωνούς και τών άρνητικών πού παρουσίαζαν τά διάφορα νομίσματα, όταν είχαν «έπικοινωνήσει» κατά τήν κοπή τους με τήν «κιβδηλεία», ή όποία και τά καθιστούσε προβληματικά, τόσο κατά τήν άποδοχή τους, όσο και τις συνέπειες άπό πλευράς γενικότερης.

Δέν ήταν μόνο τó περιορισμένο τής αξίας, άλλά και οί ποινές πού άκολουθούσαν, τις όποιες πρόβλεπαν διάφορες άποφάσεις τής τουρκικής έξουσίας. Δέν παραλείπει νά άναφερθεί και στην περίπτωση Περρούκα, ό όποιος βεβαιώνει τήν παραλαβή 500 γροσίων για τó χρέος τού χωριού για νά τά παραδώσει, άλλά τού έπιστρέφει, κατά τó έγγραφο 30/5/1809, 4 φλωρία πολιτικά, 3 μισίρικά, 2 φουντουκλιά και 3 ρουμπιέδες τού ζερμακουπιού, τά όποία είναι ξίκικα για νά τά άντικαταστήσει κ.λπ.

Τήν έποχή εκείνη οί Τούρκοι εξαπέλυσαν πρωτοφανή τρομοκρατία προκειμένου νά κατοχυρώσουν άσφαλέστερη τήν κυριαρχία τους έπί τών Έλλήνων. Οί Έλληνες όμως άντέδρασαν διαφορετικά και άποτελεσματικά, συναισθανόμενοι ίσως τά λάθη τους, ώστε ή «άμυνα» τους νά είναι άξεπέραστη στόν άσιάτη κατακτητή. Αποφάσισαν νά πορευθούν άπέναντι στόν κατακτητή με «όμόνοια και σύνεση», δεσμεύθηκαν μάλιστα με σχετικό όρκο πίστεως, πού διατυπώθηκε γραπτά και είναι γνωστός, ως «ύποσχετικό» τής 1/4/1816. Σέ λίγα όμως χρόνια (1819) παρά τó «ύποσχετικό», ή κατάσταση άρχισε πάλι νά ύποτροπιάζει. Αυτή τή φορά όμως ή ίσχυρή οίκογένεια «Περρούκα» τού Άργους κινεί τις όποιες δραστηριότητες για τήν επικράτησή της γενικότερα στην Πελοπόννησο.

35. Ε. Λιάτα, *Φλώρια δεκατέσσερα στένουν γρόσια σαράντα. Η κυκλοφορία τών νομισμάτων στον έλληνικό χώρο, 15ος-19ος αϊ.* Αθήναι. Κέντρο Νεοελληνικών Έρευνών, Έθνικού Ίδρύματος Έρευνών, 1996, σ. 44. Η έργασία προβάλλεται μέσα άπό μία άτελείωτη βιβλιογραφία, ή όποία θεμελιώνει ύποδειγματικά όλόκληρο τó κείμενο. Περιλαμβάνει ένδιαφέρουσες πληροφορίες και λεπτομέρειες για τά τουρκικά νομίσματα, τά εύρωπαϊκά και τήν κιβδηλεία. Βλ. και ύποσημείωση 14 στή σ. 44.

Ο Κ. Δανούσης³⁶ παρουσίασε από το Αρχείο Περρούκα το χειρόγραφο 27 που είναι καταχωρημένο στο Αρχείο τῶν Ἀγωνιστῶν τοῦ 1821 καὶ ἀπόκειται στὴ συλλογὴ τοῦ Συλλόγου ὁ «ΔΑΝΑΟΣ», μὲ τίτλο τὰ «Φορολογικὰ τοῦ Ἄργους».

Σὲ ἄλλη τῆς ἐργασίας ἡ Ε. Λιάτα³⁷ μὲ τίτλο *Ἀργεῖα Γῆ. Ἀπὸ τὸ περιτόριο στὸ Βιλαέτι (τέλη 17ου, ἀρχὲς 19ου αἰ.)* μὲ πολλὲς ἀναφορὲς καὶ γιὰ πολλὰ καὶ διαφορετικὲς καταστάσεις ἐπανερχεταὶ στὴν περίπτωσι Περρούκα καὶ φυσικὰ μὲ κρίσεις οὐσίας.

Ὁ Αθ. Φωτόπουλος³⁸ στὴν ἐνδιαφέρουσα μονογραφία του μὲ τίτλο «Οἱ Κοτσαμπάσῃδες τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὴ δεύτερη τουρκοκρατία (1715-1821)» ποὺ ἀποτελεῖ καὶ τὴ διδακτορικὴ του διατριβή, ἀναφέρεται σαφῶς πορὲς καὶ γιὰ διαφορετικὲς καταστάσεις στο ἀρχεῖο Περρούκα, ὅταν ἡ ὅλη του ἐργασία καλύπτει τριακόσιες τριάντα σελίδες.

Καὶ τώρα ἂς προσεγγίσουμε τὸ ἴδιο τὸ Ἄργος καὶ τὸν ὑπεραιωνόβιο

36. Κ. Δανούσης, *Τὰ φορολογικὰ τοῦ Ἄργους*. Ἡ ἐργασία ἔχει καταχωρηθεῖ σὲ δώδεκα συνέχειες στὸ *Δελτίον Ἱστορικῶν Μελετῶν Ναυπλίου*, εἰδικότερα στὰ τεύχη 51-67 Αὐγούστου 1992 μέχρι Δεκέμβριου 1993, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τεύχη 54, 55 καὶ 63, 64 τῶν ἐτῶν 1992 καὶ 1993 ἀντίστοιχα.

37. Ε. Λιάτα, *Ἀργεῖα Γῆ. Ἀπὸ τὸ περιτόριο στο Βιλαέτι (τέλη 17ου, ἀρχὲς 19ου αἰ.)*. Αθήνα 2003, [Κέντρο Νεοελληνικῶν Ἑρευνῶν Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ἑρευνῶν, 82]. Εἰδικότερα: ἀναφέρεται στὴν εἰσαγωγή, σ. 17, στὴν ὀριοθεσία τῆς περιοχῆς Ἄργους, σ. 53-54, στὰ προϊόντα τοῦ Ἄργους, σελ. 61-62, ἀλλὰ καὶ στὰ διοικητικὰ-φορολογικὰ, σσ. 69, 70, 73, 77-79 καὶ 89. Ἀπὸ τὴ σ. 61 μεταφέρουμε μία οὐσιαστικὴ παρατήρησή της: «Ἀτυχῶς, γιὰ τὴν ὕστερη περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας τὰ φορολογικὰ κατὰστικα ἢ ἄλλου τύπου τεκμήρια ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο Περρούκα ἐλάχιστα ἔχουν νὰ συνεισφέρουν στὸ θέμα αὐτό. Τὰ στοιχεῖα ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ ἐκεῖ εἶναι ἔμμεσα καὶ ἐντελῶς συμπληρωματικά». Μία δεύτερη σωστὴ παρατήρηση καταχωρεῖται στὴ σ. 70, ὅπου ὑποστηρίζει, ὅτι: «Καὶ τὰ δεφτάρια τοῦ ἀρχείου Περρούκα, λοιπόν, δὲν περιέχουν τοὺς φόρους τῆς κεντρικῆς διοίκησης, ἀλλὰ εἶναι τοπικὲς δαπάνες καὶ εἰσφορὲς σὲ περιφερειακὸ ἐπίπεδο, δηλαδὴ στὸ βιλαέτι τοῦ Ἄργους».

38. Αθ. Φωτόπουλος, *Οἱ Κοτσαμπάσῃδες τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὴ δεύτερη Τουρκοκρατία (1715-1821)*. Πρόλογος Δ. Μανρόγιαννης. Αθήνα, Ἡρόδοτος, 2005. Εἰδικότερα ἀναφέρεται στὴν περίπτωσι «Περρούκα», ὅταν ἐξετάζει: 1) τοὺς Βεκίληδες τοῦ Μορέως, σσ. 63-65, 68, 70-71, 73-75, 2) τοὺς Δραγομάνους τοῦ Μορέως, σσ. 83, 3) τὶς προυνχοντικὲς οἰκογένειες τῆς Ἀργολίδας σσ. 99-101, τῆς Ἀρκαδίας, σ. 102, τῆς Ἀχαΐας, σσ. 120-121, 4) τὶς ἐπιγαμίες, σσ. 154, 158, 5) τὶς δυνατότητες τῶν Προυνχόντων, παράδειγμα ἢ φορολογία, σσ. 176, 195, τὸ ἐμπόριο, σσ. 208-209, 6) τὶς σχέσεις μὲ τὶς ξένες δυνάμεις, σσ. 215, 217, 7) τὰ Ὁρλωφικά, σ. 243, 8) τὴ μεταβατικὴ περίοδο πρὸς τὴν Ἐπανάστασι καὶ τὴ συμμετοχὴ στὴ Φιλικὴ Ἐταιρεία, σσ. 256-257, 259, 267, 275-9, 9) τὴ Συνέλευσι τῆς Βοστίτζας, σσ. 281, 285, 287, 10) τὴν ἀντίδρασι τῆς τουρκικῆς ἐξουσίας, σσ. 301-302 καὶ τέλος 11) τὰ Προεπαναστατικὰ ἐπεισόδια καὶ τὴν ἔκρηξι τῆς Ἐπαναστάσεως, σσ. 318, 325, 340.

Σύλλογό του, τὸν «ΔΑΝΑΟ». Σὲ μία ἀξιόλογη ἐπιστημονικὴ συνάντηση ἐδῶ στὸ Ἄργος, ποὺ πραγματοποιήσε ὁ Σύλλογος Ἀργείων ὁ «ΔΑΝΑΟΣ», τὸ 2001 (17-18 Νεμβρίου) μὲ θέμα «Τὸ Ἄργος τῆς Τουρκοκρατίας» ἀκούσθηκαν ἀρκετὰ ἐνδιαφέρουσες ἀνακοινώσεις γιὰ διάφορα θέματα.

Ἐδῶ θὰ μᾶς ἀπασχολήσουν οἱ σχετικὲς μὲ τὸ θέμα μας, ἀλλὰ προηγουμένως θεωροῦμε ἀναγκαῖο νὰ ἀναφερθοῦμε στὸν Πρόλογο τοῦ δευτέρου τόμου, ποὺ περιλαμβάνει τὶς ἀνακοινώσεις (δηλαδὴ τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἐπιστημονικῆς Συνάντησης) καὶ τὸν ὁποῖο ὑπογράφει ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Ἀργείων κ. Δημήτρης Παπανικολάου,³⁹ ἄλλοτε Δήμαρχος τοῦ Ἀργους γιὰ πολλὰ χρόνια, δικαιολογώντας τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ θέματος τῆς Ἐπιστημονικῆς Συνάντησης. Γράφει λοιπὸν ὁ Πρόεδρος: «Θὰ μπορούσαμε νὰ ἀναφερθοῦμε –καὶ διατυπώθηκαν τέτοιες ἀπόψεις– στὸ Ἄργος τῆς ἀρχαιότητος, στὸ Ἄργος δηλαδὴ τοῦ ἀρχαίου κλέους, γιὰ τὸ ὁποῖο ἡ πόλη μας εἶναι διεθνῶς γνωστὴ. Ἐχοντας ὅμως ὑπόψη μας, ἀφενὸς τὴν πλούσια βιβλιογραφία γιὰ τὸ Ἄργος ἐκείνων τῶν χρόνων καὶ τὴν ἰσχυρικὴ γιὰ τὸ Ἄργος τῶν χρόνων τῆς τουρκοκρατίας προτιμήσαμε νὰ ἐπιχειρήσουμε νὰ φωτίσουμε πτυχὲς τῆς Ἱστορίας τοῦ τόπου μας ποὺ εἶναι ἐλάχιστα γνωστές, εἰδικὰ μάλιστα μία περίοδο –τὴν ὕστερη τουρκοκρατία–, ἡ ὁποία συνετέλεσε καθοριστικὰ στὴ διαμόρφωση τοῦ σημερινοῦ χαρακτήρα τῆς πόλης μὲ τὰ ὅποια προβλήματα της».

Ὁ Κ. Δανούσης⁴⁰ στὴν ἀνακοίνωσή του μὲ θέμα «Τὸ Ἄργος στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας, μία γενικὴ προσέγγιση» μᾶς προσφέρει τὴν εὐκαιρία μὲ τὴ σύντομη ἱστορικὴ του ἀναδρομὴ νὰ παρακολουθήσουμε τὸ Ἄργος ἀπὸ τὴ Βυζαντινὴ περίοδο, στὴ Φραγκοκρατία, στὴν Τουρκοκρατία, στὴν Ἑνετοκρατία μὲ τελικὴ ἀναφορὰ στὴν Τουρκοκρατία, ἀφοῦ αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ θέμα τῆς ἐργασίας του. Πολὺ φυσικὰ, δὲν ἦταν δυνατό νὰ γίνει διαφορετικά. Αναφέρεται στὴν περίπτωση «Περρούκα» ἑννέα φορές γιὰ τὶς διάφορες ἐπιμέρους δραστηριότητές τους.

Ὁ Β. Τσιλιμίσκρας⁴¹ μὲ τὴν ἀνακοίνωσή του «Ἱστορικὴ γενεαλογία στὴν Τουρκοκρατία. Οἱ πρόδρομες σχέσεις τῆς κοινωνικῆς συγκρότησης τοῦ Ἀργους» συμβάλλει ἀπὸ ἄλλη ὀπτικὴ στὴ διερεύνηση τοῦ θέματος τῆς ἐπιστημονικῆς ἐκείνης συνάντησης. Μᾶς προσφέρει τὴ γενεαλογία

39. Δ. Παπανικολάου, *Σύλλογος Ἀργείων ὁ «Δαναός»* 3, τόμ. III. Ἐπιμέλεια ἔκδοσης Κ. Δανούσης. Ἄργος 2003, Πρόλογος, σ. 5.

40. Κ. Δανούσης, «Τὸ Ἄργος στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας. Μία γενικὴ προσέγγιση». Στὸ *Σύλλογος Ἀργείων ὁ «ΔΑΝΑΟΣ»* 3, τόμ. III, ἐπιμέλεια Κ. Δανούσης, σ. 7 κ.μ. ἀναφορὲς γιὰ Περρούκα σελ. 26, 27, 28, 32, 33.

41. Β. Τσιλιμίσκρας, *Ἱστορικὴ γενεαλογία στὴν τουρκοκρατία. Οἱ πρόδρομες σχέσεις τῆς κοινωνικῆς συγκρότησης τοῦ Ἀργους*. Στὸ *Σύλλογος*, ὁ.π.π., σ. 43 κ.μ. Εἰδικότερα γιὰ τὴν οἰκογένεια Περρούκα σ. 48, παράρτημα οἰκογένεια Περρούκα, σ. 61.

τῶν τεσσάρων ἐπικρατέστερων οἰκογενειῶν τοῦ Ἄργους, ἀφοῦ προηγουμένως μᾶς ἔχει περιγράψει τὶς ὑπολογίσιμες αὐτὲς οἰκογένειες. Γιὰ τὴν περίπτωση «Περρούκα» μᾶς δίνει τρεῖς σελίδες καὶ μία γιὰ τὴ γενεαλογία της, ἐνῶ γιὰ τὶς ἄλλες μᾶς δίνει ἀπὸ μία σελίδα γιὰ τὴν κάθε μία καὶ μία ἀκόμα γιὰ τὰ γενεαλογικὰ τους στοιχεῖα.

Ἡ Ε. Λιάτα⁴² στὴν ἴδια αὐτὴ ἐπιστημονικὴ συνάντηση, μὲ τὴν ἀνακοίνωσή της «Φορολογικὴ ἱκανότητα καὶ φορολογικὴ συμπεριφορὰ στοῦ Ἄργος πρὶν τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821» σύμφωνα μὲ γραπτὴ δήλωσή της, μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι ἡ συμβολὴ της στηρίζεται σχεδὸν ἀποκλειστικὰ σὲ τεκμήρια ποὺ ἀντλεῖ ἀπὸ τὴν ἀρχεῖακὴ συλλογὴ «Περρούκα», σελ. 65.

Ἡ δήλωση αὐτὴ ἀπὸ τὴ συγγραφέα εἶναι ἀρωγὸς στὴ δικὴ μας εἰσήγηση καὶ μπορεῖ ὁ ὅποιοςδήποτε νὰ ἐκτιμήσει τὴν ἀξία καὶ τὴ σημασία τοῦ περιεχομένου της, ἀναφορικὰ μὲ τὸ Ἀρχεῖο Περρούκα, τὸ ὁποῖο ἀκόμα ἀναμένεται νὰ ἀξιοποιηθεῖ.

Ὁ Η. Γιαννικόπουλος⁴³ μᾶς προσφέρει τὴν πιὸ συγκροτημένη ἐργασία γιὰ τὸ «Ἀρχεῖο Περρούκα τοῦ Ἄργους» μὲ τὴν ἀνακοίνωση ποὺ πραγματοποίησε στοῦ Γ' Τοπικὸ Συνέδριο Ἀργολικῶν Σπουδῶν.

Μεταφέρουμε ἐδῶ δύο σκέψεις του «γενικῆς ἀποδοχῆς» ἀναφορικὰ μὲ τὸ Ἀρχεῖο Περρούκα:

α) Δυστυχῶς δὲν ἔχει ἀκόμα γραφεῖ εἰδικὴ μονογραφία γιὰ τὴν παλιὰ καὶ ἀκμαία αὐτὴ οἰκογένεια τοῦ Ἄργους, οὔτε βιογραφία κάποιου μέλους της. Πληροφορίες εὐρίσκονται διάσπαρτες σὲ ἐργασίες μελετητῶν γιὰ διάφορα θέματα σχετικὰ μὲ τὸ Ἄργος καὶ τὴν οἰκογένεια, ἢ σὲ γενικὰ ἱστορικὰ ἔργα.

β) Ὅλο αὐτὸ τὸ τεράστιο καὶ πολύτιμο ὕλικὸ δὲν φωτίζει μόνο τὶς σχετικὲς σελίδες τῆς ἱστορίας μας, ἰδίως τὴν περίοδο τῆς δουλείας καὶ τῶν πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως χρόνων, ἀλλὰ, καὶ τὰ πρόσωπα τῶν μελῶν τῆς οἰκογένειας Περρούκα καὶ ἄλλες Πελοποννησιακὲς μορφές κ.λπ. καὶ καταλήγει «Εἶναι δυστύχημα, πάντως ἃς ἐπαναληφθεῖ, ὅτι μέχρι σήμερα δὲν διαθέτουμε οὔτε μία ἱστορικὴ μονογραφία γιὰ τὴν οἰκογένεια Περρούκα, οὔτε μία βιογραφία τοῦ πιὸ τραγικοῦ καὶ συμπαθοῦς ἀπὸ αὐτοῦς, τοῦ Δημητρίου. Ἐλπίζεται, ὅτι ἡ ὀλοκληρωμένη μελέτη τοῦ ἀρχείου τῆς οἰκογένειας Περρούκα ἀσφαλῶς καὶ θὰ κάνει εὐκολότερο στὸν μελλοντικὸ ἱστορικὸ ἓνα τέτοιου εἴδους ἐγχειρίσμα».

42. Ε. Λιάτα, *Φοροδοτικὴ ἱκανότητα καὶ φορολογικὴ συμπεριφορὰ στοῦ Ἄργος πρὶν τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821*. Στο «Σύλλογος» ὁ.π.π., σ. 65 κ.μ. Εἰδικότερα ἀναφέρεται ἐννέα φορὲς στο «Περρούκα» στὶς σελίδες, 65, 66, 68, 70, 71, καὶ 72.

43. Ηλ. Γιαννικόπουλος, «Τὸ Ἀρχεῖο Περρούκα τοῦ Ἄργους», *Πρακτικὰ τοῦ Γ' Τοπικοῦ Συνεδρίου Ἀργολικῶν Σπουδῶν*. (Ναύπλιο 18-20/2/2005). Ἀθῆναι 2006, σ. 350.

Στις διάσπαρτες εργασίες μελετητῶν ὅπως τοῦ Η. Γιαννικόπουλου δὲν παύει νὰ ἀναφέρεται τὸ ὄνομα Περρούκα. Παράλληλα ὅμως καὶ στὶς ἐργασίες τῶν Στ. Τσοτσορού⁴⁴, τῆς Κατ. Γαρδίκα⁴⁵, τοῦ Φρ. Τιρς⁴⁶ τῆς Ἀν. Κυρκίνη-Κούτουλα⁴⁷, τοῦ Αθ. Φωτόπουλου⁴⁸, ἀλλὰ καὶ ἡ δημοσίευση τῶν διαφόρων στοιχείων ἀπὸ τὸν Τ. Σταματόπουλο⁴⁹, βέβαια ἀπὸ ἄλλη ὀπτική.

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Πρόθεσή μας ἦταν σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα τοῦ Συνεδρίου νὰ παρουσιάσουμε τὴν προβλεπόμενη ἀνακοίνωσή μας μὲ θέμα «Φορολογικὲς καὶ οικονομικὲς πληροφορίες ἀπὸ τὸ Ἀρχεῖο Περρούκα». Μετὰ ὅμως ἀπὸ ὠριμότερη σκέψη καὶ ἐκτίμηση τῶν δεδομένων καὶ ἐπειδὴ παρουσιάσθηκαν ἤδη δύο ἀκόμα ἀνακοινώσεις στὸ Συνέδριο αὐτό, πού εἶναι σχετικὲς μὲ φορολογικὰ θέματα τοῦ Ἄργους ἄμεσα καὶ ἔμμεσα συνδεόμενα μὲ τὸ Ἀρχεῖο Περρούκα, ἐπικράτησε νεώτερη σκέψη γιὰ τὴν προσωπικὴ μας ἀνακοίνωση.

Ἀντὶ νὰ ἀναλύσουμε ἢ νὰ παραθέσουμε πληροφορίες πού προέρχονται ἄμεσα ἀπὸ τὸ Ἀρχεῖο Περρούκα καὶ ἀφοροῦν οικονομικὰ ἢ φορολογικὰ ζητήματα, νὰ προσφέρουμε στὸν ἀναγνώστη αὐτούσια τὰ κείμενα μὲ τὴν πρόσφορη καὶ εὐχερῇ ἀνάγνωσή τους, μετὰ ἀπὸ τὴν παρέμβαση παλαιογράφου, ὥστε τὰ κείμενα νὰ φωτίζουν τὴν περίπτωσή ἄμεσα. Ἔτσι, ὁ ἐνδιαφερόμενος ἔχει τὴ δυνατότητα ἄμεσης πρόσβασης καὶ ἐκτίμησης τοῦ περιεχομένου τους.

Μὲ ὅσα ὅμως ἔχουμε διατυπώσει προηγουμένως, ἀπορρέει ἡ ΑΜΕΣΗ καὶ ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ἐπιστημονικὴ ἀναγκαιότητα νὰ ἀξιοποιηθεῖ τὸ ἱστο-

44. Στ. Τσοτσόρος, *Οἰκονομικοὶ καὶ Κοινωνικοὶ μηχανισμοὶ στὸν ὀρεινὸ χῶρο. Γορτυνία (1715-1828). Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο*. Ἐμπορικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος. Αθήνα 1986, σ. 248.

45. Αἰκ. Γαρδίκα, *Δανεισμός καὶ Φορολογία στὰ χωριά τῆς Καρύταινας, 1817-1821*. Ακαδημία Αθηνῶν. Κέντρον Ἑρεύνης τῆς Ἱστορίας τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ. Τόμ. Α', Μνήμη Ἐλευθερίου Πρεβελάκη, Αθήνα 1998, σ. 70

46. Φρ. Τιρς, *Ἡ Ελλάδα τοῦ Καποδίστρια*. Τομ. Α', Αθήνα, χ.χ., ἔκδ. Αφοὶ Τολίδη, σ. 64.

47. Ἀν. Κυρκίνη-Κούτουλα: *Ἡ Ὀθωμανικὴ Διοίκηση στὴν Ἑλλάδα: Ἡ περίπτωσις τῆς Πελοποννήσου (1715-1821)*. Αθήνα, Ἀρσενίδης 1996, σσ. 62, 77, 93, 158, 162, 163, 164, 168, 169, 172, 174, 185, 213, 218, 219.

48. Αθ. Φωτόπουλος, «Τὰ Πολιτικὰ τῆς Πελοποννήσου στὶς παραμονὲς τοῦ Ἀγώνα (ἀνέκδοτη ἐπιστολὴ τοῦ Ἀρχείου Περρούκα)». *Πελοποννησιακά*. «Φίλιον Δώρημα» εἰς τὸν Τάσον Αθ. Γριτσόπουλον, τόμ. ΙΣΤ' (1985-1986). Ἡ ἐπιστολὴ εἶναι προ-ἐπαναστατικὴ καὶ κρυπτογραφημένη.

49. Τ. Σταματόπουλος, *Ὁ Ἑσωτερικὸς Ἀγώνας*. Τόμ. Α', Αθήνα 2007⁴, σσ. 116-118, 121-2. Νέος Διχασμὸς τῆς Ἀγροτικῆς Ὀλιγαρχίας καὶ τόμ. Δ' σ.576.

ρικό αυτό Αρχείο, αφού ή καθυστέρησή του δημιουργεί πολλά και διάφορα ιστορικά και δεοντολογικά ζητήματα.

Όλα όσα έχουμε παραθέσει είχαν και έχουν την έννοια, το νόημα μίας και μόνης αποστολής: Να αποδείξουν τη σπουδαιότητα και το περιεχόμενο του Αρχείου Περρούκα, το οποίο μέχρι σήμερα ακόμα παραμένει ανεξιχνίαστο στη μεγαλύτερη αναλογία του, αφού δεν έχει τακτοποιηθεί, παρά μόνο με την έννοια της προσωρινότητας και ίσως όχι στο σύνολό του.

Τολμούμε να προσθέσουμε, ότι ή αξιοποίηση του Αρχείου Περρούκα, αποτελεί ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ μη αναβαλλόμενο γι' αυτό και ή πρότασή μας είναι μία και μόνη: Ο Σύλλογος Αργείων ΔΑΝΑΟΣ να αναλάβει την πρωτοβουλία, από κοινού με τον Δήμο Άργους, την Νομαρχία Αργολίδας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου αλλά και την Έταιρεία Πελοποννησιακών Σπουδών, να προχωρήσουν ΑΜΕΣΑ, χωρίς άλλη καθυστέρηση στο έργο αυτό που αποτελεί ΚΑΘΗΚΟΝ, Έθνικό και Κοινωνικό, ώστε να αποδοθεί στον κάθε ενδιαφερόμενο έρευνητή, ιστορικό, ιστοριοδίφη, αλλά και απλό αναγνώστη το πολύτιμο αυτό Αρχείο από κάθε άποψη.

Ας εκτιμήσουμε το γεγονός, ότι ο «πολιτικά και κομματικά» αντίθετος του Περρούκα Κανέλλος Δεληγιάννης⁵⁰, γράφει στα Απομνημονεύματά του, ότι ή οικογένεια Περρούκα υποκίνησε και ενήργησε τον αγώνα της ελευθερίας. Η δήλωση αυτή είναι σημαντική, πολύ σημαντική αν εκτιμήσουμε το γεγονός της αντιπαλότητας και του έγωισμού, που κυριαρχούσαν τότε στους έπικεφαλής της πολιτικής ζωής, όπως άλλωστε και σήμερα.

Δεν είναι δυνατόν να αναφέρουμε πόσα ακριβώς είναι τα έγγραφα του Αρχείου, αφού ο έγκυρος έρευνητής Ηλ. Γιαννικόπουλος⁵¹ γύρω από το θέμα αυτό είναι επιφυλακτικός. Οί δυσκολίες προσδιορισμού είναι πολλές. Περιοριζόμαστε να αναφέρουμε μία. Υπάρχουν έγγραφα τα οποία έχουν συνδεθεί με άλλα 62, ή με 36 κ.λπ. Ο ίδιος πάντως αναφέρει τον αριθμό περίπου 8.000, με πιθανή την αύξηση του αριθμού για πολλούς και διάφορους λόγους.

Πάντως το Μορφωτικό Ίδρυμα της Έθνικής Τραπέζης έχει φωτογραφήσει τα οικονομικής φύσεως ενδιαφέροντα έγγραφα, τα φορολογικά «δεφτέρια» καθώς και τα διάφορα άλλα κατάστιχα ή φυλλάδια ιδιωτικών ή και κοινοτικών δοσοληψιών που είχαν τα μέλη της οικογένειας Περρούκα.

Στην άδικαιολόγητη αυτή καθυστέρηση να αξιοποιηθεί το Αρχείο Περ-

50. Κ. Δεληγιάννης, *Απομνημονεύματα*, δ.π.π., τόμ. Α'.

51. Ηλ. Γιαννικόπουλος, «Το Αρχείο Περρούκα του Άργους», δ.π.π., σ. 338.

ρούκα, αξίζει να καταχωρήσουμε ένα σύντομο κείμενο, αλλά πολύ ενδιαφέρον που έχει γραφεί το 1989 από τον Πρόεδρο της Έταιρείας Πελοποννησιακών Σπουδών Τ. Γριτσόπουλο με την ευκαιρία ανακοινώσεως του κ. Κ. Τριανταφύλλου, στο Τοπικό Συνέδριο Αργολικών Σπουδών (Άργος 30/5/1986-1/6/1986).

Γράφει λοιπόν ο φίλος αοίδιμος Τ. Γριτσόπουλος⁵²: «Το θέμα της ανακοινώσεως του φίλου Κώστα Τριανταφύλλου ανήκει στην Αργολική προσωπογραφία. Η οικογένεια Περρούκα του Άργους, ήτο σημαίνουσα και πολυμελής, ήτο εμπορική και πολιτική. Πολύ όλίγα έγνωρίζαμε περί αυτής και ήδη άνοιξε ή πόρτα για έρευνα.

»Όντως έζητήσαμε δι' έγγραφου να μάς έπιτραπεί ή μελέτη του Αρχείου Περρούκα, που είναι κατατεθειμένον στην Ιστορική-Έθνολογική Έταιρεία εκ δωρεάς Βαρδουνιώτου. Γιατί ο Βαρδουνιώτης έπροτίμησε να καταθέσει το Αρχείο αυτό στην Αθηναϊκή Έταιρεία, άσχετως του πώς περιήλθεν στην κατοχή του, και γιατί δέν το ένεπιστεύθη στον «ΔΑΝΑΟ», είναι ένα μυστικό που το έχει πάρει μαζί του. Η Έταιρεία Πελοποννησιακών Σπουδών ενδιαφερόμενη για το Αρχείο Περρούκα σ' όλην του την έκτασιν, προσπάθησε να το πλησιάση πρό έτών με προφορικές συνεννοήσεις και ύστερα γραπτές παρακλήσεις, αλλά οί διοικούντες τότε (πρό 15 έτών) την Ιστορική-Έθνολογική Έταιρεία ίσχυρίζοντο ότι το Αρχείο ήτο άταξιόμητον. Η αλήθεια είναι ότι δέν έπανήλθαμε έκτοτε. Ήδη χαίρω παρά πολύ, που ο έρευνητικότατος Τριανταφύλλου μάς προσφέρει γεύματος χάριν, το πρώτον έρέθισμα.

Δέν βλέπω ότι ή ηλικία μου, ή άντοχή μου και ή πολυπραγμοσύνη μου θά μου έπιτρέψουν άν ακόμη οί διοικούντες σήμερα την Έταιρεία μου έπιτρέψουν- να αναδιφήσω το Αρχείο Περρούκα. Νομίζω όμως ότι μετά το κέντρισμα έχουμε χρέος, Έταιρεία Πελοποννησιακών Σπουδών και «Δαναός» να πλησιάσουμε το Αρχείο Περρούκα με ειδικό συνεργείο για την οικογένεια Περρούκα και για την Πελοποννησιακή έρευνα γενικότερα των προεπαναστατικών χρόνων».

Ο Ήλ. Γιαννικόπουλος⁵³ κλείνει την εισήγησή του με μία ενδιαφέρουσα πρόταση την όποία και παραθέτουμε: «Κλείνοντας την παρούσα πρόδρομη εισήγηση, θά ήθελα να έπισημάνω ότι έπιτακτική καθίσταται ή ανάγκη για την σταδιακή έν καιρῶ έκδοση όλου του Αρχείου Περρούκα, αλλά και για την άμεση έκδοση ενός αναλυτικού εύρετηρίου του. Η Έ-

52. Τ. Γριτσόπουλος, «Επίλογος στην Ανακοίνωση του Κ. Τριανταφύλλου, με θέμα «Συμβολή εις τὰ περί Οικογενείας Περρούκα Άργους-Πατρών», *Πρακτικά Β' Τοπικού Συνεδρίου Αργολικών Σπουδών*, σ. 157 κ.μ. Κείμενο Τ. Γριτσοπούλου, σ. 180.

53. Ήλ. Γιαννικόπουλος, *δ·π.π.*, σ. 350.

ταιρεία Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν, σὲ συνεργασία μὲ τὴν Ἱστορικὴ καὶ Ἐθνολογικὴ Ἑταιρεία τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἐνεργὸ συμπαράστασιν τῆς Νομαρχιακῆς Αὐτοδιοίκησης Ἀργολίδας, τῶν Δήμων Ναυπλίου καὶ Ἀργους καὶ τῶν Πολιτιστικῶν Συλλογῶν «Παλαμῆδης» καὶ «Δαναός», μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ ἀναλάβουν αὐτὴ τὴν φιλόδοξη πρωτοβουλία».

Ἄς ἐλπίσουμε, ὅτι σύντομα θὰ ἐμφανισθοῦν μονογραφίες γύρω ἀπὸ τὴν περίπτωσιν Περρούκα, εἴτε τοῦ Ἀρχείου, εἴτε τῶν προσώπων τῆς οἰκογένειάς του, ποὺ διαδραμάτισαν ἱστορικοὺς ρόλους.

Προτοῦ κλείσουμε τὴν ἀνακοίνωσή μας αὐτὴ θεωροῦμε χρήσιμο καὶ σκόπιμο νὰ προσθέσουμε, ὅτι ὁ Χαράλαμπος Περρούκας, ὅταν ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Οἰκονομίας, ἐπιχείρησε νὰ συστήσῃ τὸ «μονοπώλειο ἁλατος» προκειμένου ἴσως νὰ δημιουργήσῃ ἓνα πάγιο ἔσοδο γιὰ τὸ Δημόσιο Ταμεῖο τῆς Ἐπαναστατημένης Ἑλλάδος, ἀφοῦ τὸ «Προσωρινὸν Πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν ἐν Ἐπιδαύρῳ Α' Ἐθνικὴν Συνέλευσιν»⁵⁴ μὲ ὁμόφωνη ψήφισή του τὴν 1-1-1822 δὲν προβλέπει σὲ κανένα κεφάλαιον καὶ σὲ καμμία διάταξιν ἀπὸ ποῦ θὰ ἀντλοῦνται ἔσοδα γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀναγκαίων δημοσίων δαπανῶν!

Ακριβῶς τὸ θέμα αὐτὸ μᾶς ἔχει ἀπασχολήσῃ στὸ Ζ' Διεθνὲς Συνέδριον τῆς Ἑταιρείας Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν (11 ἕως 17-9-2005), ὅταν παρουσιάσαμε τὴν ἀνακοίνωσή μας μὲ θέμα «Κοινωνικὲς, Οἰκονομικὲς, Φορολογικὲς καὶ Δημοσιονομικὲς διατάξεις τοῦ Συντάγματος τῆς Ἐπιδαύρου 1-1-1822»⁵⁵, καὶ διατυπώσαμε μάλιστα τὴν ἀπορία μας: «Πάντως ἀνεξήγητὴ ἐντύπωση προκαλεῖ τὸ γεγονός, ὅτι ἀπουσιάζουν ἐντελῶς οἱ φορολογικὲς διατάξεις. Δὲν ἀναφέρεται κάτι ποὺ νὰ προβλέπει τὸ εἶδος τοῦ φόρου, στοιχειώδεις ἀρχὲς φορολογίας, ἀπὸ ποῦ δηλαδὴ θὰ εἰσπράττονταν οἱ φόροι, καὶ πῶς θὰ ἀποδίδονταν, ποῖοι τελικὰ θὰ ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ πληρῶναν τοὺς φόρους;»

»Τὸ Συνταγματικὸ κείμενον τῆς Ἐπιδαύρου ἀφήνει ἓνα πελώριον κενό, ἀνεξήγητο καὶ ἀδικαιολόγητο, ὅταν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὰ χρήματα ποὺ ὑπῆρχαν εἶχαν σχεδὸν διατεθεῖ καὶ δὲν ἀπέχουμε ἀπὸ τὴν πραγματικότητα, ἂν ὑποστηρίζουμε, ὅτι ἡ Ἐπανάστασις ἀντιμετώπιζε ὀξύτατο οἰκονομικὸ πρόβλημα».

Ἀποτελεῖ πραγματικὴ ἀτυχία τὸ γεγονός, ὅτι στὴν Ἐπαναστατημένη Ἑλλάδα, τὸ «Σύνταγμα τοῦ Ρήγα ἢ ἡ Νέα Πολιτικὴ Διοίκησις» ἦταν ἄγνω-

54. Αλ. Σβῶλος, *Ἡ Συνταγματικὴ Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος. Τὰ Ἑλληνικὰ Συντάγματα 1822-1952*. Ἀθήνα, Στοχαστής, 1972², σ. 65 κ.μ.

55. Σ. Π. Σπέντζας, «Κοινωνικὲς, Οἰκονομικὲς, Φορολογικὲς καὶ Δημοσιονομικὲς διατάξεις τοῦ Συντάγματος τῆς Ἐπιδαύρου 1-1-1822», Ζ' Διεθνὲς Συνέδριον τῆς Ἑταιρείας Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν (11-17/9/2005).

στα κείμενα και κατά συνέπεια δὲν ἐλήφθησαν ὑπόψη τῶν ἐνδιαφερομένων πού διατύπωσαν τὸ «Προσωρινὸ Πολίτευμα τῆς Ἐπιδαύρου». Τὸ κείμενο τοῦ Συντάγματος τοῦ Ρήγα δημοσιεύθηκε, γιὰ πρώτη φορὰ, ἀπὸ τὸν Χιώτη στὸν *Παρθενῶνα* τὸ 1871⁵⁶.

Τὸ Σύνταγμα ἐκεῖνο τοῦ Ρήγα περιελάμβανε ἀρκετὲς δημοσιονομικὲς, φορολογικὲς, κοινωνικὲς διατάξεις μὲ κορυφαία ἐκείνη τοῦ ἀρθροῦ 101, πού ἀποτελεῖ καὶ τὴν πεμπτουςία τῆς δημοσιονομικῆς του προσφορᾶς⁵⁷⁻⁵⁹ «Κανένας Πολίτης δὲν ἐξαιρεῖται ἀπὸ τὴν τιμίαν ὑποχρέωσίν του νὰ συνεισφέρει κατὰ τὴν δύναμιν καὶ τὰ πλούτη του εἰς τὰς δημοσίας ἀνάγκας δοσίματα».

Ἡ διάταξη καὶ μόνο αὐτὴ περικλείει ἓνα ὁλόκληρο θησαυρὸ ἠθικῶν ἀξιών, ὁ ὁποῖος ἀναλύει θεωρητικὰ πῶς πρέπει νὰ προσανατολίζεται ἡ Πολιτεία καὶ πῶς εἰδικότερα πρέπει νὰ ἱκανοποιοῦνται τὰ φορολογικὰ δικαιώματά της, μὲ βάση τὴ «φορολογικὴ δικαιοσύνη» προκειμένου νὰ ἀντιμετωπίζει τὶς δημόσιες ἀνάγκες καὶ τὶς δημόσιες πληρωμὲς πού ἀκολουθοῦν.

Σήμερα, πολὺ περισσότερο φυσικὰ ἀπὸ τότε, οἱ ἀρχὲς τῆς «φορολογικῆς καὶ κοινωνικῆς δικαιοσύνης» μὲ πρώτη καὶ κυρίαρχη τὴν «ἀρχὴ τῆς φοροδοτικῆς ἱκανότητος» τῶν φορολογουμένων πολιτῶν, δηλαδὴ τὴ συμμετοχὴ τῶν φορολογουμένων σύμφωνα μὲ τὸ εἰσόδημα κυρίως, ἀλλὰ βοηθητικὰ καὶ μὲ τὴν συνεκτίμηση τῆς ὑπάρξεως περιουσίας ἔχει ἐπικρατήσῃ.

Ἡ ἀρχὴ τῆς «ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς» ἀποστολῆς τῆς φορολογίας ἀναφορικὰ μὲ τὰ δημόσια ἔσοδα μᾶς διέπει ἢ τείνει νὰ μᾶς διέπει, ὅπως τὴν ὁραματίσθηκε καὶ τὴ διαμόρφωσε τελικὰ ὁ μέγας Γερμανὸς δημοσιονόμος Adolf Wagner (1835-1917)⁶⁰⁻⁷⁹.

56. Ε. Στάθης, *Τὸ Σύνταγμα καὶ ὁ Θούριος τοῦ Ρήγα*. Ἀθῆναι, Ἀρμός, χ.χ. σ. 135.

57. Σ.Π. Σπέντζας, «Προσέγγιση στὴν οἰκονομικὴ, κοινωνικὴ καὶ δημοσιονομικὴ σκέψη τοῦ Ἐθνομάρτυρα Ρήγα Φεραίου-Βελεστινλή». *ΥΠΕΡΕΙΑ, Πρακτικὰ Β' Διεθνούς Συνεδρίου «Φεραί-Βελεστίνου-Ρήγας»*, Βελεστίνου 2-4/10/1992. Τόμ. Β' Μέρος Β', Ἀθῆναι 1994, σ. 691 κ.μ., ἐδῶ σ. 702.

58. Ἀπ. Β. Δασκαλάκης, *Τὸ Πολίτευμα τοῦ Ρήγα Βελεστινλή. Πρῶτον Σύνταγμα Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ Ἐλευθέρας Διαβιώσεως τῶν Βαλκανικῶν Λαῶν*. Ἐκδοσις Νέα μετὰ Προσθηκῶν. Ἀθῆναι, Ε. Γ. Βαγιονάκη, 1976, σ. 106 καὶ 135.

59. Χρ. Μπαλόγλου, «Οἱ τέσσερις ἀρχὲς φορολογίας στὸ ἔργο τοῦ Ρήγα Βελεστινλή». *ΥΠΕΡΕΙΑ, Πρακτικὰ τοῦ Γ' Διεθνούς Συνεδρίου* (Βελεστίνου 2-5 Οκτωβρίου 1997). Τόμ. Γ'. Ἐπιμέλεια Δρ. Δ. Καραμπερόπουλος, σ. 875 κ.μ.

60. Ἀρ. Καλλιαβᾶς, *Δημοσιονομικὴ Ἱστορία* (ἀπὸ τῆς Κλασσικῆς Ἑλλάδος). Ἐν Ἀθῆναις 1952, σ. 207 κ.μ.

61. Ἀγ. Ἀγγελόπουλος, *Γενικὴ Θεωρία τῆς Φορολογίας*. Ἀθῆναι, Τύποις «Πυρσός»

Οἱ ἀρχὲς φορολογικῆς, ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς τοῦ Wagner ἐσκοπεύαν καὶ προσδιόριζαν πλήρη ἀπαλλαγὴ τῶν εἰσοδημάτων χαμηλοῦ ἐπιπέδου, ὅταν τὰ εἰσοδήματα ἀντιστοιχοῦσαν στὴν ἐπιβίωση καὶ μόνο. Τὸ σκεπτικὸ ἦταν

A.E., 1939, σ. 86 κ.μ., 165 κ.μ.

62. Ἀγ. Ἀγγελόπουλος, *Δημόσια Οἰκονομική*. Ἀθῆναι, Παπαζήσης 1943, σσ. 89-90, 92-95, 113, 226, 228, 250-253, 338 κ.μ., 372, 391 κ.μ.

63. Ἀθ. Σμπαρουνῆς, *Δημόσια Οἰκονομική*, τόμ. Α', Ἀθῆναι, Παπαζήσης, 1955, σσ. 53-57, Ἀθῆναι 1955, τόμ. Β', τεύχ. Α', σσ. 255, 268, 289. Ἀθῆναι 1956, τόμ. Β', τεύχ. Β' σ. 378.

64. Λ. Θεοχαρόπουλος, *Δημοσία Οἰκονομική*, τόμ. Α', τεύχ. Α', Θεσσαλονίκη 1975, σ. 204 κ.μ.

65. Γ. Δράκος, *Εἰσαγωγή στὴ Δημοσία Οἰκονομική*. Πειραιάς, Σταμούλης, 1986, σ. 201.

66. Π. Δερτιλῆς, *Γενικαὶ Ἀρχαὶ Δημοσιονομικοῦ Δικαίου*, τεύχ. Α'. Θεσσαλονίκη-Ἀθῆναι. Ἐκδ. Αφοί Π. Σάκκουλα 1962, σελ. 137

67. Π.Δερτιλῆς, *Σύστημα Δημοσίας Οἰκονομικῆς*. Ἀθῆναι, Ἀργ Παπαζήσης, 1945, σσ. 57, 107.

68. Π. Δερτιλῆς, *Ἡ θεωρία περὶ φόρου*. Πρόλογος εἰς τὸ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἔργον τοῦ Em. Morseli. Θεσσαλονίκη 1964, σ. 12.

69. E. Morseli, *Πρῶτα στοιχεῖα Δημοσίας Οἰκονομικῆς*. Μετὰ προλόγου τοῦ Π. Δερτιλῆ. Απόδοσις εἰς τὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα μετὰ σημειώσεων ἐκ τῆς 27ης Ἰταλικῆς Ἐκδόσεως. Ἀθῆναι, Παπαζήσης 1958, σ. 5 καὶ 91.

70. Δ. Καλιτσουνάκης, *Ἱστορία τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας. Ἱστορία Οἰκονομική καὶ τῶν Οἰκονομικῶν Θεωριῶν. Πανεπιστημιακαὶ Παραδόσεις*. Ἐν Ἀθήναις, Διεθνὲς Βιβλιοπωλεῖον Ἐλευθερουδάκη, 1929, σ. 289 κ.μ.

71. Δ. Καλιτσουνάκης, *Δημοσία Οἰκονομία (κατὰ τάς παραδόσεις)*. Ἀθῆναι 1934, σσ. 29, 50, 84, 93, 114.

72. Μ. Κυπραῖος, *Στοιχεῖα Φορολογικοῦ Δικαίου*. Συμβολὴ στὴ Δικαιοκρατικὴ συστηματοποίηση τοῦ Φορολογικοῦ Δικαίου. Ἀθῆνα-Κομοτηνὴ, Ἀντ. Σάκκουλα, 1980, σ. 40 κ.μ., 772, 779.

73. Α. Ἀγγελόπουλος, *Ἡ Οἰκονομική καὶ Κοινωνικὴ ἀποστολὴ τῆς Δημοσιονομικῆς Πολιτικῆς*. (Ἐναρκτήριος λόγος στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν). Ἀθῆναι, Τύποις Πυρσοῦ Α.Ε. 1939, σ. 8 κ.μ.

74. Δ. Σάντης, *Σύγχρονοι Κατευθύνσεις στὶς Δημοσιονομικὲς Δράσεις*. Ἀθῆναι 1929, σ. 42 κ.μ.

75. Λ. Χουμανίδης, *Ἱστορία Οἰκονομικῶν Θεωριῶν*. Ἀθήνα, Στ. Καραμπερόπουλος, 1973, σ. 212

76. Λ. Χουμανίδης, *Οἰκονομικὴ Ἱστορία καὶ ἐξέλιξις τῶν Οἰκονομικῶν Θεωριῶν*. Πειραιεὺς, Στ. Καραμπερόπουλος, 1981, σ. 683.

77. Λ. Χουμανίδης, *Οἰκονομικὴ Ἱστορία τῆς Εὐρώπης*. Ἀπὸ τῆς παρακμῆς τοῦ Ἀρχαίου κόσμου μέχρι σήμερον. Ἀθῆναι, Παπαζήσης, 1991, σ. 428.

78. Β. Δαλαμάγκας, *Εἰσαγωγή στὴ Δημοσία Οἰκονομική*. Ἀθήνα, Κριτική 2003, σ. 202, κ.μ. 263 κ.μ.

79. Κ. Φινοκαλιώτης – Ν. Μπάρμπας, *Δημόσια Οἰκονομικά. Φόροι – Δημόσια Δάνεια*. Ἀθήνα-Θεσσαλονίκη, Σάκκουλας, 2001, σ. 63.

ὅτι ἡ φορολογία θὰ ξεκινουῖσε ἐπάνω ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα ἐπιβιώσεως μὲ χαμηλοὺς συντελεστές, οἱ ὅποιοι θὰ κορυφώνονταν μέχρι ποσοστοῦ 70-75% στὰ πολὺ μεγάλα, τὰ προκλητικὰ μεγάλα εἰσοδήματα!

Παράλληλα βέβαια πρόβλεψε ὁ Ρήγας γιὰ τὴν ἠθικὴ καὶ τὸν ἔλεγχο τῆς δημοσιονομικῆς διαχειρίσεως τῶν εἰσπράξεων καὶ τῶν πληρωμῶν καθορίζοντας τὸ «ὕπεύθυνον» τῆς διαχειρίσεως σὲ ὅλα τὰ στάδια, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐνδιαφερόμενους πολίτες προκειμένου νὰ προστατευθεῖ τὸ «ἱερὸ δημόσιο χρήμα»⁸⁰.

Τὰ συγκριτικὰ κοινωνικὰ καὶ δημοσιονομικὰ πλεονεκτήματα τοῦ Συντάγματος τοῦ Ρήγα, σὲ σχέση μὲ τὸ «Σύνταγμα τῆς Ἐπιδαύρου» ἢ τὸ προσωρινὸ Πολίτευμα τῆς Ἐπιδαύρου, ἔχουμε ἀναλύσει μὲ ἀντίστοιχη ἀνακοίνωσή μας στο Δ' Διεθνὲς Συνέδριο τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας Μελέτης «Φερῶν-Βελεστίνου-Ρήγα» στὸ Βελεστίνο (4-7/10/2007)⁸¹.

Ἡ ἀπόφαση ὅμως ἐκείνῃ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Οἰκονομίας Χ. Πετρούκα, νὰ δημιουργήσῃ τὸ «Μονοπώλιο Ἄλατος» καὶ μάλιστα μόνο γιὰ τὴν Πελοπόννησο, χωρὶς προηγούμενη ἀπόφαση ἢ γνώση τῆς Ἀρχῆς, προκάλεσε ἔντονη διαμαρτυρία καὶ ἀντίδραση ὅπως ἀποδείχθηκε.

Ὁ Ἐπαρχος⁸² λοιπὸν τῆς περιοχῆς ἀνέφερε τὴν περίπτωσιν στὸ Βουλευτικὸ Σῶμα ὅπου καὶ ἀκολούθησε συζήτηση σὲ ἔντονον τόνο, ὅπως καταγράφεται στὰ Ἀρχεῖα τῆς Παλλιγενεσίας τῆς 12/11/1823: «Ἐτι ἐγένετο λόγος περὶ μονοπωλείου ἄλατος, καὶ ὅτι ἐξέδοτο προκήρυξιν τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Οἰκονομίας ἥτις, ζητηθεῖσα παρὰ τοῦ ἐνταῦθα ἐπάρχου, ἀνεγνώσθη ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ καὶ διαφιλονεικήσεως γενομένης ἐνεκρίθη νὰ προσκληθῇ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας διὰ νὰ ἀποληγηθῇ⁸³. Ἐφ' ᾧ καὶ ἐγένετο ὑπ.

80. Κ. Τράκας, *Ἡ προστασία τοῦ ἱεροῦ δημοσίου χρήματος. Χαριστήριον Σύμμεκτα πρὸς τιμὴν Γ.Δ. Παπαχατζῆ*. Ἀθῆνα, Ἀντ. Ν. Σάκουλα, 1989, σ. 931 κ.μ.

81. Σ.Π. Σπέντζας, *Συγκριτικὰ κοινωνικὰ καὶ δημοσιονομικὰ πλεονεκτήματα τοῦ Συντάγματος τοῦ Ρήγα, σὲ σχέση μὲ τὸ Προσωρινὸ Πολίτευμα τῆς Ἐπιδαύρου τῆς 1-1-1822, ἢ Σύνταγμα τῆς Ἐπιδαύρου*. Πρακτικὰ Δ' Διεθνoῦς Συνεδρίου τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας Μελέτης «Φερῶν-Βελεστίνου-Ρήγα»,

82. Γ.Δημακόπουλος, *Ἡ Διοικητικὴ Ὁργάνωσις κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν 1821-1827. Συμβολὴ εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως*. Ἐναίσμιος ἐπὶ Διδασκατορίᾳ Διατριβὴ ὑποβληθεῖσα καὶ ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν. Ἀθῆναι 1966, σ. 248 καὶ ὑποσ. 2, σχετικὰ μὲ τὴν ἔδρα τῆς Διοικήσεως τὸν Νοέμβριον 1823.

83. *Ἀρχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγενεσίας, μέχρι τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Βασιλείας* (Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος). Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα. 2, Βουλευτικὴ περίοδος 1823-1824), τόμ. δεύτερος, Φωτομηχανικὴ ἐπανεκδόσις Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων. Ἀθῆνα 2001, σ. 192.

Αριθμ. 466 (προβούλευμα)⁸⁴. Ἡ πρόσκληση γιὰ τὴν ἄμεση παρουσιάσῃ του στοῦ Ἀργος, μέσα σὲ δύο ἡμέρες γιὰ τὴν ἀπολογία του, ἀποδεικνύει καὶ πιστοποιεῖ τὸ πνεῦμα τῆς «Νομιμότητος» ποὺ κυριαρχοῦσε στοῦ Βουλευτικὸ Σῶμα τότε. Ἐνέργεια ἄμεση χωρὶς χρονотριβές καὶ καθυστερήσεις γιὰ τὴν παραβίαση τοῦ «Νόμου τῆς Ἐπιδάφου» ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ τῆς Οἰκονομίας.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας δὲν παρουσιάσθηκε στοῦ Ἀργος, ὅπως τὸν διέταξε τὸ Βουλευτικὸ γιὰ νὰ ἀπολογηθεῖ, ἀλλὰ ἀπέστειλε ἐπιστολὴν, ὅτι ἔλαβε γνώση τῆς ἀναζητήσεώς του ἀπὸ τὸ Βουλευτικὸ Σῶμα καὶ τοῦ Προβουλεύματος 466, ἀλλὰ δὲν ἐμφανίσθηκε.

Τὴν ἐπομένη 13/11/1823 διαβάζουμε στὰ Ἀρχεῖα τὰ ἀκόλουθα: «Εἶτα ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ ἐγκλήματος τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Οἰκονομίας, ὅπου ἔπραξεν ἐναντίον τοῦ Ὁργανικοῦ Νόμου, ὑπογράψας τὴν διακήρυξιν περὶ μονοπωλείου ἄλατος, μὴ προηγουμένου νόμου, καὶ ἐνεκρίθη νὰ διορισθῇ ἐννεαμελὴς ἐπιτροπὴ κατὰ τὸν §... τοῦ ὀργανικοῦ Νόμου, ἵνα ἀκούσῃ τὴν ἀπολογίαν του καὶ ἀναφέρῃ πρὸς τὸ Βουλευτικὸν· καὶ ἐξελέχθησαν οἱ κύριοι Ἀσημάκης Φωτήλας, Ἀναστάσιος Λόντος, Ἐμμανουὴλ Ἀντωνιάδης, Μαργαρίτης Δημάδης, Γεώργιος Παππα Ἡλιοπούλου, Ἰωάννης Κοντουμᾶς, Ἰωάννης Πάγκαλος, Νικόλαος Μηλιάνης, Ν.Γ. Λουμάκης, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπεφασίσθη Πρόεδρος ταύτης ὁ κύριος Φωτήλας (Πρακτικὰ τῆς 13ης Νοεμβρίου 1823)⁸⁵.

Στις 22/11/1823, μὲ ἀρ. ἐγγράφου 492 ἡ «Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος», τὸ Βουλευτικὸ Σῶμα, ἀπευθύνει ἐγγράφῳ πρὸς τὸν «εὐγενέστατον βουλευτὴν κύριον Ἀσημάκην Φωτήλαν» μὲ τὸ ἀκόλουθο περιεχόμενο: «Ἐπειδὴ καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας κ. Χαράλαμπος Περρούκας παρηνόμησεν, ἐκδοὺς προκήρυξιν περὶ μονοπωλείου ἄλατος, μὴ προηγουμένου νόμου κατὰ τὸν § ζ' τοῦ ὀργανικοῦ νόμου, καὶ ἐγένετο ὑπεύθυνος, ἐδιωρίσθη, ὡς διαλαμβάνουσι τὰ πρακτικὰ τῆς 13 τοῦ παρόντος μηνός, ἐπιτροπὴ, συγκεκλιμένη ἐξ ἐννέα μελῶν τοῦ Βουλευτικοῦ δηλ. τῆς εὐγενίας σας, τοῦ Ἀναστασίου Λόνδου, τοῦ Ἐμμανουὴλ Ἀντωνιάδου, τοῦ Μαργαρίτου Δημάδη, τοῦ Γεωργίου Παππα Ἡλιοπούλου, τοῦ Ἰω. Κοντουμᾶ, τοῦ Ἰω. Παγκάλου, τοῦ Ν. Μιλιάνη καὶ τοῦ Ν.Γ. Λουμάκη, ἵνα τὸν κρίνωσιν, ὡς ἐντέλλεται ὁ ὀργανικὸς Νόμος εἰς τὸν §ξθ'. Λάβετε λοιπὸν τὸ παρὸν ἐπίσημον ἐγγράφον, ὅπως μετὰ τῶν ἄλλων ὀκτὼ συμβουλευτῶν συσκε-

84. Ἀρχεῖα Ε.Π. κ.Π., ὁ.π., Προβούλευμα, ἀρ.466/12-11-1823 πρὸς Ὑπουργὸν Οἰκονομίας, νὰ προσέλθῃ μέσα σὲ δύο ἡμέρες στοῦ Ἀργος προκειμένου νὰ παρουσιασθῇ στοῦ Βουλευτικὸ 2, τόμ. Β', σ. 636. Καταχωρεῖται στοῦ παράρτημα Α.

85. Ἀρχεῖα Ε.Π. ὁ.π., 2, τόμ. Β' σ. 193.

ψάμενοι, ἀποφασίστητε τὸ νόμιμον καὶ καθυποβάλητε τὴν ἀπόφασίν σας εἰς τοῦ ὅλου Βουλευτικοῦ τὴν ἐπικρίσιν. Ἐρρωσθε.

Τῇ 22 Νοεμβρίου 1823 Ἐν Ἀργεῖ

Ὁ Ἐπιτροπικῶς

Πανοῦτσος Νοταρὰς

Ὁ α' Γραμματεὺς

Ἰω. Σκανδαλίδης

(Ἐγένοντο ἕτερα ὅμοια ὀκτῶ πρὸς τοὺς ἐν τῷ ἰδίῳ προβουλευματι σημειωθέντας βουλευτάς)»⁸⁶.

Στις 24/11/1823 ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐλέγχου γιὰ τὴν παράνομη ἐπιβολὴ βαρείας φορολογίας στὸ ἀλάτι, ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ τῆς Οἰκονομίας ὑπέβαλε τὴν ἀναφορὰ τῆς μὲ ἀρ. 321. Πρὸς τὸ Σεβαστὸν Βουλευτικὸν Σῶμα. «Κατὰ τὴν διαταγὴν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν τοῦ Σεβαστοῦ τούτου Σώματος ἐρευνήσαμεν τὸν Ὁργανικὸν Νόμον περὶ τοῦ ἐγκλήματος, τὸ ὁποῖον μηδὲν λογισάμενος ὁ τῆς Οἰκονομίας ὑπουργὸς κ. Χαραλάμπης Περρῶνας καὶ μῆτε κατὰ νοὺν βαλὼν τὸν Ὁργανικὸν Νόμον, μηδὲ τοῦ ἔθνους τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ δίκαιον, ἄλλα πάντα καταπατήσας διὰ προκηρύξεως τοῦ ὑπ. ἀρ. 2041 καὶ ἡμέραν 4 τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς εἰσήγαγε φόρον δυσφόρητον τὸ τοῦ ἄλατος μονοπωλεῖον. Ἐνῶ ὁ Ὁργανικὸς Νόμος τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς τυραννίας καταργεῖ καὶ ὅσα τῆς τυραννίας καὶ ἐνῶ εἴσπραξιν οὐδεμίαν συγχωρεῖ εἰς τὴν Ἐπικράτειαν μὴ προηγουμένου, κατὰ τὸν §ζ', ἄρα ὑπεύθυνος ὁ κ. ὑπουργός, κατὰ τὸν §β' τοῦ Η' Κεφαλαίου τοῦ Ὁργανικοῦ Νόμου, καὶ ἔκπτωτος γινόμενος τοῦ ὑπουργήματός του ὡς ἀπλοῦς πολίτης νὰ κριθῇ ὅπου ἀνήκει.

Ἐγκρίνει δεκτὴν τὴν κατηγορίαν ἡ ἐπιτροπὴ καὶ καθυποβάλλεται εἰς τὴν τοῦ Σ. τούτου Σώματος ἀπόφασιν.

Τῇ 24 Νοεμβρίου 1823, ἐν Ἀργεῖ

Ἀσημάκης Φωτήλας

Γ. Παπαηλιόπουλος

Ἀναστάσιος Λόντος

Μαργαρίτης Δημάδης

Ἰωάννης Πάγκαλος

Νικόλαος Γ. Λουμάκης

Ν. Μιλιάνης

Ἐμμ. Ἀντωνιάδης

Ἐπὶ τοῦ νώτου: Ἀναφορὰ τῆς περὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Οἰκονομίας κ. Χαραλάμπους Περρῶνα διορισθείσης ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν γίνεται ἔκπτωτος καὶ ὑπεύθυνος. Ἀκολουθοῦν τὰ ὀνόματα τῆς Ἐπιτροπῆς».⁸⁷

Αὐθήμερόν ἡ διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ περὶ τῆς κατηγορίας τοῦ Ὑπουργοῦ

86. Ἀρχεῖα Ε.Π., δ.π.π., 2, τόμ. Β', σ. 647.

87. Ἀρχεῖα Ε.Π., δ.π.π., 9 τόμ. Α', σ. 329.

της Οικονομίας Χαρ. Περρούκα, ἐδιάβασε τὸ πόρισμά της μὲ τὸ ὁποῖο ἐνοχοποίησε τὸν ὑπουργὸ καὶ ζήτησε λόγω της εὐθύνης του νὰ ἐκπέσει τοῦ ἀξιώματός του καὶ ἀκόμα νὰ κριθῇ ὡς ἀπλὸς πολίτης ὅπου ἀνήκει.

Τὰ πρακτικὰ τῆς 24ης Νοεμβρίου 1823 περιγράφουν τὴν περίπτωσι ὡς ἑξῆς: «Ἐτι παρέστησεν ἡ διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ περὶ τῆς κατηγορίας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Οἰκονομίας Χαραλάμπους Περρούκα καὶ ἀνεγνώσθη, καθ' ἣν γίνεται ὑπεύθυνος καὶ ἑκπῶτος τοῦ ὑπουργήματός του καί, ὡς ἀπλοῦς πολίτης νὰ κριθῇ ὅπου ἀνήκει· ἡ αὐτὴ κατηγορία ἐνεκρίθη καὶ παρ' ὅλου τοῦ Σώματος. Ὅθεν ὁμοφώνως ἀπεφασίσθη, ὁ μὲν Ὑπουργὸς νὰ κηρυχθῇ ἑκπῶτος, τὸ δὲ μονοπωλεῖον ἄλατος νὰ ἀναιρεθῇ καὶ νὰ εἰδοποιηθῇ διὰ προβουλευματος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ περὶ τῆς ἐκπτώσεως τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τῆς καθαιρέσεως τοῦ μονοπωλείου ἄλατος καὶ ὅτι ἄλλον Ὑπουργὸν νὰ μὴ διορίσῃ, καθότι θέλει λάβῃ μέτρα τὸ Βουλευτικὸν περὶ τοῦ ὑπουργείου τούτου»⁸⁸. καὶ ἐγένετο διακήρυξις περὶ μὲν τῆς ἐκπτώσεως τοῦ ὑπουργοῦ ὑπ. ἀρ. 504, περὶ δὲ τοῦ μονοπωλείου ἄλατος ὑπ. ἀριθ. 505 καὶ ἡ πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸ εἰδοποίησις ὑπ. ἀριθ. 506».^{88α}

Ἀς σταθοῦμε στὸ νόημα καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν τριῶν αὐτῶν Προβουλευμάτων:

Ἀναφορικὰ μὲ τὸ 504. Ἀπευθύνεται πρὸς τὸ «Πανελλήνιο» ὡς Διακήρυξη ἀπὸ τὸν πρόεδρο τοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος. Πρόκειται γιὰ μία Διακήρυξη, πολὺ μεγάλης σημασίας καὶ ἀξίας, ἀφοῦ ἐξηγεῖ, ὅτι παρὰ τὸν Ὁργανικὸ Νόμο, δηλαδὴ τὸ νόμο τῆς Ἐπιδάουρου, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας ἐ ν ο μ ο θ ἔ τ η σ ε μόνος του, χωρὶς γνώση τῆς Ἀρχῆς, χωρὶς ἐξουσιοδότηση!! ἀλλὰ μὲ στήριγμα, τὴν ὑπέρβαση, τὴν παρανομία!! Ἐνῶ ἦταν γνωστὸ ὅτι τὴν ἄδεια τοῦ «Νομοθετεῖν», ἔχουν μόνον τὰ δύο Σώματα μαζί, προχώρησε σὲ παρανομία μὲ τὴν «Διακήρυξη» ὑπ. ἀριθ. 2041/4-9-1823, πού ὑπέγραψε μόνος του, προκειμένου νὰ δημιουργήσῃ τὸ «Μονοπώλειο Ἄλατος».

Ἡ Διακήρυξη αὐτὴ ἀποτελεῖ τὸν «ἀκρογωνιαῖο» λίθο τῆς ὀφειλόμενης ὑπακοῆς στὴ Νομιμότητα. Ἡ προσφορὰ τῆς Διακηρύξεως τοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος εἶναι πολὺ μεγάλης σημασίας, ἀφοῦ ἀποτελεῖ προηγούμενο ὑποδειγματικῆς καὶ ἀ μ έ σ ο υ διαμαρτυρίας γιὰ τὴν παραβίαση τῆς «Νομιμότητος» στὴν πράξη, γιὰ τὴν μὴ ἐφαρμογὴ τῶν Νόμων ὅπως προβλέπονται ἀπὸ τὸν «Ὁργανικὸ Νόμο»⁸⁹, δηλαδὴ τὸ Νόμο τῆς Ἐπιδάουρου ἢ τὸ Σύνταγμα τῆς Ἐπιδάουρου.

88. Ἀρχεῖα Ε.Π., ὁ.π.π., 2, τόμ. Β', σ. 203.

88α. Ἀρχεῖα Ε.Π., ὁ.π.π., 2, τόμ. Β', σσ. 653-654. Τὰ προβουλευμὰτα καταχωροῦνται στὸν ἴδιον τόμο, τὸ 504 στὴ σ. 653, τὸ 505 στὴ σ. 654 καὶ τὸ 506 στὴ σ. 654. Ἀπὸ τὴν πλευρὰ μας καταχωροῦνται στὸ Παράρτημα (Β, Γ, Δ).

89. Διευκρινιστικὰ σημειώνουμε, ὅτι ὅταν συναντοῦμε τὸν ὄρο «Ὁργανικὸς Νόμος»

Άμεσο αποτέλεσμα, άμεσο νόημα της Διακηρύξεως ήταν ή έμπρακτη επιβεβαίωση, ότι ό «Νόμος και ή Νομιμότητα» ισχύουν και υπερισχύουν, επικρατοῦν πάντοτε, ανεξάρτητα τοῦ ποίος, πότε και γιατί παραβιάζουν το Σύνταγμα.

Και φυσικά στην ίδια αυτή Διακήρυξη, γνωστοποιήθηκε το ιστορικό της παράνομης δημιουργίας από τον Υπουργό της Οικονομίας τοῦ «Μονοπωλείου Άλατος» και ή Όμόφωνη απόφαση τοῦ Βουλευτικού Σώματος να έκπέσει τοῦ Υπουργικοῦ τοῦ αξιώματος, αφού οὐσιαστικά και τυπικά είχε καταργήσει στην πράξη τή «Συνταγματική Νομιμότητα» με το να επιβάλει «το άνομοθέτητον ως νομοθετημένον».

Γι' αυτό πρέπει να επαινεθοῦν όλες οι επί μέρους ενέργειες οι όποιες κατέληξαν στην επαναφορά τών πραγμάτων, δηλαδή στην επαναφορά της «Συνταγματικής Νομιμότητας», ήτοι: στην αναφορά τοῦ Έπαρχου, στην άμεση συγκρότηση της Έπιτροπής τοῦ Βουλευτικού για τή διερεύνηση της παρα τόν Νόμο συγκροτήσεως «Μονοπωλείου Άλατος» με βάση την προκήρυξη τοῦ Υπουργοῦ της Οικονομίας αρ. 2041/4-9-1823, την Όμόφωνη πρόταση της Έννεαμελούς Έπιτροπής τοῦ Βουλευτικού, την Όμόφωνη απόφαση τοῦ Βουλευτικού να άποδεχθεί την έκθεση της Έπιτροπής και να αποφασίσει την Όμόφωνη έκπτωσή του από το Υπουργημά του και φυσικά την αντικατάστασή του.

Η ύποδειγματική αυτή ενέργεια τοῦ Βουλευτικού Σώματος πιστοποιεί, άπηχει και σηματοδοτεί τις θέσεις και τα πιστεύω της «Προσωρινής Διοικήσεως της Ελλάδος» άπέναντι στην τήρηση τοῦ Νόμου και της Νομιμότητας. Άποτελεί ύπευθύνη και άμεση αντίδραση προς την παρανομία και φυσικά πρόσφερε μία «ύποθήκη» για τή «Χρηστή Διοίκηση», και τή «Νομιμότητα»⁹⁰⁻⁹³, δηλαδή τις βασικές Αρχές για τή δημιουργία τοῦ Νέου

έννοοῦμε το «Νόμο της Έπιδάυρου ή Σύνταγμα της Έπιδάυρου» της 13/4/1823. Φυσικά ό Νόμος της Έπιδάυρου αναφέρεται ως Σύνταγμα τοῦ Άστρους. Ταύτιση και επιβεβαίωση τών όσων αναφέρουμε, έχουμε και από τον συγγραφέα κ. Γ.Δ. Δημακόπουλο, στην εργασία του, *Η Νέα Έπίδauρος (Πιάδα) Κοιτίς της Νεοελληνικής Πολιτειακής Οργανώσεως (Δεκέμβριος 1821-Ιανουάριος 1822)*. Η συμβολή τοῦ Ι. Καποδιστρίου. Αθήνα, Ο Μικρός Ρωμηός, 1998, σ. 15.

Παράλληλα όμως εύχαριστοῦμε θερμά και από τή θέση αυτή την Ιστορικό, Διδάκτορα Νομικής Δ.Π. Θράκης, Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου, για τις χρήσιμες διευκρινίσεις που μάς πρόσφερε γύρω από το θέμα αυτό «Οργανικός Νόμος».

90. Αρχεία Έλ. Παλ.: 3, τομ. Α' σ. 156: «Συνεδρίασις Β', Προεδρία τοῦ κ. Πανούτζου Νουταρά. Ο Πρόεδρος διάβασε τον όρκο τών Νομίμων Πληρεξουσίων τοῦ Έθνους. Ως έκ τοῦ στόματος όλων τών Νομίμων πληρεξουσίων τοῦ Έθνους, όρκίζομαι ενώπιον τοῦ Υψίστου Θεοῦ, της ιεράς ήμών θρησκείας και της Πατρίδος, μήτε να προβάλλω, μήτε να ψηφοφορήσω τι έναντίον τών συμφερόντων τοῦ έθνους, κινούμενος από ιδιο-

Ἑλληνικοῦ Κράτους Δικαίου⁹⁴. Παράλληλα βέβαια πρόσφερε ἕνα παντοτεινὸ θεμέλιο, μία παντοτεινὴ υπόμνηση στοὺς «Νεοέλληνες», ὅτι οἱ μέγιστες αὐτὲς ἠθικὲς ἀξίες, ὅπως ἡ ὑπακοή στο Νόμο καὶ τὴ Νομιμότητα, πρέπει νὰ κατευθύνουν πάντοτε τόσο τὸ δημόσιο, ὅσο καὶ τὸν ἰδιωτικὸ βίον τῶν Ἑλλήνων, ἂν πραγματικὰ ἐπιθυμοῦν νὰ βαδίζουν τὸν ὀρθὸ δρόμο τόσο στὴ δημόσια διοίκηση, ὅσον καὶ στὴν ἰδιωτικὴ κοινωνία.

Μὲ αὐτὲς καὶ μόνο τις ἀρχές, μὲ αὐτὲς τις ἀφετηρίες μὲ αὐτὲς τις προϋποθέσεις ξεκίνησαν οἱ πρόγονοί μας τὸν τιτάνειο ἀγῶνα ὃχι μόνο νὰ μᾶς ἀπελευθερώσουν ἀπὸ τὸν βάρβαρο Ἀσιάτη δυνάστη, ἀπὸ τὸν αὐταρχικὸ δεσποτισμὸ του, τὸν ὁποῖο ἐξέφραζαν καθημερινὰ στὴν πράξη μὲ τις ἀθλιότητες καὶ τις βιαιότητες οἱ Τοῦρκοι, κατὰ τῶν ἀθῶων θυμάτων τους, τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀπόφασή τους νὰ δημιουργήσουν ἕνα διαφορετικὸ Κράτος, ἕνα Ἐλεύθερο καὶ Δικαιοκρατούμενο Κράτος, ὅπως ἦταν ἐκεῖνο τῶν προγόνων μας, τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων.

Ἡ περίπτωση αὐτὴ παραμένει πραγματικὰ προκλητικὴ, ὅταν θελήσουμε νὰ μεταφερθοῦμε, ἔστω καὶ γιὰ λίγο νοερὰ στὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἢ ὅποια χαρακτηρίζεται ἔντονα, καὶ σταθερὰ ἐπιδεινούμενη, ὃχι ἀπλὰ ἀπὸ ἔ λ λ ε ι ψ ἡ δημοσίων ἐσόδων, ἀλλὰ ἀπὸ «δημοσιονομικὴ ἔνδεια» γιὰ νὰ τοποθετήσουμε πρὸ σωστὰ, πρὸ δόκιμα, τὸν ἀ κ α ρ ι α ῖ ο ἐκεῖνο ἔλεγχο Νομιμότητας τῆς Διοικήσεως μὲ τις ἄμεσες καὶ ζημιωγόνες ἐπιπτώσεις του στὶς δημόσιες εἰσπράξεις του, ἀφοῦ ἐσήμαινε:

α) Κατάργηση τῶν πολυτίμων εἰσπράξεων ἀπὸ τὸ «Μονοπώλειο Ἀλατος», τὸ ὁποῖο βέβαια θὰ διευκόλυνε τις πιεστικὲς καὶ μὴ ἀναβαλλόμενες δημόσιες πληρωμὲς γιὰ τις ἀδήριτες δημόσιες ἀνάγκες.

τέλειαν ἢ πάθος, νὰ μὴ ἀποβλέπω εἰς πρόσωπον καὶ νὰ μὴ παραβλέπω τὸ Νόμιμον καὶ δίκαιον». 7 Ἀπριλίου 1826 ἐν Ἐπιδαύρῳ.

91. Ἀρχεῖα Ἑλ. Παλ.: 3, τόμ. Α', σ. 661 ὅρκος Ἑλληνικὸς καταχωρεῖται μετὰ τὸ Παράρτημα τοῦ Πολιτικοῦ Συντάγματος τῆς Ἑλλάδος (Γ' Ἐθνικῆς Συνελεύσεως), σ. 662. «Ὁρκίζομαι, προσέτι, νὰ ὑποτάσσωμαι εἰς τοὺς Νόμους τῆς Πατρίδος μου, νὰ σέβωμαι τὰ δίκαια τῶν Πολιτῶν (γραπτέον συμπολιτῶν) μου καὶ νὰ ἐκπληρῶ ἀπαραβάτως τὰ καθήκοντα τοῦ Πολίτου».

92. Ἀρχεῖα Ἑλ. Παλ.: 12, τόμ. Δ', σ. 226 «Εἶναι καιρὸς ὅμως νὰ παύσωσιν αἱ καταχρήσεις, νὰ βασιλεύῃ δὲ μόνο ὁ Νόμος», τὸ κείμενο τῶν προκρίτων Ὑδρας μὲ τὸ ὁποῖο ζητοῦν νὰ παύσουν αἱ καταχρήσεις καὶ νὰ ἐφαρμοσθοῦν οἱ νόμοι». Καταχωρεῖται στὸ παράρτημα Ε.

93. Ἐπ. Σπηλιωτόπουλος, *Ἐγχειρίδιο Διοικητικοῦ Δικαίου*. Ἀθήνα, 1993⁶, Ἀντ. Σάκουλα, σσ. 57, 72 κ.μ., 151, 153.

94. Σ.Π. Σπέντζας, «Ἀπὸ τὰ παγκόσμια κείμενα ποὺ συμμερίσθηκαν καὶ προστατεύουν τὸν φορολογούμενο μέχρι καὶ τὰ Ἑλληνικὰ Συνταγματικὰ κείμενα ποὺ προστατεύουν τὸν φορολογούμενο», *Μελέτες πρὸς τιμὴν τοῦ Καθηγητοῦ Ἀθανασίου Κανελλοπούλου*. Τόμος Β', Πειραιεὺς 1982, σ. 1420 κ.μ.

β) προστασία τῶν φορολογουμένων ἀπὸ νέο δημόσιο βάρος, ἀφοῦ τὸ δημόσιο αὐτὸ ἔσοδο θὰ ἐπιβάρυνε τοὺς καταναλωτὲς καὶ μάλιστα ὄχι ὅλους σὲ εἶδος πρόσφορο γιὰ τὴ λαϊκὴ κατανάλωση.

γ) τὴ διαφοροποίηση τῶν καταναλωτῶν τῆς Πελοποννήσου ἀπέναντι στοὺς ἄλλους Ἕλληνες, ἀφοῦ μόνον αὐτοὺς ὑποχρέωνε σὲ καταβολὴ τοῦ νέου φόρου, ἐνῶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες δεν θὰ εἶχαν αὐτὴ τὴ φορολογικὴ ἐπιβάρυνση.

δ) κατάργηση τοῦ ἰδίου τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομίας, ἀφοῦ εἶχε ἀγνοήσει τὸ Σύνταγμα, τὸ Νόμο, τὴ Φορολογικὴ Νομιμότητα, προκειμένου νὰ δημιουργήσει τὸ «Μονοπώλειο Ἀλατος», τὸ ὁποῖο καθιστοῦσε μειονεκτικὴ τὴ θέση σὲ ἓνα τμῆμα τῶν Ἑλλήνων καταναλωτῶν, δηλαδὴ τῶν κατοίκων τῆς Πελοποννήσου, τοὺς ὁποίους στεροῦσε ἀπὸ τὴν προστασία τοῦ Συντάγματος καὶ οἱ ὁποῖοι ἔπρεπε νὰ καταβάλλουν κάποιο φόρο γιὰ τὸ λαϊκὸ αὐτὸ εἶδος, τὸ ἀλάτι, ἐνῶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες δεν θὰ κατέβαλαν τὸν εἰδικὸ αὐτὸ φόρο, δηλαδὴ ἀνιση μεταχείριση⁹⁵ τῶν φορολογουμένων ἀπὸ τὴν φορολογικὴ ἐξουσία τοῦ ἰδίου Κράτους⁹⁶, τὴν ὁποία παλαιότερα εἶχε προβλέψει τὸ κείμενο τοῦ Μεγάλου Χάρτη τῶν Ἐλευθεριῶν (1215 μ.Χ.)⁹⁷.

Ἐπιβάλλεται ἐπομένως νὰ ἐπισημάνουμε καὶ νὰ ἀναγνωρίσουμε παράλληλα, ὅτι παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Κυβέρνηση τὴν ἐποχὴ ἐκείνη μαστιζόνταν ἀπὸ οἰκονομικὴ ἀνέχεια καὶ καχεξία, δηλαδὴ «δημοσιονομικὴ ἀπορία»⁹⁸⁻¹⁰⁴, καὶ καταφανὴ ἀχρηματία δὲν δελεάσθηκε ἀπὸ τὴν ἀπώλεια

95. Γ. Νέζης, «Ίση Φορολογικὴ μεταχείριση» *Ναυτεμπορικὴ*, 28/6/1988, σ. 7.

96. Ἀθ. Ραΐκος, «Ἡ φορολογικὴ ἐξουσία τοῦ Κράτους Δικαίου», *Ἀνάπτυο ἐκ τῆς Ἐπιθεώρησης Δημοσίου Δικαίου*. ΙΣΤ' 6 (1972), σ. 19 κ.μ.

97. Σ.Π. Σπέντζας, «Ἡ ἀπαρχὴ τῆς Φορολογικῆς Δικαιοσύνης καὶ ἡ προστασία τῶν φορολογουμένων ὅπως παρουσιάζεται ἀπὸ τὸ κείμενο τοῦ Μεγάλου Χάρτη τῶν Ἐλευθεριῶν». «*Χαριστήριον*» *Σύμμεικτα πρὸς τιμὴν Γ. Ν. Παπαχατζῆ*. Ἀθήνα-Κομοτηνὴ, 1989, Ἀντ. Ν. Σάκκουλα, σ. 1053 κ.μ.

98. Α. Ἀνδρεάδης, *Ἱστορία τῶν Ἐθνικῶν Δανείων*. Μέρος Α', *Τὰ δάνεια τῆς Ἀνεξαρτησίας (1824-1825)*. Ἐν Ἀθήναις 1904 [ἀνατ. Ν. Καραβία 1985], σ. 15. «Ἡ χρηματικὴ ἀπορία τῆς Κυβερνήσεως, ἣν ἤδη περιεγράψαμεν, εἶχεν ἐπιδεινωθῇ εἰς τοιοῦτον σημεῖον, ὥστε ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο νὰ εὔρη τὰ ἀναγκαῖα χρήματα, ὅπως ἀποστείλῃ τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς εἰς Λονδίνον. Καὶ οἱ τρεῖς ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑλλάδος εἶχον μὲν ἐφοδιασθῇ δι' Ἐθνικῶν ὁμολογιῶν ἀξίας 100.000 γροσίων, ἐξαργυρωτέων εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, ἀλλ' ἀφικόμενοι ἐκεῖ οὐδένα εὔρισκον πρόθυμον ἐξαργυρωτὴν. Ἐδέησε δὲ νὰ ἐπέμβῃ ὁ Βῦρων, παρέχων εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν δ ἄ ν ε ι ο ν 4.000 λιρῶν, ὅπως δυνηθῶσιν νὰ φθάσωσι εἰς Λονδίνον».

99. Α. Λιγνάδης, *δ.π.π.*, σσ. 105-109, 113, 115, 119.

100. Γ. Κατσούλης - Μ. Νικολινᾶκος - Β. Φίλιας, *Οἰκονομικὴ Ἱστορία τῆς Νεώτερης Ἑλλάδας. Ἀπὸ τὸ 1453 μέχρι το 1830*, τόμ. Α'. Ἀθήνα, 1985, Παπαζήσης, σ. 211.

101. Α. Ἀνδρεάδης, *Μαθήματα Δημοσίας Οἰκονομίας*. Μέρος Α'. Ἀπὸ τῆς Ἐπαναστά-

εἰσροῆς δημοσίων ἐσόδων πρὸς τὰ δημόσια ταμεῖα τοῦ κράτους, δὲν συμβιβάσθηκε, δὲν ὑποχώρησε τὸ Βουλευτικὸ Σῶμα ἀπέναντι στὴν παρα-

σεως μέχρι τῆς πτωχεύσεως 1821-1893. Ἐν Ἀθήναις, 1925, Δ.Ν. Τζάκας-Σπ. Δελαγραμμάτικας καὶ Σία. σ. 11, ὑποσημ. 2η. «Ὁ Βύρων οὐχὶ μόνον ἐξαγόρασεν αἰχμαλώτους, συντήρησε πρόσφυγας καὶ ἐμισθοδότησε σῶμα στρατοῦ (τοὺς Σουλιάτας), ἀλλὰ καὶ ἔστερξε δάνειον 4.000 λιρῶν δι' ὧν ἐγένετο καὶ ἐκαλύφθησαν τὰ ἔξοδα τῆς μεταβάσεως τῆς διὰ τὸ δάνειον πρεσβείας εἰς Λονδίνον» καὶ σημ. 3η «Τὸ 1823 ἡ ἀχρηματία ἦτο τοσαύτη, ὥστε τὸ ταμεῖον δὲν ἠδύνατο νὰ καλύψει μικρὰ ἔξοδα τῆς ἀποστολῆς τοῦ Πραϊδοῦ πρὸς τὸν Βύρωνα, εὐρισκόμενον ἤδη ἐν Κεφαλληνία.»

102. Α.Ε.Π. 1, τόμ. πρῶτος, σελ. 21 «Ἐν Κορίνθῳ, τῇ 29 Μαρτίου 1822. Ἐν τῇ σημερινῇ συνελεύσει τοῦ Βουλευτικοῦ, ἐπὶ Ἀντιπροέδρου Σωτηρίου Χαραλάμπη, ἀνεγνώσθησαν γράμματα τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας καὶ ἀναφορὰ τοῦ Μινιστροῦ τῆς Οἰκονομίας καὶ ἐγένετο λόγος περὶ ἐνδείας χρημάτων τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου· καὶ μετὰ βαθυτάτην σκέψιν, ἐνεκρίθη νὰ σταλῶσι πρὸς τὴν Πελοποννησιακὴν Γερουσίαν οἱ κκ Ἐμμανουὴλ Τομπάζης, Σωτήριος Νοταρᾶς καὶ Πανάγος Παππᾶ Γιαννόπουλος, κατὰ τὸ προβούλευμα τῆς σημερινῆς ἡμέρας καὶ ὑπὸ ἀριθμ. 76. Ὑπογράφεται ὁ πρῶτος Γραμματεὺς τοῦ Βουλευτικοῦ Ἰώ. Σκανδαλίδης».

103. Α.Ε.Π. 1, τόμ. Α', σ. 266: «Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος. Πρὸς τὸν Ἐκλαμπρότατον Πρόεδρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ. Ὁ Μίνιστρος τῆς Οἰκονομίας. Ἰδοὺ ἐμπερικλείεται ἡ ἀπάντησις τῆς Κεντρικῆς Πελοποννησιακῆς Διοικήσεως, δι' ἧς ἀριθμηθέντα ἀποδεικνύεται ὅτι μ' ὅλον ὁποῦ εὐρίσκονται χρήματα (ἂν καὶ ὀλίγα δήθεν, ὡς γράφουσιν) εἰς τὸ ταμεῖον τῆς, ἀναβάλλει ὁμως τὸν καιρὸν τῆς ἀποστολῆς των, καὶ ἐπαγγελλομένη πολλά, πράττει ὀλίγα· τὸ δὲ Μινιστέριον τῆς Οἰκονομίας ἀμχανεῖ τίνι τρόπῳ νὰ φυλάξῃ τὸν χαρακτῆρα τῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως, (παρασιωπεῖ τὸν ἰδιαιτέρον) ὑπὲρ ὧν ἀμφοτέρων προκρίνει «τὸν θάνατον». Τούτου χάριν ὁ Μίνιστρος τῆς Οἰκονομίας παρακαλεῖ θερμῶς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν, πρὸς αὐτῆς τῆς φίλης Πατρίδος, νὰ ἐφεύρῃ τὸν δραστηριώτερον τρόπον διὰ νὰ ἐξοικονομηθῶσι σήμερον, ἀφ' ὧν ἔφερεν ὁ χιλιάρχος, εἴτε ἄλλοθεν, χρήματα, διότι, ἂν τοῦτο δὲν γένῃ τὴν αὖριον, καθ' ἣν λόγῳ τῆς τιμῆς ὑπεσχέθη πρὸς τὸν κύριον Βιττάλην (μάλιστα) τὴν καταβολὴν τῶν χρεωστούμενων, ἀναγκάζεται, κλείσας τὸ Μινιστέριον, νὰ ἀναχωρήσῃ μὲ πόνον τῆς ψυχῆς ἀσυνείκαστον. Ἐν Κορίνθῳ, τῇ 28 Μαρτίου 1822. Ὁ Μίνιστρος τῆς Οἰκονομίας Πανοῦτσος Νοταρᾶς. Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς Σπύρος Παπαλεξόπουλος. Ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ. Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς Σπύρος Βιζούλας».

104. Α.Ε.Π. 1, τόμ. Α', σ. 295: «Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ. Πρὸς τὸν Ἐκλαμπρότατον Πρόεδρον τῆς Βουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Περιεκλείεται ἀναφορὰ τοῦ Μινιστροῦ τῆς Οἰκονομίας ὑπὸ ἀρ. 1123 καὶ ἔγγραφον τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας ὑπὸ ἀρ. 786, περὶ μισθῶν τῶν διωρισμένων εἰς τὴν πώλησιν τῶν ἐθνικῶν κτημάτων. Στοχαζόμεθα δίκαιον τὸ νὰ δοθῇ μικρὰ ποσότης πρὸς ἐκείνους μόνον τῶν διωρισμένων, ὅσοι κατ' ἀλήθειαν χρῆζονται τῶν ἀναγκαίων. Ἡ πατρίς ἔχει χρεῖαν πολλῶν χειρῶν, ἀλλὰ πάσχει ἀ χ ρ η μ α τ ῖ α ν· τὰ δὴ ταῦτα συμβιβάζονται, ἂν πρὸς μόνους τοὺς χρῆζοντας δίδῃ τὰ ἀναγκαῖα».

Ἐν Ἀργεῖ, τῇ κ' Ἰουνίου ἁρκβ' Ἀθανάσιος Κανακάρης, Ἀντιπρόεδρος (Τ.Σ.) Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας, Μίνιστρος τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων Θ. Νέγρης.

νομία τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Οἰκονομίας, ἡ ὁποία θὰ ἦταν ἀσφαλῶς δημοσιονομικὰ ἀποδοτικὴ μὲ ἀρκετὰ δημόσια ἔσοδα ἀπὸ τὸ «Μονοπώλειο Ἄλατος», τὸ ὁποῖο ὡς προῖον δὲν εἶχε συμπεριληφθεῖ στὸ σχετικὸ «Κατάλογο τῶν εἰδῶν τῶν ὑποκειμένων εἰς Δασμόν» (εἶδη εἰσερχόμενα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπικράτεια. Εἶδη ἐξερχόμενα), ὁ ὁποῖος εἶχε προηγηθεῖ χρονικὰ (20-7-1823) ἀπὸ τὴν διακήρυξη τοῦ Ὑπουργοῦ γιὰ τὴν δημιουργία τοῦ «Μονοπωλείου Ἄλατος» ποὺ ἀκολούθησε (4-9-1823).

Τὸ Βουλευτικὸ παρέμεινε ἀσυμβίβαστο, ὑποστηρίζοντας τὴν Ἀρχὴ τῆς Νομιμότητος καὶ στὴν προκειμένη περίπτωση τὴν «Ἀρχὴ τῆς Φορολογικῆς Νομιμότητος»¹⁰⁵ χωρὶς νὰ καμφθεῖ ἀπὸ τὴν παντελεῖ ἔλλειψη δημοσίων ἐσόδων.

Παρέμεινε πιστό, ἀφοσιωμένο καὶ ἀμετακίνητο στὸ «Κράτος Δικαίου»¹⁰⁶, τὸ ὁποῖο ὡς κορυφαῖο στήριγμά του εἶχε –καὶ σήμερα πρέπει νὰ ἔχει– τὴ «Φορολογικὴ Νομιμότητα» τὴν τηρήση τῶν φορολογικῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος παρὰ τὴν ὁποιαδήποτε «δημοσιονομικὴ ἀνέχεια ἢ πίεση», τὴν προστασία τῶν φορολογουμένων.

Τὸ Βουλευτικὸ Σῶμα λοιπὸν ἔδωσε λαμπρὸ παράδειγμα μὲ τὴν ἀνυποχώρητη στάση του γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ὅπως τὸ εἶχαν φαντασθεῖ, ἐτόλμησαν καὶ ἐπέτυχαν τελικὰ μετὰ ἀπὸ χιλιάδες ἀπερίγραπτες καὶ ἀνυπέρβλητες θυσίες τους οἱ ἀξιέπαινοι πρόγονοί μας, ὥστε νὰ ἀπολαμβάνουμε τώρα τὰ ἀγαθὰ τῶν θυσιῶν τους.

Ὁ Ἀ. Βακαλόπουλος¹⁰⁷ ὅμως μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι τὸ «Ἐκτελεστικὸ Σῶμα» δὲν ἀποδέχθηκε τὴν Πράξη τοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος, γιὰ τὴν ἔκπτωση ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν τοῦ ἀξίωμα τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Οἰκονομίας Χ. Περγούκα, μὲ τὴν αἰτιολογία, ὅτι δὲν ὑπῆρχε ἀπαρτία, ὅταν ἀπεφάσισε τὸ Βουλευτικὸ παρὰ τὴν ὁμόφωνη ἀπόφασή του.

Δυστυχῶς δὲν παραπέμπει σὲ κάποια πηγή, ὥστε νὰ διευκρινήσουμε τὴν περίπτωσι. Ἡ πληροφορία ὅμως τοῦ κορυφαίου ἱστορικοῦ μᾶς ἀπασχόλησε σοβαρά, ὥστε μετὰ ἀπὸ ἐπισταμένη ἔρευνα στὰ ἀρχεῖα τῆς Παλιγγενεσίας (ποὺ φυσικὰ δὲν ἀκολουθοῦν σύστημα ἢ μέθοδο παρουσιάσεως τῶν ἐγγράφων) ἐπὶ ἀτελείωτες ὥρες, διαπιστώσαμε, ὅτι ὁ Καθηγητὴς Βακαλόπουλος δικαιολογημένα γράφει, ὅτι τὸ Ἐκτελεστικὸ Σῶμα, ἀρνήθηκε νὰ ἐπικυρώσει τὴν ἀπόφασή τοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος,

105. Δ. Καλδῆς, *Φορολογία καὶ Φορολογούμενοι. 54 χρόνια προσπαθειῶν γιὰ τὴν ἐκλογίκευση καὶ τὸν ἐκσυγχρονισμό τοῦ φορολογικοῦ μας συστήματος*. Ἀθήνα 2000, σ. 28, Φορολογίας Ἐγκώμιον.

106. Ἀ. Ράϊκος, *Παραδόσεις Συνταγματικὸν Δικαίου* (κατὰ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1975). Τόμ. Α'. Ἀθήνα 1979, σ. 98.

107. Α. Βακαλόπουλος, *ὁπ.π.*, σ. 431

άν και ήταν «όμόφωνη» με το αιτιολογικό, ότι δεν υπήρχε «άπαρτία» για τέτοιου είδους απόφαση. Δεν προσθέτει όμως το Έκτελεστικό, πόσοι Βουλευτές θα έπρεπε να ήταν παρόντες, προκειμένου η απόφαση να γίνει δεκτή και πόσοι ήταν οι Βουλευτές που αποφάσισαν *ό μ ό φ ω ν α* την έκπτωση του Χ. Περρούκα από το υπουργικό του αξίωμα, ώστε η απόφαση να μην πάσχει, να είναι *Ν ό μ ι μ η*.

Προσπαθήσαμε λοιπόν να λύσουμε την άπορία μας, που φυσικά πρέπει να είναι και άπορία του κάθε αναγνώστη, αλλά δεν το επιτύχαμε, αφού Πρακτικά των Συνεδριάσεων δεν υπάρχουν και επομένως καμμία άλλη Αρχή σχετική δεν ήταν δυνατόν να συνδράμει την έρευνά μας αυτή.

Παραμένουμε λοιπόν με τις απορίες και τα ερωτηματικά, τα όποια ασφαλώς θα είναι και ερωτηματικά των αναγνωστών.

Πάντως παραθέτουμε το απαντητικό κείμενο 332 του Έκτελεστικού Σώματος¹⁰⁸ προκειμένου ο αναγνώστης να μορφώσει την προσωπική του

108. Α.Ε.Π. 10, «Λυτά έγγραφα» Α' και Β' Βουλευτικής περιόδου. Τόμ. Β' Έκτελεστικόν. 332. σσ. 227-228.

332

Το Έκτελεστικόν επικρίνει την αυθαίρετον καθαίρεσιν του υπουργού Οικονομίας υπό των εις Άργος βουλευτών.

Περίοδος Βα

Άρ. 3516

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΝ ΣΩΜΑ

Πρὸς τοὺς ἐν Ἀργεὶ Βουλευτάς

Άπορον πῶς ἐν ὀνόματι τοῦ Σεβαστοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος ἐνεργοῦν αὐτογνωμόνως ὀλίγα τινὰ μέλη του ἐναντίον τοῦ § κθ', προσδιορίζοντος τὸ πλῆρες τοῦ Βουλευτικοῦ εἰς τὰ δύο τρίτα τῶν μελῶν.

Άπορώτερον πῶς καταδικάζουν καθαιροῦντα τὸν ὑπουργὸν τῆς Οἰκονομίας κύριον Χ. Περρούκαν, ἐνῶ ὅχι μόνον δεν εἶναι πλῆρες τὸ Σεβαστὸν Βουλευτικὸν Σῶμα διὰ τῶν δύο τρίτων, ἀλλὰ καὶ δεν παρευρίσκονται τοσαῦτα μέλη ὥστε να καταδικάσουν κατὰ νόμον Ε9 (sic) διὰ τῶν ψήφων τεσσάρων πέμπτων.

Άπορώτατον πῶς οἱ λεγόμενοι παραστάται τῶν ἑλληνικῶν δικαίων καταδικάζουν Ἑλληνα ἀναπολογήτως καὶ ἀναποδείκτως ὡς πρὸς τὴν κατηγορίαν του. Διὰ ταῦτα ἡ παρανομία πίπτει ἐπὶ τοὺς καθαιρέτας ὅχι μόνον διὰ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ δι' ὅσας ἄλλας ἐνεργείας των, ἀφ' οὗ χρόνου τὸ Βουλευτικὸν δεν ἐγένετο πλῆρες.

Ταῦτα εἰς ἀπόκρισίν του ἐγγράφου τῶν ὑπ' ἄρ. 506.

Ναύπλιον τῇ 26 9βρίου 1823

Ὁ Πρόεδρος

Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης

Σωτήριος Χαλαράμης

Α. Μεταξᾶς

Σφραγίς

Εἰς ἀπουσίαν τοῦ Γ. Γραμμ.

Ν. Σπηλιάδης

γνώμη, χωρίς φυσικά τὸν προσδιορισμὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν – που ἔπρεπε νὰ εἶναι παρόντες– ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν παρατήρηση, ὅτι τὸ Ἐκτελεστικὸ ἀντιπαρέρχεται ἐντελῶς τὴν διαπραχθεῖσα παρανομία ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομίας, ἐνῶ κατὰ τὴν προσωπικὴ μας ἐκτιμῆση, θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχει ἀπὸ μέρους τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ὅπωςδὴποτε μία σημείωση, μία ἀναφορὰ γιὰ τὸ σοβαρὸ αὐτὸ θέμα, ὥστε νὰ ἐπανέλθει ἡ συζήτηση στὸ Βουλευτικὸ μὲ τὴν προβλεπομένη ἀριθμητικὴ παρουσία τῶν Βουλευτῶν, προκειμένου νὰ ἐπιβληθεῖ, ἢ ἀποφασισθεῖσα ποινὴ κατὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Οἰκονομίας, πὺ ἀναντίρρητα εἶχε ὑπερβεῖ τὸ Σύνταγμα καὶ τὶς διατάξεις του.

Ὑπάρχουν ὅμως μερικὰ ἐρωτήματα ποὺ αἰωροῦνται:

α) Τὸ Ἐκτελεστικὸ δὲν ἀπευθύνεται πρὸς τὸ Βουλευτικὸ Σῶμα, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἐν «Ἀρχεὶ Βουλευτὰς» καὶ μάλιστα ἐπικριτικά. Γιατί; Μήπως ἐπειδὴ ἔχουν ξεκινήσει «ἀψιμαχίες» τοῦ πρώτου ἐμφυλίου ποὺ διαμορφώνονταν τότε; Διαφορετικὰ πῶς ἐξηγεῖται νὰ μὴν ἀπαντᾷ τὸ Βουλευτικὸ στὸ Ἐκτελεστικὸ Σῶμα; Δηλαδή τὸ ἀγνοεῖ, τὸ ἀντιπαρέρχεται, ἔπαυσε νὰ τὸ ὑπολογίζει;

β) Μήπως συμπαρίσταται στὸν Ὑπουργὸ τῆς Οἰκονομίας ἐπειδὴ πρόσκειται καὶ εἶναι μέλος τῆς «Προσωρινῆς Διοικήσεως τῆς Ἑλλάδος» καὶ τὸ Ἐκτελεστικὸ δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐλεγχθεῖ κάποιος ποὺ παρὰ νόμῳ, ἐπειδὴ ἀνήκει στὴν Προσωρινὴ Διοίκηση;

γ) Γιατί ἀντιπαρῆλθε ἄραγε τὸ ἀτόπημα τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομίας ἔστω καὶ νὰ τὸ σχολιάσει στὸ ἀπαντητικὸ ἐγγράφου του; Ἐμεινε ἀσυγκίνητο; Γιατί;

δ) Ἐπικαλέσθηκε τὸ τυπικὸ μέρος, δηλαδή τὴ μειωμένη παρουσία Βουλευτῶν ποὺ ἀποφάσισε τὴν καθαίρεσή του, ἂν καὶ μὲ ὁμοφωνία, ἀλλὰ πῶς δικαιολογεῖται ἡ σιωπὴ του γιὰ τὴν παράνομη Διακήρυξή του, μὲ τὴν ὁποία συγκροτοῦσε «Μονοπώλειο Ἀλατος»;

ε) Μήπως προτιμοῦσε τὴν παράνομη σύσταση τοῦ «Μονοπωλείου Ἀλατος» ἐπειδὴ θὰ ἀπέφερε δημόσια ἔσοδα, ἀνεξάρτητα ἂν προσέκρουε στὴ Νομιμότητα καὶ εἰδικότερα στὴ Φορολογικὴ Νομιμότητα; Δηλαδή προτιμοῦσε τὴν παρανομία ποὺ εἶχε συντελεσθεῖ, ἀπὸ τὰ κενὰ ταμεῖα;

στ) Μήπως τὸ Ἐκτελεστικὸ, μὲ τὴν ἀπάντησή του, ἐνέκρινε μὲ ἀνοχή τὴν παράλειψη τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομίας νὰ τηρήσει τὸ Νόμο καὶ τὴ Νόμιμη διαδικασία καὶ ἐπικαλέσθηκε τὰ τυπικά, ὥστε νὰ διατηρηθεῖ στὴν ἐξουσία ὁ Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας;

ζ) Μήπως συνδέεται ἡ παράλειψη τῆς κατατάξεως τοῦ «ἁλατος» στο Δασμολόγιο, τὸ ὁποῖο ἀποφασίσθηκε καὶ ψηφίσθηκε νόμιμα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Ὑπουργίας του (28-7-1823) καὶ ἀργότερα μὲ τὴ «Διακήρυξη» τοῦ 2041/4-9-1823 θέλησε μὲ τὴ δημιουργία τοῦ «Μονοπωλείου» νὰ

καλύψει το κενό αντικανονικά, ώστε να επιβαρυνθούν μόνον οί καταναλωτές της Πελοποννήσου και δημιουργήθηκε ή «έντονη διαμαρτυρία» που όδηγησε στην κατάργηση του «Μονοπωλείου», αλλά και του ιδίου του Υπουργού της Οικονομίας;

Για την ενημέρωση του αναγνώστη προσφέρουμε τις παραγράφους του Οργανικού Νόμου, τις οποίες επικαλείται το Έκτελεστικό Σώμα στο απαντητικό κείμενό του, όχι προς το Βουλευτικό Σώμα –και ασφαλώς δεν είναι τυχαίο– αλλά προς τους εν Άρχει Βουλευτάς!!

Οίσχετικές διατάξεις που επικαλείται το Έκτελεστικό είναι οι ακόλουθες κατά το Νόμο της Επιδαύρου 13-4-1823 ή Σύνταγμα του Άστρους¹⁰⁹.

Τμήμα Δ', Κεφάλαιον Δ', Περί καθηκόντων του Βουλευτικού Σώματος.

κθ' Τα δύο τρίτα των μελών του Βουλευτικού σώματος είναι ό απαιτούμενος αριθμός, διὰ να λογίζεται πλήρης ή συνέλευσις. Ο δὲ Πρόεδρος οφείλει να προσέχη εις τόσους μόνον Βουλευτάς να συγχωρηται να απομακρύνωνται, ώστε υπὲρ τὰ δύο τρίτα να εἶναι παρόντα αείποτε.

Τμήμα Ε', Κεφάλαιον Σ' Περί των καθηκόντων του Έκτελεστικού Σώματος. Τμήμα Σ', Κεφάλαιον Ζ'.

ξθ' Αν εἷς ἢ πλείονες τῶν Υπουργῶν, ἢ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Έκτελεστικοῦ, κατηγορηθῶσιν ἐνώπιον τοῦ Βουλευτικοῦ σώματος, δι' ὅσα ὑπόκεινται εις εὐθύνην, ἐλέγχονται καὶ κρίνονται κατὰ τὸν ξζ'. κανένας δὲ τῶν ἐπτὰ Υπουργῶν δὲν καθεύγεται πρὸ τῆς ἐκπτώσεώς του, καθὼς καὶ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Έκτελεστικοῦ.

ξζ' Αν ἐν ἡ πλείω τῶν μελῶν τοῦ Έκτελεστικοῦ σώματος, κατηγορηθῶσιν ἐπὶ πολιτικῷ ἐγκλήματι, ἢ παρανομία ἐνώπιον τοῦ Βουλευτικοῦ, διορίζεται ἐπιτροπὴ ἑννέα μελῶν ἐκ τοῦ σώματος, ἡ ὁποία ἀφου ἐξετάσῃ, ἂν εἶναι δεκτὴ ἡ κατηγορία, ἀναφέρει ἐγγράφως τὴν γνώμη της, καὶ τότε, ἂν διὰ τῶν τεσσάρων πέμπτων τῶν ψήφων τοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος ἐλεγχθῇ ὁ κατηγορούμενος, ὁ Πρόεδρος τοῦ Βουλευτικοῦ κηρύττει αὐτὸν ἐκπτωτον τῆς ἀξίας του, καὶ ὡς ἀπλοῦς πολίτης διευθύνεται εἰς τὸ γενικὸν τῆς Ἑλλάδος Κριτήριον, εἰς τὸ ὁποῖον διορίζεται ὁ βαθμὸς τοῦ ἐγκλήματος, καὶ ἡ ἀνάλογος ποινὴ. Κανένας δὲ τῶν μελῶν τοῦ Έκτελεστικοῦ δὲν καθεύγεται πρὸς τῆς ἐκπτώσεώς του.

Τι εἶχε συμβεῖ στὴν πράξη καὶ ποία ἐρωτήματα δημιουργοῦνται;

Στις 24/11/1823 στὸ Βουλευτικὸ Σώμα ἀπεφασίσθη ὁμόφωνα ἡ ἐκπτώση τοῦ Χ. Περρούκα ἀπὸ τὸ ἀξίωμα τοῦ Υπουργοῦ τῆς Οικονομίας, ἀλλὰ καὶ ἡ κατάργηση τοῦ παρὰ τὸ Νόμο Νομοθετήματος «Μονοπώλειο Ἀλατος»

109. Κ. Μαυριάς - Ἀντ. Παντελῆς, *Συνταγματικὰ Κείμενα Ἑλληνικὰ καὶ Ξένα*. Ἀθήνα-Κομοτηνὴ, 1981, Ἀντ. Ν. Σάκκουλας, σ. 18 καὶ 21.

που είχε αποφασίσει ο Υπουργός με την προσωπική του Διακήρυξη 2041/4-9-1823.

Πέρα όμως από αυτά τα δύο ή απόφαση του Βουλευτικού γράφει: «Ὡς σημειώση ὅμως (τὸ Ἐκτελεστικό) ἐν ταυτῷ κανένα ἄλλον ὑπουργὸν νὰ μὴ διορίση, καθότι σκέπτεται τὸ Βουλευτικὸν περὶ σχεδίου ἀνήκοντος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο.

Στις 26-11-1823 τὸ Ἐκτελεστικὸ ἐπικρίνει τὴν αὐθαίρετη καθαίρεση τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομίας ἀπὸ τὸ Βουλευτικόν, (ἀρ. 3516) καταχωρεῖται στὸ Παράρτημα.

Παρά ταῦτα ὁ Σπ. Παπαλεξόπουλος ἀναλαμβάνει καθήκοντα Ὑπουργοῦ Οἰκονομίας στις 25-11-1823¹¹⁰⁻¹¹¹ χωρὶς ὅμως νὰ ἀναφέρεται προηγούμενη παραίτηση τοῦ Χ. Περρούκα, οὔτε ὅμως νὰ ἀναφέρεται καὶ ὀρκωμοσία τοῦ νέου Ὑπουργοῦ ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε καθήκοντα Ὑπουργοῦ Οἰκονομίας.

Δηλαδή πράξεις καὶ γεγονότα τὰ ὁποῖα δεν ἀμφισβητοῦνται καὶ ἀφήνουν πολλὰ ἐρωτηματικὰ γιὰ τὴν κρινόμενη περίοδο, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὰ δύο Σώματα, τὸ Ἐκτελεστικὸ καὶ τὸ Βουλευτικόν, πῶς δηλαδή τελικὰ λειτουργοῦσαν μὲ συνεννόηση ἢ συγκρουσιακά;

Μὲ νεώτερο ἔγγραφό του τὸ Ἐκτελεστικόν, 334/20-12-1823¹¹², ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ἀπευθύνεται καὶ πάλι ὄχι πρὸς τὸ Βουλευτικὸ Σῶμα, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἐν Κρανιδίῳ Βουλευτὰς καὶ ἐπανέρχεται γιὰ τὸ θέμα τῆς ἐκπτώσεως ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸ ἀξίωμα τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Οἰκονομίας, ἀλλὰ προσθέτει καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἐκπτώσεως τοῦ Ἀνδρέα Μεταξᾶ καὶ συκοφαντίας τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Σώματος ἀπὸ τὸ Βουλευτικόν.

Προεόρτια συγκρουσιακῆς περιόδου καὶ λυπηρῶν διαπιστώσεων τὶς παραμονὲς συμφωνίας καὶ συνάψεως τοῦ Ἀγγλικοῦ δανείου στὸ Λονδίνο πού τελικὰ ὑπογράφηκε στις 29-2-1823¹¹³ ὅταν εἶχε προχωρήσει οὐσιαστικὰ ἡ διχόνοια στὴν περίοδο αὐτή¹¹⁴.

Ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τῶν Ἀρχείων τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας δὲν προκύπτει, ὅτι ὁ νέος Ὑπουργός τῆς Οἰκονομίας εἶχε προηγουμένως ὀρκισθεῖ ὡς Βουλευτής. Δηλαδή ἀνέλαβε καθήκοντα χωρὶς νὰ δώσῃ τὸν ὀφειλόμενο «Βουλευτικὸ ὄρκο»;¹¹⁵ καὶ ἡ θητεία του στὸ ἀξίωμα τοῦ Ὑ-

110. Γ.Δ. Δημακόπουλος, *Διοικητικὴ ὁργάνωσις κ.λπ.*, σ. 234.

111. Π. Δερτιλῆς, «Συμβολὴ εἰς τὴν Δημοσιονομικὴν Ἱστορίαν τοῦ Ἀγῶνος τοῦ 1821», *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς. Θεσσαλονίκης* Γ (1971), σ. 42.

112. Α.Ε.Π. 10 τόμ. Β', Ἐκτελεστικόν, σσ. 229-230, καταχωρεῖται στὸ Παράρτημα ΣΤ.

113. Α. Λιγνάδης, *δ.π.π.*, σσ. 170-171.

114. Α. Λιγνάδης, *δ.π.π.*, σ. 129.

115. Α.Ε.Π. 3, τόμος Α', σ. 662. «Ὅρκος Βουλευτικός»: Ὅρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ὑψίστου, νὰ διατηρήσω ἀπαρασαλεύτως τοὺς θεμελιώδεις νόμους τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας καὶ εἰς καμμίαν περίστασιν νὰ μὴ παρεκτραπῶ, μηδὲ νὰ ὑποφέρω νὰ πα-

πουργουῦ παρατάθηκε μέχρι τις 13-7-1824; Καὶ τὸ Κράτος Δικαίου¹¹⁶ ποὺ ἐπεδίωκε ἡ Ἐπανάσταση;

Δηλωτικὸ τῆς καταστάσεως ποὺ ἐπικρατοῦσε παραμένει τὸ ἔγγραφο τῶν Προκρίτων τῆς Ὑδρας οἱ ὁποῖοι ζητοῦν νὰ παύσουν οἱ καταχρήσεις καὶ νὰ ἐφαρμοσθοῦν οἱ Νόμοι.¹¹⁷

Ποιὰ τελικὰ ὑπῆρξε ἡ συμπεριφορὰ του ἀπέναντι στὴν ἐμφύλια διαμάχη που συμπίπτει μὲ τὴν ἄσκηση τῶν καθηκόντων του καὶ μάλιστα καὶ ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ διαδέχθηκε τὸν Χ. Περρούκα στὶς 25-11-1823, ὅταν ὅπως ἔχουμε ἤδη σημειώσει ἀρχίζαν οἱ ἐμφυλιακὲς συγκρούσεις;

Μετὰ ἀπὸ ὅλα ὅσα περιληπτικὰ ἀναφέρθηκαν γιὰ τὸ θέμα τῆς ἀνακοίνωσής μας, παραθέτουμε αὐτούσια τὰ ἔγγραφα ἀπὸ τὸ «Αρχεῖο» Περούκα τῆς περιόδου 1800-1821 καὶ μὲ τὴν ἀντίστοιχη «παλαιογραφικὴ» μας παρέμβαση, ὥστε ὁ ἐνδιαφερόμενος ἀναγνώστης νὰ ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ ἐπικοινωνήσῃ ἄμεσα μὲ τὰ αὐτούσια ἔγγραφα τοῦ Αρχείου τῆς περιόδου αὐτῆς.

Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ὁ ἴδιος ὁ ἐνδιαφερόμενος θὰ ἀντλήσῃ τις «φορολογικὲς καὶ οἰκονομικὲς» πληροφορίες τοῦ Αρχείου, χωρὶς βέβαια σχετικὲς ἀναλύσεις, οἱ ὁποῖες ἀπαιτοῦν ὁλόκληρη συγγραφὴ ὀγκώδους ἐργασίας.

Ἄς σημειωθεῖ ἀκόμα, ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ἔγγραφα αὐτῆς τῆς περιόδου, ἀλλὰ κρίθηκαν μικρότερης ἀξίας καὶ δὲν παρουσιάζονται στὴν ἀνακοίνωση αὐτή.

Ἀκολουθεῖ τὸ παράρτημα ὅπου καταχωροῦνται ὅσα ἔγγραφα ἀναφέρονται στὸ κείμενο καὶ τὶς ὑποσημειώσεις, καθὼς καὶ τὰ ἔγγραφα ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ Αρχεῖο Περούκα, μὲ τὶς ἀντίστοιχες ἀποδόσεις σὲ κανονικὴ ἀναγνώσιμη μορφή, ἀφοῦ ἡ παλαιογραφικὴ μας μεσολάβηση τὰ ἔχει καταστήσει προσιτά.

ρεκτραπῶσιν ἄλλοι ἀπὸ αὐτοῦς· νὰ εἶμαι πάντοτε ὑπέρμαχος τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἔθνους μου καὶ τῆς κοινῆς καὶ μερικῆς ἐλευθερίας τῶν συμπολιτῶν μου καὶ νὰ συνεισφέρω μὲ ὅλας μου τὰς δυνάμεις εἰς διατήρησιν καὶ αὐξήσιν καὶ κοινῆς καὶ ἀτομικῆς εὐδαιμονίας τῶν Ἑλλήνων.

Ὅρκίζομαι, προσέτι, νὰ μὴ λάβω ποτέ, ἀπὸ κανέναν, διὰ καμμίαν πρόφασιν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὸ παραμικρὸν δῶρον, διὰ νὰ δώσω τὴν ψῆφόν μου κατὰ τὴν ἀρέσκειαν ἄλλου καὶ ἐναντίον τῆς συνειδήσεώς μου».

116. Π. Μανιτάκης, *Κράτος Δικαίου καὶ Δικαστικός ἔλεγχος τῆς Συνταγματικότη-
τας*. Ἀθήνα-Θεσσαλονίκη, 1994, Σάκουλας, σ. 81 κ.μ.

117. ΑΕΠ. 12, τόμ Δ', σ. 226 καταχωρεῖται στὸ Παράρτημα Ζ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ι. Παραθέτουμε τὰ ἔγγραφα ἀπὸ τὰ Ἀρχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται στὴν παροῦσα ἐργασία.

1. ἀρ. ἐγγράφου 466/ 12-11-1823
2. » 504/ 24-11-1823
3. » 505/ 24-11-1823
4. » 506/ 24-11-1823
5. » 209/ 22-11-1823
6. » 3635/ 20-10-1823
7. » 17.255/30-5-10809 Τριπολιτζά

ΙΙ. Ἐγγραφα τοῦ Ἀρχείου Περγουκά (1800-1821) μὲ οἰκονομικό, κοινωνικό, φορολογικὸ ἢ δημοσιονομικὸ περιεχόμενον, τὰ ὁποῖα καταχωροῦνται μετὰ ἀπὸ παλαιογραφικὴ ἐπεξεργασία, ὥστε νὰ εἶναι ἀναγνώσιμα.

1. ἀρ. ἐγγράφου 17.224/ χ.χ. (χωρὶς χρονολογία)
2. » 17.227/10-6-1801
3. » 17.246(1)/15-7-1807 Τριπολιτζά
4. » 17.246(2)/1-801807 Τριπολιτζά
5. » 17.248/ 22-10-1808
6. » 17.252/28-4-1809 Τριπολιτζά
7. » 17.255/30-5-10809 Τριπολιτζά
8. » 17.256/-6-1809 Ἄργος
9. » 17.257/15-7-1809 Τριπολιτζά
10. » 17.261/25-8-1809 Τριπολιτζά
11. » 17.266/-2-1810
12. » 17.267/1-3-1810
13. » 17.268/5-5-1810
14. » 17.271/1-2-1811 Βασιλεύουσα
15. » 17.277(1)/-11-1811 Βασιλεύουσα
16. » 17.277(2)/4-11-1811 Ρουστζούκι
17. » 17.312/26-11-1814
18. » 17.354/11-5-1818 Ἄργος
19. » 17.368/20-12-1819 Ἄργος
20. » Ἐπιπλέον τὸ ἔγγραφο μὲ ἀρ. 33/28-10-1813 Μπουγιάτι

Αριθ. 466

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΟ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΝ ΣΩΜΑ

Πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Οἰκονομίας
Προσκαλεῖσαι εἰς δύο ἡμέρας τὸ περισσότερον νὰ ἔλθῃς ἔδω εἰς Ἄργος καὶ
νὰ ἐμφανισθῇς εἰς τὸ Βουλευτικόν.

Τῇ 12 Νοεμβρίου 1823 ἐν Ἀργεῖ β

Ὁ Ἐπιτροπικῶς

Πανοῦτσος Νοταρὰς

Ὁ α' Γραμματεὺς

Ἰω. Σκανδαλίδης

Αριθ. 504

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ

Διακηρύττει πρὸς τὶ Πανελλήνιον

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα, εἰς τὸ ὁποῖον τὸ ἔθνος ἐνεπιστεύθη τὸν ὀργανικὸν
Νόμον τῆς ἐθνικῆς τοῦ συνελεύσεως, καὶ τὸ ὁποῖον αὐτὸ χρεωστέι νὰ προσέχῃ
καὶ φυλάττῃ ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, βιάζεται νὰ ἀποκήρῃξῃ ἔκπτωτον τοῦ ὑ-
πουργήματός του τὸν Ὑπουργὸν τῆς Οἰκονομίας κ. Χαλαράμπην Περγούκαν,
ὡς μὴ φυλάξαντα τὰ καθήκοντα τοῦ καὶ ὡς παραβάντα τὸν Ὀργανικὸν Νό-
μον εἰς τὰ ἀκόλουθα:

α'. Ἐνῶ ὁ ὀργανικὸς Νόμος εἰς μόνον τὰ δύο Σώματα ὅμου τὰ συγκρο-
τοῦντα τὴν Διοίκησιν ἔδωκε τὴν ἄδειαν τοῦ νομοθετεῖν, αὐτὸς ἄνευ νόμου
ἐπέβαλε μονοπωλεῖον ἄλατος, εἶδος τὸ ὁποῖον εἶναι τοσούτον ἀναγκαῖον εἰς
τὸν λαόν, καὶ διὰ προκηρύξεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2041 καὶ ἡμέραν 4 τοῦ Σεπτεμβρίου
μηνὸς τὸ ἀνομοθέτητον ὡς νομοθετημένον ἀπεφάσισε.

β'. Ἐνῶ ὁ ὀργανικὸς Νόμος ρητῶς διαλαμβάνει τὰ ἀκόλουθα εἰς τὸν § ζ':
«Ὅλαι αἱ εἰσπράξεις πρέπει νὰ διανέμονται δικαίως καὶ ἀναλόγως εἰς ὅλους
τοὺς κατοίκους τῆς ἐλληνικῆς ἐπικρατείας, καμμία δ' εἰσπραξὶς δεν γίνεται
ἄνευ προεκδοθέντος νόμου, καὶ κανένας νόμος περὶ εἰσπράξεως δεν ἐκδίδεται,
εἰμὴ δι' ἐν καὶ μόνον ἔτος» ὁ κ. ὑπουργὸς παρηνόμησε διττῶς:

α) Ὅτι εἰσήγαγε μονοπωλεῖον μὴ προηγουμένου νόμου καὶ β) Εἰς μόνην
τὴν Πελοπόννησον. Λοιπόν, κατὰ τὸν ἴδιον διοργανικὸν μας νόμον, ἐδιωρίσθη
ἐννεαμελὴς ἐπιτροπὴ, ὡς διαλαμβάνει ὁ § ξθ', καὶ ἐξετάσασα τὴν κατηγορί-
αν τοῦ ἐνεκρίνε, καὶ παρρησιασθείσαν εἰς τὸ Βουλευτικὸν τὴν ἐπεκύρωσε καὶ
ἅπαν τὸ Σῶμα ὁμοφώνως» ἄρα κατὰ τὸν αὐτὸν παράγραφον ὁ Πρόεδρος τοῦ
Βουλευτικοῦ κηρύττει αὐτὸν ἔκπτωτον τῆς ἀξίας τοῦ.

Τῇ 24 Νοεμβρίου 1823 ἐν Ἀργεῖ

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Προέδρου

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Βρεσθένης Θεοδώρητος

Ὁ α' Γραμματεὺς

Ἰω. Σκανδαλίδης

Ἀριθ. 505

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΟ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΝ ΣΩΜΑ

Διακηρύττει πρὸς τὸ Πανελλήνιον χαίρειν

Ἐπειδὴ ἄνευ προηγουμένου νόμου εἰς τὴν Ἑλλάδα καμμία εἰσπραξις δὲν συγχωρεῖται, ὅθεν τὸ μονοπωλεῖον ἄλατος, τὸ ὁποῖον αὐθαιρέτως καὶ ἄνευ προηγουμένου νόμου καὶ εἰδήσεως τοῦ Βουλευτικοῦ ἐπέβαλεν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας, καθαιρεῖται καί, ἀναιροῦν τοῦτο τὸ Βουλευτικόν, γνωστοποιεῖ κάθε Ἑλληνα ὅτι εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἀγοράζῃ καὶ πωλεῖ τὸ τόσον ἀναγκαῖον ἄλας εἰς τὸν λαόν.

Τῇ 24 Νοεμβρίου 1823 ἐν Ἀργεῖ

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Βρεσθένης Θεοδώρητος

Ὁ α' Γραμματεὺς

Ἰω. Σκανδαλίδης

Ἀριθ. 506

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΟ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΝ ΣΩΜΑ

Πρὸς τὸ Σεβαστὸν Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Ἐπειδὴ καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας κ. Χαραλάμπης Περρούκας, ἐπιβαλὼν καὶ διακηρύξας παρὰ νόμῳ ἄλατος μονοπωλεῖον, ὑπεύθυνος, κατὰ τὸν § β' τοῦ κεφαλαίου ἡ' τοῦ ὁργανικοῦ Νόμου, ἐγένετο καὶ ἔκπτωτος τοῦ ὑπουργήματός του διακηρυχθεὶς κατὰ τὸν § ξθ'. Ὅθεν καὶ εἰδοποιεῖται τὸ Σεβ. Ἐκτελεστικὸν περὶ τούτου. Ἄς σημειώσῃ ὅμως ἐν ταυτῷ κανένα ἄλλον ὑπουργὸν νὰ μὴ διορίσῃ, καθότι σκέπτεται τὸ Βουλευτικόν περὶ σχεδίου ἀνήκοντος εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο.

Τῇ 24 Νοεμβρίου 1823 ἐν Ἀργεῖ

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Βρεσθένης Θεοδώρητος

Ὁ α' Γραμματεὺς

209.

Οἱ πρόκριτοι Ὑδρας ζητοῦν νὰ παύσουν οἱ καταχρήσεις
καὶ νὰ ἐφαρμοσθοῦν οἱ νόμοι.

Ἀντίγραφον

Πρὸς τὸ Σεβαστὸν Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Τὸ ἔθνος μας πρὸς τριῶν <sic> ἤδη ἐτῶν ὑποφέρει μεγίστας θυσίας. Ἡμεῖς δὲ κατ' ἐξοχὴν ἐδαπανήσαμεν ὅλην τὴν περιουσίαν μας καὶ ἐφθείραμεν τὰ πλοῖά μας διὰ νὰ τὸ ὑπερασπισθῶμεν εἰς τὸν κατὰ τοῦ τυράννου ἀγῶνα του. Ἐνῶ ὅμως ἡμεῖς φθειρόμεθα διὰ τὴν σωτηρίαν του καὶ ἀποκατάστασίν του, ἄλλοι μὲ ἀνόμους καταχρήσεις διαρπάξουσι τὰ ἐθνικὰ ἅπαντα καί, διὰ νὰ ἐμπορέσουν νὰ ἐκτελέσουν τοὺς πλεονεκτικοὺς αὐτῶν σκοποὺς, προσάγουσι παντοῦ τὴν ἀσυστασίαν, τὴν καταφρόνησιν πάσης εὐνομίας, τὰς διχονοίας καὶ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, διότι μόνον εἰς τὰς ἀσυστασίας ταύτας δύναται νὰ καταπίνωσι τὰς προσόδους ὅλας τοῦ ἔθνους, αἱ ὁποῖαι, εἰ μὲν ὑπῆρχεν εὐνομία, ἔπρεπεν, ὥς καὶ ἄλλοτε ἀπεδείξαμεν, νὰ ἀρκῶσι πρὸς τὰ ἐτήσια ἔξοδα, καὶ μᾶλλον κατ' ἔτος νὰ περισσεύουσι, δίχως νὰ ἐπιτευθῇ φόρος παραμικρὸς εἰς τὸν λαόν. Ἐὰν τοιοῦτοτρόπως ἐξακολουθήσουν τὰ πράγματα ἔτι ὀλίγον, ἡ ἐπανάστασίς μας ἔγινε μόνον διὰ νὰ πλουτίσωμεν ὀλίγους ἀχορτάστους τυράννους καὶ νὰ θυσιάσωμεν εἰς τὴν πλεονεξίαν των τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος ὅλον.

Τὸ ἱερὸν Σῶμά σας ἀνέλαβεν ἀπὸ τὸ ἔθνος βάρος τῆς συντηρήσεως καὶ ἐκτελέσεως τῶν νόμων καὶ ἀπὸ τὸ ἱερὸν Σῶμά σας δλέπομεν βαθυτάτον πόνον τῆς καρδίας οὐχὶ μόνον νὰ θεωρῶνται μὲ ἀδιαφορίαν αἱ ἐγκληματικώτεραι καταχρήσεις, ἀλλὰ μάλιστα νὰ ὑπερασπίζωνται καὶ προσάγωνται, ὥς μηδὲν δὲ νὰ ψηφίζεται τὸ Σεβαστὸν Βουλευτικὸν Σῶμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐδρεύουσι καὶ συγκεντρίζονται τὸ παραστατικὸν καὶ ἡ βουὴ ὅλων τῶν ἐλευθέρων Ἑλλήνων.

Εἶναι καιρὸς ὅμως νὰ παύσωσιν αἱ καταχρήσεις, νὰ βασιλεύῃ δὲ μόνον ὁ νόμος. Ἡμεῖς ὅλας δυνάμεις θέλομεν συνεισφέρει εἰς τὸ σωτήριον τοῦτο ἔργον. Ἀρχὴν δὲ ποιοῦμεν διευθυνόμενοι εἰς τὰ σεβαστὰ ὑμῶν ὑποκείμενα καὶ παρακινούντες σας, εἰ μὲν εὐγνωμονῇτε ὅπως οὖν πρὸς τὸ ἐλληνικὸν καταπληγωμένον ἔθνος, διότι ἔθεσεν εἰς σᾶς τὴν ἐλπίδα τῆς θεραπείας του καὶ τῆς σωτηρίας του, νὰ συνεργήσητε, τέλος πάντων, μὲ πατριωτικὴν εἰλικρίνειαν καὶ ὁμόνοιαν μὲ τὸ Σεβαστὸν Βουλευτικὸν Σῶμα εἰς τὸ νὰ καταπαύσῃ πᾶσα κατάχρησις, νὰ ληφθῶσι δὲ καὶ ἐκτελεσθῶσι δραστηρίως τὰ μέτρα τὰ ἀναγκαῖα καὶ συμφέροντα, διὰ νὰ εὐτακτῇ καὶ ἐπομένως νὰ οἰκονομηθῇ τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος, τὸ ὁποῖον διακινδυνεύει νὰ ἐξολοθρευθῇ μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ χορτασθοῦν ὀλίγοι ἀναίσχυντοι καὶ ἀχόρταστοι ἄρπαγες. Μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας ὑποφαινώμεθα.

Ἀπὸ Ὑδρας τῇ 28 Νοεμβρίου 1823
«Σφραγίς»

Οἱ Πρόκριτοι τῆς νήσου Ὑδρας

Ἐπίπληξις πρὸς παρανομήσαντας βουλευτάς.

Περίοδος Βα
Ἀριθ. 3635

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ
Πρὸς τοὺς ἐν Κρανιδίῳ Βουλευτάς

Διὰ γράμματος ὑπ' ἀρ. 506 γίνεται ἔκπτωτος ὁ Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας. Δι' ἑτέρου ὑπ' ἀρ. 512 γίνεται παρομοίως ἔκπτωτος ὁ κόμης Μεταξᾶς. Δι' ἑτέρου ὑπ' ἀρ. 523 συκοφαντεῖται τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα, ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τὴν ἀπειρίαν τῶν ἀνουσιουργημάτων καὶ παρανομιῶν κατήντησε λαβύρινθος δυσδιεξίτητος, εἰς τὸν ὁποῖον περιέπεσαν οἱ πατριῶτες ἅπαντες.

Κύριοι Βουλευταί, ἔπρεπε κάλλιον νὰ βουλευέσθε καὶ σκεπτόμενοι εἰλικρινῶς καὶ ἀθῶος ν' ἀποφασίζετε διὰ σωτηρίαν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἀφοῦ κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος ἐκρεμάσθη εἰς τὸν τράχηλόν μας, ὅχι δὲ διὰ τὸν ὀλεθρόν του, ἐπαπειλούμενον διὰ τῶν τοιούτων πράξεων.

Μὴ λοιπὸν παίζετε μὲ τὸ ἔθνος, μὴ καταφρονῆτε τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἄνθρωπον, ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ χαθῶσι τόσαι χιλιάδες ἀθῶων πλασμάτων διὰ τοὺς ἰδιαιτέρους σκοποὺς τινων ἀτόμων, ἀλλὰ φροντίσατε διὰ τ' ἀληθῆ καὶ πατριωτικὰ χρέη σας, τὰ ὁποῖα δύναται νὰ φέρωσι τὴν ἀποκατάστασιν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 20 10βρίου 1823

Ὁ Πρόεδρος

Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης

<Σφραγίς>

Ἐπὶ τοῦ νώτου: Ἀνεγνώσθη ἔγγραφον τοῦ προέδρου Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, ἐκδεδομένη τῇ 20 10βρίου. –Τῇ 21 10βρίου 1823, ἐν Κρανιδίῳ

Αριθμ. Έγγραφου 17.224

Τὴν εὐγένειαν τῆς ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενοι προσκυνούμεν.

(Πλάγια) Τοῦ ἀδελφοῦ Ἀνδρικοῦ μὴν ἀλησμονήσης τῆς παραγγελίας

Μετὰ τοὺς ἀδελφικοὺς ἀσπασμούς, καὶ ἔρευναν τῆς ἀγαθῆς τῆς υἱείας, τῇ δηλοποιοῦμεν, ὅτι ἡ χρεία καὶ αἱ περιστάσεις τὸ ἐκάλεσαν νὰ λείψῃ ὁ παππα-Ἀλέξης ἀπὸ τὰ αὐτόθι ὡς ἐπιβλαβής, ὡς εἶναι γνωστὸν τῆς. Ὅμως εἶναι ἡ γνώμη μας, ὅπου καὶ τοῦτο νὰ γένη καὶ πάλιν μὲ τρόπον ἐπιτήδειον, καὶ ἥσυχον νὰ μὴν ἐξαψανισθῇ ὁ παππὰς πλὴν μὴν τὸ δώσῃ ὁ Θεός, ὅπου κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς νὰ συναριθμήσῃ, καὶ μὲ ἔργον ἢ μὲ διάνοιαν τὴν εὐγένειαν τῆς μὲ τὸν παππα Ἀλέξη. Ὅπου εἶναι καὶ πρότερον καὶ τώρα εἶναι δεδοκιμασμένος, καὶ διεφημισμένος ὁ χαρακτήρας τοῦ. Λοιπὸν διὰ νὰ λείψῃ αὐτὸς ἀπὸ αὐτοῦ, γράφομεν κοινῶς ὅπου νὰ σηκωθῇ, τὸ βεκιαλέτη, καὶ ἀπὸ τοὺς δύο. Διὰ τὰ ἔξοδα καὶ τὰ ἐξῆς καὶ οὕτω δὲν ἐξαφανίζεται ὁ παππὰς. Διὰ τὸ ὅποῖον ζητοῦμεν συγγνώμην, παρὰ τῆς εὐγενείας τῆς, ὄντως ἐβειαιώμενοι εἰς τὴν καλὴν συντροφίαν τῆς καὶ καθαρὰν ἀδελφότητα Ταῦτα καὶ ὁ θεὸς νὰ μας ἀξιώσῃ νὰ τὴν ἀπολαύσομεν μετὰ χαρὰς υἱαίνοντα. Μένομεν δὲ τῆς εὐγενείας τῆς πρόθυμοι εἰς τὰς προσταγὰς καὶ ἀδελφὸς { } Μιχαλόπουλος

Ὁ πρῶτο σύγγελος Ἀνδρινόπουλος, Σωτήριος Χαραλάμης,

Ἀνδρέας Νοταράς, Ἀσιμάκης Ζαήμης, Δημητράκης Νόννας,

{..} Κούγιας,

Παναγῆς Ἰωαννούσης

Ἀριθμ. Ὑλληγραφου 17.246 (1)

Γέροντες τοῦ χωρίου Ἀλβαινας, Νικολὸ καὶ Χρίστο, καὶ ἐπίλοιποι ῥαγιαδες τοῦ ἰδίου χωρίου εἴητε ὑγιαίνοντες. Σᾶς φανερώνομεν, ὅτι μὲ τὸ να ἔπεςε ζήτησις ἀναμεταξὺ τοῦ καζᾶ Ἀργους, καὶ τοῦ καζᾶ Ἀρκαδίας διὰ τὸ χωρίον σᾶς, ὁ μὲν καζᾶς τῆς Ἀρκαδίας ἐζήτηει διὰ να πλερώνετε διὰ τὰ τεκιαλίφια τοῦ {βίλα}ετίου καὶ τὰ ματλουπάτια τοῦ Μωρεως, εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, ὁ δὲ καζᾶς τοῦ Ἀργους ἐγύρισε τὰ ἴδια, καὶ διὰ να παύση ἢ τέτοια ζήτησις καὶ λογοτριβή, εὐρέθη εὐλογον καὶ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς προεστῶτας τῶν ἄλλων καζᾶδων, ὅπου εὐρέθησαν ἐδῶ, καὶ ἀποφασίσθη, ὅπου εἰς τὸν καζᾶ τῆς Ἀρκαδίας να δώσετε διὰ τὸν τρέχοντα χρόνον μόνο γρόσια ἐννιακόσια, καὶ ὄχι ἄλλο τίποτα περισσότερον. Καὶ εἰς τὸν καζᾶ σας Ἀργος να δώσετε διὰ τὸν ἴδιον τοῦτον χρόνον γρόσια δύο χιλιάδες τρακόσια ὅπου εἶναι παρακάτω γρόσια διακόσια πενήντα ἀπὸ τὴν ποσότητα ἐκείνην, ὅπου μὲ γράμμα τῶν προεστῶτων τοῦ βίλαετίου σας Ἀργους ἐσυμφωνήσατε. Αὐτὰ λοιπὸν θέλετε ἀποκριθῆτε ὡς ἀνωτέρω τόσον εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, ὅσον καὶ εἰς τὸ Ἀργος ἔξω {...} γρόσια δύο χιλιάδες τρακόσια ἔχετε να πληρώσητε εἰς τὸ βίλαετι σας Ἀργος. Τέτοια λογιῆς ἡξεύροντες, μένετε ἥσυχοι καταγινόμενοι εἰς τὴν δουλείαν σᾶς, χωρὶς να ἔχετε καμμίαν ὑποψίαν. 1807 Ἰουλίου 15 Τριπολιτζᾶ

Κωνσταντῆς {...}

Δραγωμάνος Μωρέως

Παναγιῆς Ἰωαννουσις

Γρηγόρις παππα – Φοτώπουλος

[illegible]

1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294
 2295
 2296
 2297
 2298
 2299
 2300
 2301
 2302
 2303
 2304
 2305
 2306
 2307
 2308
 2309
 2310
 2311
 2312
 2313
 2314
 2315
 2316
 2317
 2318
 2319
 2320
 2321
 2322
 2323
 2324
 2325
 2326
 2327
 2328
 2329
 2330
 2331
 2332
 2333
 2334
 2335
 2336
 2337
 2338
 2339
 2340
 2341
 2342
 2343
 2344

Αριθμ. Έγγραφου 17.246(2)

1807: Αὐγούστου πρότι. Ντριπολιτζά. Τὴν σήμερον φανερώνομαι ἐμῆς ἱπποκάτοθεν γαιγραμαῖνι Γερακιτανι κινότης μικρὶ καὶ μαίγλη προτην σίμαιρον ἱποσχεθικαμαι διὰ τὰ ἔξοδα βασιλικά ὅπου ἀκολούθισαν ἀπὸ τὸ μουχαραιμὶ ἕως τὸ ῥετζέπι εἰς στο βιλαέτι ἐμᾶς νὰ μετρισομαι εἰς τριάντα μίαν ημαίραν γροσια ἔξι χιλιαδες, λέγω γρόσια 6000 τὰ ὅπια ἄσπρα ἱποσχομαστε ἕως τὴν ἀνοθεν διορίαν νὰ τὰ προψθάσομαι χωρὶς λόγων ἐνάντιος τα, ἢ στο βιλαέτι μας καὶ διὰ βεβεον τῆς ἀλιθίας ἐδοσαμαι τὴν παροῦσαν μας ὁμολογίαν εἰς ἐνδιξι μας καὶ βεβεονόμαστε ὄνομα πρὸς ὄνομα.

παππὰ - Θανάσης βεβεωνω
 Νικωλῆς παππὰ - Γηόργης βεβεῶνο
 Γηανάκης Μπουλουγουρας βεβεονο
 Γηανάκης Μηχοζας βεβεονο
 Ἀναγνώστης Πρατης βεβεονο
 Θανασις Καραμανις βεβεονο
 Νικώλα Ζαφήρης βεβεόνο
 Γιόργακης Ματζήνις βεβεόνο
 Μιτζος Πολιχρονις βεβεονο
 Ἀναγνόστις παππα - Νικώλας βεβεονο
 Διαμάντι Ἀλίφερις βεβεονο
 Γιόργο Γιανες βεβεωνω
 Γιανακίς Κουρις βεβεωνο

Αριθμ. Ἐγγραφου 17.248

Τὴν εὐγένειαν ὅας ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενος προσκυνῶ
Τὸν ἄρχοντα κυρ Νικολή προσκυνῶ

Ἐχθὲς βράδι εἰς τὸν Μαχκαμὰ ἔλαβον δύο τρεῖς γράμματα καὶ ἶδα ὅτι μεγάλην στενοχωρίαν λαμβάνετε ἀπὸ γρόσια τῆς πόρτας καὶ ἂν ἡμπορεσωμεν νὰ σᾶς προφθάσωμεν τρεῖς χιλιάδες δευτεροτρίτη, ὅμως ἡμεῖς τὸ δευτέρῳ ἐχθὲς Κυριακὴ ἐξεδόθη καὶ ἐγίνε συνάξις ὀλίγη κατὰ πρώτην φορὰν καὶ ἐν ταυτῶ ἐπληρώσαμεν τὸν μετμελτζή διακόσια πενήντα γρόσια ὅπου μας τὸν φόρτωσεν ὁ κυρ Ἀνδρικός ἐγὼ παρακαλῶ νὰ μὲ συμβουλευέσете τί πρέπει νὰ κάμω εὐγενεία σᾶς ζητεῖται νὰ στείλω γρόσια αὐτοῦ ὁ κυρ Ἀνδρικός {...} μοῦ φορτῶνει τοὺς μποτζιλίδες του καὶ δεν θέλει νὰ πληρώσῃ εἰς καιρὸν ὅπου ἔχει ἐπάνω τοῦ λογαριασμὸν γράψετε μοι πὼς νὰ φερθῶ. Δεν ἀγαπῶ νὰ μπερδευθῶ μὲ τοὺς λογαριασμοὺς του, πλὴν {γράψετε του} νὰ πληρώνει τὰ μπορτζι του διὰ νὰ εὐρὴ σύστασιν ὁ τόπως μας. Λάβετε καὶ τὰ μπεκιά τῶν κάτω χωρίων καὶ ἂν μπορέσετε ἀπαντήσετε τὸν χαζαριὰ μὲ αὐτὰ διὰ νὰ γλυτώσωμεν τὸν μπουμπτσιῶρ καὶ τὰ ἔξοδα, καὶ ὅτι συνάξις γίνῃ τούτην τὴν ἐβδομάδα τὴν στελνομεν. Περὶ τοῦ ἀθήρου μπαθέρου ὁμίλησα τὸν καδὴ ἐφένδη, καὶ τὸν εὐγαλα καὶ τοῦ ἔδειξα καὶ τὸ χοτζέτι τὸν ἔκαμα καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ὥς μοι ἔγραφε ἡ εὐγενεία της καὶ δεν μας ἔκαμε καμμίαν ἐναντιότητα καὶ ἰδοὺ ὅπου ἔρχεται καὶ ὁ ἴδιος αὐτοῦ. Διὰ δὲ τῶν χωρίων τούτων τὰ μπεκιά ἔχω σταλμένο ἄνθρωπον νὰ τοὺς κάμη τιμπίχι διὰ νὰ φέρουν παραδες, καὶ σήμερον θέλει στείλω ἄλλον ἄνθρωπον διὰ τὰ κάρβουνα ὅπου μοι γράφετε. Γράφω τοῦ δοτόρου Μιχαλάκη διὰ τοὺς χαψομένους καὶ τὸν ἐπιπλήττω, ὅτι τὸ καλὸν οὐ καλὸν ὅταν μὴ καλῶς γένηται καὶ ἐλπίζω νὰ ὁμιλήσῃ τοῦ Κεχαγιάμπεϊ ἐφένδη. Στέλνομεν σήμερον καὶ τὸ ἄλλον ῥίζι, μας ἦλθε καὶ κριθάρι ἀπὸ Κόρινθον κιλὰ 89, λάβετε τὴν σούμα τοῦ δευτέρου.

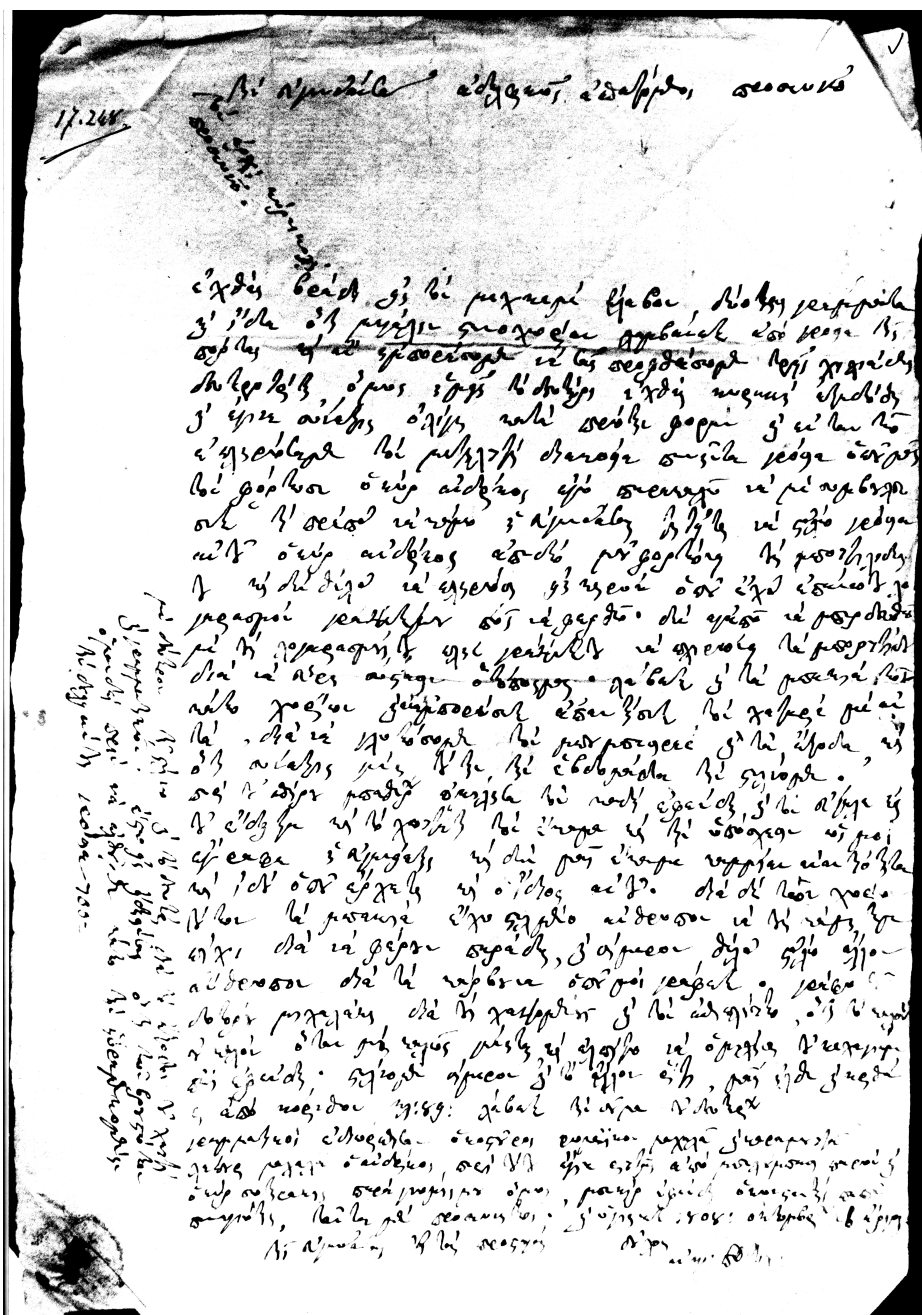
Γραμματικοὶ ἐδιωρίσθησαν ὁ Κοστοῦρος ῥωμαϊκὸν μαχαλὰ καὶ Καραμουτζὰ Λεπουρι μαχαλὰ ὁ Ἀνδρικός περὶ τούτου ἐγίνε ῥιτζὰς ἀπὸ μπελούμπασι, παρὸν καὶ ὁ κυρ Σωτηράκης παρὰ γνώμης μου ὅμως, μπεκὴρ ἐφένδη ὁ Κωνσταντὴς παππά-Παναγιώτης, ταῦτα μὲν προσκυνητικῶς. Καὶ ὑγιαίνετε.

1808 Ὀκτωμβρίου κβ

Ἔργον τῆς εὐγενείας σας εἰς τὰς προσταγὰς δούλος

Ἀναγνώστης: παππα

(Πλάγια): Μὲ δεύτερον τῆς στελνω καὶ τὸ δευτέρῳ διὰ τὸ ἔξοδον τοῦ χατζή καὶ γραμματικῶν. Ἔστω εἰς εἴδησιν σᾶς ὅτι τῶν βρουστώτων ὁ μανδὲς πρὶν νὰ ἐλθοῦμεν κάτω τὴν ἡῶραμεν κομένην τὴν δουλείαν τοὺς γρόσια 700.

Αριθμ. Έγγραφου 17.252

Λογαριασμός του καζά Άργους

1809: Απριλίου 18. Διὰ τὴν πούσουλαν ἄλλελ χῖσάπι διὰ ζαχιρέδες τοῦ ἄσκερίου τοῦ Βέλιγγιουν νὰμ ἐφένδη μας κα ἴδια δεβλέτι Μουμπασιραίους. Ἐτυπώθη εἰς χαρτιά 58094, καὶ ἔπесεν εἰς τὸ χαρτὶ γρόσια 4, παράδες τριάντα δύο, καὶ ἄσπρα δυώμισω, μὲ τετζήλι παράδες 42, ἀπὸ κάθε χίλια χαρτιά.

Χισές Άργους διὰ χαρτιά 3009,

γρόσια 14502: 30.

1809 Απριλίου 28, Τριπολιτζά

λογαριασμοὶ ἐκαστοῦ ἀγρίου: —

402

1809: ἀποσταλῆ: 18 δια' ἐν σέκταιν ἀλλήλῃ χίους δια' βασι:
 μέδης 18 ἀποσταλῆ: 18 βασιγγίαν καὶ ἐπιδόματα
 κα' δια' δευτέρῃ μετρωστέον. ἀποσταλῆ: 3 καὶ χαρὰ
 58094, κα' ἐπιδόμα 3 καὶ χαρὰ: 4, συνεδρία
 3 καὶ 1/2, κα' ἀποσταλῆ: 1 καὶ 1/2, καὶ ἀποσταλῆ: 1 καὶ 1/2
 3 καὶ 1/2: 42 - ἀπὸ καὶ καὶ χαρὰ: 1 καὶ 1/2, καὶ ἀποσταλῆ: 1 καὶ 1/2
 δια' χαρὰ: 3009 ----- 14502: 30

1809: ἀποσταλῆ: 28: 1/2 καὶ 1/2 —

Αριθμ. Έγγραφου 17.255

Τὴν αἰδεσιμότητα σᾶς ἅγιε Οἰκονόμο εὐλαβῶς προσκυνῶ

Ἐλαβα τὸ γράμμα σου. Ἐχάρην τὴν υἱείαν σου ἴδον καὶ τὰ σημειωθέντα, μᾶς στέλνεται καὶ πεντακόσια γρόσια να παραδώσομεν διὰ τὸ χρέος τοῦ χωρίου σου. Ὡς τόσον λάβετε ὀπίσω ἅπο[...] τὰ ἴδια, 500 γρόσια, 4 πολιτικά ὅπου φέρουν γρόσια 25 καὶ 24 ἔτι λάβετε 3 μισέρικα γρόσια 16, 5 παράδες, ἐνὶ 2 φουντουκλιὰ γρόσια 17, 3, ρουμπικότας τοῦ ζαρμακουπιού γρόσια 4, 35, ἐπαραδώσαμεν διὰ τὸ χρέος σᾶς γρόσια πατάρωντες αὐτὰ ὅπου σᾶς στέλνωμεν ὀπίσω γρόσια τετρακόσια τριάντα ἑπτὰ καὶ παράδες δέκα, νούμερο 437, 10 καὶ λάβετε τὰ ἀπὸ τὸν παρόντα. Παρακαλῶ τέτοια μονάδα ἄλλην μίαν φορὰν μὴν μᾶς τὴν στείλλετε ἐξίκηκη καὶ κάλπηκη, ὅτι οὔτε εἰς τὰς χεῖρας τοὺς τὰ πιάνουν. Καὶ μίαν ὥραν προτῆτερα ὅσον ἤμπορεῖτε κάμετε τὸν λογαριασμὸν καὶ ἐμβάσατε τὰ ἄσπρα ἔδω ὅτι ὁ ἀγᾶς μας ἔχει εἰς μεγάλην σφίξιν. Λάβετε καὶ τὰ χαρτιά ὅπου μας ἐστείλλατε, βουλομένα, εἰ μὲν καὶ γένει ἄργητα ἔχει να ἔλθει ἄνθρωπος ἐπὶ ταυτοῦ να κάμη τα[...]λι ἀγκαλὰ αὐτὰ σᾶς τὰ ὀμίλησα καὶ ἀπὸ Τριπολιτζᾶν μὴν ἔχοντες ἕτερον υἱειαίνετε.

1809 Μαΐου 30, Ἀργος

Εἰς τοὺς ὀρισμοὺ σας Νικόλαος Περρούκας λογο{...}

100: 17

19:35

480: 24

Ἀπὸ ὅσα σᾶς φανερόνομεν ἄνοθεν να λάβετε κάλπηκα κετζίκικα ἐπεράσαμεν μὲ ἀλουνοῦ χέρι ἂν δεν μας τὰ φέρουν πίσο μόνον ἐτούτα λαβενετε ὅπου σᾶς περικλίο

πολιτικά διο, σοφένου, γρόσια

12: 32

μισιρικό ἓνα σουφέρνι, γρόσια

5:16

ἓνας λουμπιες πολιτικός, γρόσια

1:25

19:33

Ἐτουτας μπαταρις ἀπὸ τὰ πεντακόσια ὅπου σου στελνο κε ταλα τὰ περνας στι μπαραδοσι σου στελνις

Αριθμ. Έγγραφου 17.256

Ίσον ἀπαράλακτον τῆς πρωτοτύπου καὶ καθολικῆς ὁμολογίας Βιλαετίου Ἀργους

Διὰ τοῦ παρόντος γράμματος ὁμολογοῦμεν ἡμεῖς οἱ κάτωθεν ὑπογεγραμμένοι γέρονται καὶ προεστῶται τοῦ Ἀργους, ὅτι ἐδανεισθήκαμεν διὰ χρεῖαν τοῦ καζὰ μας ἀπὸ τὸν κυρ χατζῆ Πανάγο Μανετάκι γρόσια χίλια ἑνεακόσια εἴκοσι, νούμερο 1920, τὰ ὁποῖα ἀκούονται μὲ τὸ νιτερέσιον τοὺς πρὸς 20 τὰ ἑκατὸ τὸν χρόνον καὶ ὑποσχώμεθα να τοῦ τὰ ἐγχειρίσωμεν εἰς κάθε του ζήτησιν ὁμοῦ καὶ τὸ νιτερέσιον τοὺς χωρὶς ἐναντιώτητα ὅθεν καὶ εἰς ἔνδειξιν ἀληθείας ἐδώσαμεν καὶ τὴν παροῦσαν μας ὁμολογίαν εἰς χεῖρας του, βεβαιωμένην ἰδιοχείρως μας

Τριπολιτζᾶ, Ἰουνίου αἰ' 1809

Παναγῆς Ἰωαννούσης βεβαιόνω

Ἀναγνώστης παππὰ - Μιχαλόπουλος βεβαιῶ

Αριθμ. Έγγραφου 17.257

Διὰ τοῦ παρόντος μου δηλοποιῶ, ὅτι ἔλαβον τὸν χρονικὸν τερζιμανιγιὲ τοῦ καζὰ Ἀργους τοῦ πὸν ἰκὶ γίχζ γιρμὶ δόρζη Σενεσι ἀπὸ πρώτης Μουχαρεμίου, κατὰ τὸ εἰς χεῖράς μου βασιλικὸν περᾶτι ἕως τέλους τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Καὶ εἰς ἔνδειξιν ἔδωσα τὸν παρόντα μου κάτι ἀλία κᾶν κατὰ τὴν συνήθειαν.

1809 Ἰουλίου 15, Τριπολιτζᾶ

{...}

(Πλάγια): 1809, Αβγουστου, 1

Ταβίλι διὰ τὸν τερζιμανι ἐνεξεπλιροσαμεν 15, 323, 10

Ἀριθμ. Ἐγγραφου 17.261

1809 Αὐγούστου 25, Τριπολιτζά

Λογαριασμός τοῦ καζά Ἄργους

Διὰ τὴν πούσουλαν τοῦ μεσαριφίου τοῦ Μωρέως μηνῶν 8 καὶ 20 ἡμερῶν ἤτοι ἀπὸ 1808 Δεκεμβρίου αἰς ἕως 1809 Αὐγούστου 20, τουτέστι ἀπὸ 15 τοῦ Σαβαλίου τοῦ Γιορμί Οὐτζι Σενεσί, ἕως 20 τοῦ Ρετζιεπίου τοῦ Γιορμι Δὸρ Σενεσί, διὰ χιζμέτια δεβλέτι μουπασιαίων, δέβλετι Τατάρων, χαρτζιό-
χια τῶν διὰ βασιλέων καὶ ὀρδοῦ χουμμαγιούν Τατάρων τοῦ Βελιγγιούν
νάμι ἐφένδη μας, μαάζι τοῦ Ἀνάπολ Μουχαφιζή Μεϊμέ πᾶσα, ἀηλίκια
τοῦ καδὴ ἐφένδη τῆς Τριπολιτζάς, μεφρουσάτια, ταμιράτια, κιράδες τῶν
τούρκικων κονακίων, καὶ ἄλλα ζουχουράτια τοῦ Μωρέως. Ἐτυπωθὴ εἰς
χαρτία τοῦ μουκαεσέ, 58094, καὶ ἔφερεν εἰς κάθε χαρτὶ γρόσια 4, παράδες
13 καὶ ἄσπρα 2, μὲ ζάμμι γρόσια 2 εἰς κάθε χίλια χαρτιά 3009

Χισές Ἄργους γρόσια	13070: 3
Ἐδωκεν εἰς μπαχτζίσια τοῦ ἀπερασμένου μπαϊραμίου γρόσια	38
Ἐδωκεν εἰς ταῦσον τῶν μόρα Βεκίληδων 10 Αὐγούστου γρόσια	300
Ἐδωκεν εἰς ταῦσον τοῦ μουζδὲ Ἐλμπασανίου γρόσια	50
Ἐδωκεν εἰς ταῦσον τοῦ Κεχαγια πέη διὰ τὰ ξύλα καὶ γρόσια	300
κάρβουνα γρόσια	688

Να κλείση καὶ διὰ τὰ ἀγώγια σιταριού, κριθαρίου, γρόσια	12382: 3
ρίζιου καὶ τάβλαις γρόσια	13070: 3
Κάνουν τὰ ἀγώγια τοῦ Ἄργους διὰ τὶ σιτάρι, κριθάρι, ρίζι καὶ τάβλαις γρόσια	16938 :8

Διὰ τὰ αὐτὰ ἀγώγια ἐκλείσθησαν ὡς ἄνωθεν εἰς τοῦτο τὸ χρέος τοῦ Ἄργους γρόσια	12382 :3
Ἐγιναν καὶ χαβαλές να λάβῃ τὸ Ἄργος ἀπὸ Καλάβρυτα γρόσια	4556
	16938 :3

Ἀναστάσιος Γεωργίου γραμματικὸς τοῦ κοινοῦ Μωρέως

Αριθμ. Έγγραφου 17.266

Ἵσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου Τῇ {...} ἡδέως προσαγορεύει

Εἴητε ὑγιαίνοντες ἐν ἐημερία καὶ μακροβιότητι μεθ' ὅσων ἀγαθῶν ἐφίεσθε. Διὰ τοῦ παρόντος ἐρευνῶν τὰ τῆς ἐφετῆς μοι ἀγαθῆς ὑγείας σᾶς, δηλοποιῶ τῇ τημιότητι σᾶς, ὅτι ὁ ὑψηλότατος καὶ πολυχρόνιος Καῖμακάμ πάσας ἐφένδης μας, δεξάμενος ἤδη ἐν ἰλαρότητι τὴν κατὰ τὸν Ἰανουάριον γεγραμμένην ἀναφορὰν σᾶς, καὶ γνούς τὰ ἐν αὐτῇ μεταφρασθείση, μὲ ἐπρόσταξε νὰ γράψω τῇ τιμιότητί σας, ὅτι κατὰ τὴν θερμὴν αἰτησίην σας θέλει κάμῃ μουσααδεν εἰς τὰς τοπικὸς ὑποθέσεις σας, βοηθῶν κατὰ τὰ εἰκότα καὶ διδούς εἴτα ἀκροάσεως τοῖς ἔδω Βεκίλης τοῦ τόπου σας, οἱ ὅποιοι καὶ χάριν ὑμῶν ἐν εὐμενείᾳ παρρησιάζονται εἰς τὸ χουζουρι τῆς ὑψηλότητός του, καὶ μὴν ἀμφιβάλλοντες ἐν τούτοις ὀλοτελῶς, παρακαλεῖτε θερμῶς καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὸν ἅγιον θεὸν διὰ τὴν πολυχρόνιον ζωὴν καὶ στερέεωσιν τοῦ ὕψους του, ἐπεὶδὴ ὢν ἐστολισμένος μὲ πολλὰ προτερήματα ἐν τούτοις καιροῖς φαίνεται πολλὰ ἀναγκαῖος κοινῶς τε καὶ μερικῶς. Γνωρίζοντες δὲ ἡ τιμιότης σᾶς ὅτι εὐνοῶν καὶ γὰρ τὴν πατρίδα ὑμῶν, προθυμοποιούμεν εἰς πάντα τὰ ὑπὲρ αὐτῆς. Ἐξαιτεῖτέ με εἰς πᾶν ὅ,τι μὲ γνωρίζετε δυνάμενον, χαροποιοῦντες μὲ πρὸ πάντων τῇ ἀγγελίᾳ τῆς ἀγαθῆς ὑγείας σας. Ἦς τὰ ἔτη εἶψαν θεόθεν πλειστευτυχῇ.

Τῆς τιμιότητός σας ὅλος εὐνους.

1810 Φευρουαρίου {...}

Παναγιωτάκης Μουρούζης

Αὐτὸ στοχασθῆτε τὸ καλὲ καὶ ὅ,τι νόημα εὐγάλε τε παρακαλῶ νὰ μὲ γράψεται.

Αριθμ. Έγγραφου 17.267

1810 Μαρτίου ἀη. Διὰ τῆς παρούσης μας ὁμολογίας γίνεται δῆλον ὅτι ἡμεῖς οἱ ὑποκάτωθεν βεβαιώμενοι, ὅτι ἐλάβαμεν ἀπὸ τὸν Τούναγι Μπαλούμπασι Στιφιλόγλου δάνεια γρόσια χίλια πεντακόσια ἐξήντατρία, ἥτοι 1563, τὰ ὅποια τὰ ἐλάβαμεν διὰ χρεῖαν τοῦ βιλαετίου μας, καὶ ὑποσχόμεθα νὰ τοῦ τὰ δώσωμε εἰς διωρίαν μῆνες ἕξ, καὶ οὕτως ἐδόσαμεν τὴν παρού[σα] ὁμολογίαν μας εἰς χεῖρας του διὰ σιγουριτὰ του.

{...} Αὐγούστου ακ

Νικόλαος Περρούκας βεβεόνο

Ἀνωγνώστης παππα - Μιχαὴλ βεβαιώνω

Ἀνδρικός Τζόρτζης βεβαιώνω

Αριθμ. Έγγραφου 17.268

Τὴν εὐγένειάν σου φίλε μας ἀγαπητὲ κυρ Νικολὴ Περούκα ἀκριβῶς σὲ χαιρετοῦμεν ἐρωτῶμεν τὴν ὑγίειάν σου, καὶ σοῦ φανερώνομεν, ὅτι ἀπὸ τὸ αὐθεντικὸν ἀλλατζίκι ἔδω καὶ τρεῖς μῆνες σᾶς εἶναι χαβαλὲς γρόσια χίλια πεντακόσια διὰ νὰ τὰ δω[σε]τε εἰς τὸν Χασαῦ πῆφ φλωρίνα, ἀπὸ τὰ ὅποια μόνον τρακόσια γρόσια τοῦ ἔχετε δομ[...] καὶ λοιπὰ τὸν λείπουν χάλια. Δεν ἔπρεπε φίλε μας νὰ τοῦ γένη τόση ἄργητα καὶ ἄ[...]μα τὰ ἄσπρα νὰ εἶναι ἀπλήρωτα. Διὰ τοῦτο στέλλομεν τὸν παρόντα Τζαβούσην [...], καὶ ἐρχομένου, αὐτὰ τὰ γρόσια χίλια διακόσια ὅπου λείπουν νὰ τοῦ τὰ παραδώσης δι[ὰ] νὰ τὰ φέρῃ.

Υγίαине θεόθεν.

1810 Μαΐου 5, Τριπολιτζᾶ

Αριθμ. Έγγραφου 17.271

1811 Φεβρουαρίου αης. Λογαριασμόν τοῦ καζὰ Ἀργους, δι' ὅσα κατ' αὐτὰς ἐγίναν τευξὶ εἰς τὸ κοινὸν τοῦ Μωρέως εἰς 57067 χαρτιά τοῦ μουκαεσέ.

Διὰ τοὺς 1500 λουφέδες τοῦ ἀσκερίου τοῦ Βελιγιουν νὰμ ἐφένδη μας μηνῶν 6 ἀπὸ αης Ρετζεσσίου τοῦ 25 Σενεσῆ, ἕως αης Μουχαρεμίου 26, Σενεσῆ, ἀπὸ 18 γρόσια, ὁ κάθε λουφές τὸν μῆνα, πρὸς παράδες 113, εἰς τὸ κάθε χαρτί καὶ ἓνα ἄσπρο, καὶ ζάμμι, πρὸς 218 εἰς κάθε χίλια χαρτιά.

Χισές τοῦ καζὰ Ἀργους διὰ χαρτιά 3009, γρόσια 8541:34.

Διὰ σιτᾶρι πολίτικα κοιλὰ 3352, εἰς ζαχιρὲ τοῦ ἄνωθεν ἀσκερίου διὰ μῆνας β ἀπὸ αης Ραμαζανίου τοῦ 25 Σενεσῆ, 1414: 7

ἕως τὸ τέλος τοῦ σαφερίου τοῦ 26 Σενεσῆ

πρὸς 517 δρ[άμια] εἰς τὸ κάθε χαρτί

Ὁ χισές τοῦ αὐτοῦ καζὰ σταμπόλ κοιλὰ

ἑκατὸν ἐβδομήντα ἕξι καὶ ὀκάδες 17 πρὸς, γρόσια 8

Διὰ κριθᾶρι πολίτικα κοιλὰ 12000, διὰ τὴν αὐτὴν

ἐξαμηνίαν πρὸς δρ[άμια] 1346 εἰς τὸ χαρτί 3164: 3

Ὁ χισές τοῦ αὐτοῦ καζὰ πολίτικα κοιλὰ 132, 13 πρὸς γρόσια 5

Διὰ 5310 πρόβατα διὰ τὴν αὐτὴν ἐξαμηνίαν,

ἀπὸ ἓνα πρόβατον εἰς κάθε ἑνδεκα χαρτιά, 1960

καὶ ζάμμι δώδεκα πρόβατα εἰς κάθε χίλια χαρτιά.

Ὁ χισές τοῦ αὐτοῦ καζὰ πρόβατα 280 πρὸς γρόσια 7.

Διὰ ἰδὶ γιέ παλιά τοῦ Βελιγιουν νὰμ ἐφένδη μας,

Κεχαγιά πέη τοῦ καὶ λοιπῶν πρὸς παράδες 95, 7171

καὶ ἓνα ἄσπρον εἰς τὸ χαρτί. γρόσια 22251: 4

Ὁ χισές τοῦ Ἀργους

Διὰ τὴν πούσουλαν τοῦ μεσαρφίου τοῦ Μωρέως

Μηνῶν 6 ἕως τέλους Ἰαννουαρίου, οὔσαν διὰ

χιζμέτια τὴν δέβλετι Μουπαριζαίως, 13837:30

δεβλέτι Τατάρων, χαρτζιράχια τὴν εἰς πόλιν γρόσια 36088:34

καὶ εἰς σόριαν Τατάρων, μᾶζι τῆς Ἀνάπολ Μουχαφιζῆ

Μεϊμέτ πᾶσα, ἀηλίκια τοῦ καδῆ τῆς Τρεπολιτζᾶς περμούδατι

καδέν, τὰ μηνάτια, μεφρουκάτια, κηράδες τὴν νεῦρι κασαπᾶ

τριῶν ντούρκικων ὀπητίων, καὶ διὰ ἄλλα ἀναγκαῖα μεσαρφία

τοῦ Μωρέως πρὸς γρόσια, 4 καὶ 24, μὲ τὴν ζῆλι

παράδες 48, εἰς ἀπὸ κάθε χίλια χαρτιά.

Ὁ χισές τοῦ αὐτοῦ καζὰ

Ἦτοι τριάντα ἕξι χιλιάδες καὶ ὀγδοήντα ὀκτώ γρόσια

καὶ παράδες 34 ἀντεγράφη τὸ πάρον ἀπὸ τὸ κοινὸν

κατάστιχον τοῦ Μωρέως Ἀναστάσιος Γεωργίου κοινὸς γραμματικὸς

Handwritten: 21067: note K. pinner -

[illegible][illegible]

[Handwritten notes:]

Indra' nadac, vadhu naga, 12000. dñ hñ adah daganian op 17. 136.9
gñ bñ naga. dñ dñ Rait naga vadhu naga. 132. 13. op 17. 5.

3164. 3:

"die 5310: scibala die/mi al'ti k'gan'mar, too da scobala g'net
indane scibala - 3 f'gan v' scobala g'net die scibala 1960:
die k'ad' n'ga scibala 230: se p' 7: —

"the 'big' case is Canyon vs. Bishop, which was filed 3 years ago
 the 95% the author of 'the' & 'the' of 1/13

- 7171 -
 22251, 4

[illegible][illegible]

36088:34

2101. Ιονάθαν δὲ τὸν υἱὸν τοῦ Ἰσάακ ἀνέβη εἰς τὴν γῆν τῆς Ἀραμίας·
 αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ υἱοὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ
 ἀνέβησαν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν τῆς Ἀραμίας· καὶ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ·

Αριθμ. Ἐγγράφου 17.277 (1)

Τὴν εὐγενεΐαν σας κατὰ πολλὰ ἡγαπιμενοι μοῦ γέροντος κὺρ Νικολῆ καὶ ἐπίληποι ἀκριβῶς σᾶς χαιρέτω καὶ ἐρωτῶ τὸ χατήρι σᾶς.

Μετὰ τὸ {...}λη τοῦ χατηρίου σᾶς φανερώνω, ὅτι καὶ μετὸν ἀπερασμένον Τατάρην σᾶς ἔγραφα τὰς στενοχωρίας μου καὶ τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκομαι ἀπὸ τὰ σικλέτια τοῦ σαράφη. Διὰ τοῦτο ἐβιάσθην καὶ ἀποφάσισα καὶ ἰδοὺ ὁποῦ στέλνω τὸν υἱόν μου Ἡμπραχήμ ἐφένδην αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἂν εἴσται φίλοι μου καὶ μετὰ ἀγαπᾶται νὰ δείξεται τὸ γαιῖότη σας ὁποῦ νὰ πληρόσεται τὰ ὅσα μένεται νὰ χρεοστή ὁ καζὰς σας, καὶ νὰ τοῦ κάμεται μουσααδὲ εἰς τὴν κάθε του δουλίᾳ ὁποῦ καὶ τὰ μανδούλια νὰ πούλησιν καὶ ὅθεν ἔχωμαι νὰ λαμβάνωμεν νὰ κάμῃ ἕναν κιλουεζλήδικον χαζνὲ νὰ μοῦ προφθάσῃ διὰ νὰ λάβω ἡσυχίαν ἀπὸ τὸν σαράφη. Καὶ ὄντας βέβαιος ὅτι δεν θέλει κάμετε κουσούρη δεν σᾶς γράφω περισσότερα ἡξεύρεται καλὰ ὁποῦ ὁ μόνος καρπὸς τῆς ψυχῆς μου εἶναι ὁ Ἡμπραχήμ ἐφένδης καὶ δεν τὸν ἔστελνα αὐτοῦ, ὅμως ἡ πολλή μου στενοχωρία μετὰ ἔκαμε καὶ τὸν στέλνω καὶ ἐγινίκαται αἰτία νὰ ἔλθῃ αὐτοῦ εἰς τὴν πατρίδα μας, καὶ διὰ τὴν δουλίαν μου, καὶ κάμνει καὶ σιλáει ῥάχημ ὅθεν νὰ τὸν ἀγαπᾶται καὶ νὰ τὸν συμβουλεύεται εἰς ἐκεῖνα ὁποῦ ἐγνωρίζεται συμφέροντα καὶ μετὰ ὑποχρεώνεται μεγάλως ταῦτα.

1811 Νοεμβρίου, Βασιλεύουσα

(Πλάγια): Τὸν ἡγαπιμένον μου υἱὸν σᾶς κὺρ Ἰωάννην ἀκριβῶς τὸν χερετῶ καὶ ἐρωτῶ τὸ χατήρι του. Δεν ἡμπόρεσα νὰ εὔρω τὸ κιτάπη ὁποῦ μου ἔγραφε ἔχω ὁμ{ως} τὴν φροντίδα καὶ ἂν τὸ εὔρω τοῦ τὸ στέλνω. Ἄς μάθῃ τοὺς {...} καὶ τώρα αὐτοῦ ὁποῦ καὶ ἔρχεται ὁ Ἡμπραχήμ ἐφένδης μετὰ τὸν χότζα του.

Ἀριθμ. Ἐγγραφου 17.277(2)

Ἵσον τοῦ γράμματος τοῦ Βελίγγιουν νιάμ ἐφένδη μας

Τιμιώτατοι καὶ ἐπιπόθητοί μου φίλοι ἄρχοντες κύρ Σωτηράκη, καὶ κύρ Γιάνν{η} μετὰ τὸν φιλικόν μου χαιρετισμόν, καὶ ἐρώτησιν τῆς υἱειίας σᾶς, ἰδε{...} ὅτι θεόθεν υἱειίνω. Μάθετε πρὸς τούτοις, ὅτι τὰ πράγματα ὀγλήγορα ἰνσαλλάχ θὲ νὰ λάβουν διόρθωσιν μὲ σιάνι τοῦ δεβλετίου, καὶ ἔμενα ἐ{...} ὀλίγου θὲ νὰ μοῦ δοθῇ ἡ ἄδεια διὰ νὰ ἔλθω, καὶ εἴθε νὰ ἀνταμωθῶμεν χαῖρσιλεν. Τώρα εἰς τὸ τέλος πόσα πολλὰ ἔξοδά μου χρειάζουν διὰ τόσους μπομπασάδες ὅπου ἔχω, καὶ διὰ ξεπληρωμὴν λουφιδων εἶναι ἀδύνατον νὰ σᾶς τὸ περιγράψω, καὶ εἰς πόσῃ στενοχωρίαν εὐρ{ι}σκομαι ἴσως τὸ γνωρίζετε, γράφω καὶ τοῦ πεί διὰ νὰ μὲ προφθάσῃ {...} τὰ ἀλλατζάκιά μου ὅσον τάχος, ὅμως παρακαλῶ καὶ ἡ τιμιότης σας νὰ τὸν παρακινήσετε εἰς τὸν ἴδιον καιρόν, καὶ νὰ τὸν βοηθήσετε κانونτες δικᾶ του ὅπου εἶναι πειαγιές νὰ τὰ ἀποκριθὸν πάραντα καὶ νὰ μοῦ ἔλθωσι τὸ ὀγληγορώτερον διὰ νὰ μὴν ἐντροπιασθῶ. Δὲς σᾶς γράφω περισσότερα, ὅτι ὦντας βέβαιος εἰς τὴν ἀγάπην κ{αι}σαδακάτι μας δὲν ἀφίνετε κουσούρι διὰ λόγου μου. Καὶ υἱειίνετε θεόθεν.

4 Νοεμβρίου 1811

(Πλάγια): 1811 Νοεμβρίου 4 ῥουστζούκι

Αριθμ. Έγγραφου 17.312

1814: Νοεμβρίου 26 καὶ 27 Ζιλχιτζέ τοῦ γιομι̇ δοκ{...} σενερί, λογαριασμός τοῦ καζᾶ Ἄργους, διὰ τὴν εἰς τὸν τζαγιά Μωρέως τευζὶ γινόμενην πούσουλαν τοῦ μασαριφίου Μωρέως, οὗσαν διὰ χοσμέτια δεβλέτι Μουπασιαίων, δεβλαέτι Τατάρων, διὰ χαρτζιράχια τοῦ εἰς πόλιν σταλθέντων Τατάρων τοῦ Βελλίγγιουν νιάμ ἐφένδη μας, αἰλίκια τοῦ καδὴ ἐφένδη Τριπολιτζάς, καὶ λοιπὸ ἀναγκαία ζουχουράτια πρὸς ἰδαρὲν τοῦ κοινοῦ Μωρέως –μηνῶν 6– ἀπὸ πρώτης ῥεντζεπιὸν τοῦ 29 –σενερί ἕως τέλους Ζιλχιτζέ, πρὸς 4 γρόσια καὶ 12 παράδες εἰς τὸ χαρτί, καὶ ζάμμι παράδες 89– εἰς κάθε 1000 χαρτιά.

Ὁ χισές τοῦ αὐτοῦ καζᾶ: γρόσια

12007: 12

Τὰ ἀνωτέρω ἔγιναν χαβαλὲ ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Μωρέως
ὡς κάτωθεν

Δομένα διὰ τὸ ῥίζι τῆς πόρτας εἰς κυρᾶ: γρόσια:

764: 6

Διὰ τὸν κυρᾶ τοῦ κριθαρίου 1000 κοίλων:

1500:

Διὰ 17 χιλιάδες ὀκάδες κάρβουνα πρὸς 4 παράδες;

1700:

Χαβαλές εἰς τὸν δετὸρ κάββαν διὰ τὴν κοινότηταν:

3964: 6

Χαβαλές εἰς τὸν χαζνὲ τοῦ αὐθέντου μας

1500:

ἦτοι γρόσια, δώδεκα χιλιάδες ἑπτὰ, καὶ δώδεκα παράδες

6543: 6

γρόσια:

12007:12

Ἀντεγράφη ἀπὸ τὸ κοινὸν κατάστιχον τοῦ Μωρέως

Αριθμ. Έγγραφου 17.354

Διὰ τῆς παρούσης μας φανερώνομεν καὶ ὁμολογοῦμεν ἡμεῖς οἱ βεκύληδες καὶ ἐπίτροποι τοῦ καζᾶ Ἄργους, ὅτι ἐδανείσθημεν ἀπὸ τὸν κυρ Διονύσιον παπα Γεωργόπουλον, διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην τοῦ καζᾶ μας γρόσια εἴκοσι πέντε χιλιάδες, νούμερο ἀριθμοῦ 25000, τὰ ὅποια ὑποσχόμεθα νὰ τὰ δώσωμεν ὅμου μὲ τὸ δουλευθὲν ἰντερέσσον των πρὸς 25 τὰ ἑκατὸ τὸν χρόνον δι' ὅσος καιρὸς ἤθελε περάσῃ. Ὅθεν τῷ ἐδώσαμεν τὴν παροῦσαν μας ἐνυπόγραφον καὶ πρὸς ἐνδειξιν.

Ἄργος 11 Μαΐου 1818

Ἰωάννης Περούκας καὶ ἐπίτροπος τοῦ καζᾶ Ἄργους βεβαιῶ
Παναγιώτης Ἰωαννοῦσις καὶ ἐπίτροπος τοῦ καζᾶ Ἄργους βεβαιῶ

Αριθμ. Έγγραφου 17.368

Τιν σιμαιρον ψανερονομαι ξομολογου μας ἐμῖς οἱ ποτοθεν ὑπογεγραμμεννι βεκύλιδες τοῦ χορίου Γεράκη. Τιν σιμαιρον ἐπλιροθικαμαι ἀπὸ τὸν ἀρχον{τα} κυρ Νικολὴ Μπερουκα λαδὶ μποτζες χιλιες ἑκατὸν ἡκοσι πενται, λεγο μποτζες = 1125 = πρὸς τεσερα γρόσια τιν ποτζα Ἐλαβαμαι γρόσια τεσεραις χηλιαδες πεντακόσια, ὁποῦ φερνουν ὀκαδες λαδὶ διο χιλιαδες διακοσιες πενιντα, νὰ τοῦ τὸ παραδοσομαι μαισα εἰς στο χόριον Μασκαντάρι. Σοστῶν εἰς δεοριαν τὸ ἐρχομαινον Φλεβαριου προτη καὶ νὰ ἔχομαι νὰ τοῦ τὸ παραδοσομαι χορις λόγον καὶ πρόφασιν. Καὶ οὔτος ἐδοσαμαι τιν παροῦσαν μας ὁμολογίαν εἰς ἐνδιξην καὶ ἀσφαλιαν ἔμπροσθεν τῶν ἀξιοπίστων μαρτιρων. Καὶ βεβεονομασθαι εἰδιοχιρῶς μας

1819 Δηκεμβριου 20, Ἀργως

Ἀναγνώστης παππα - Νικόλας βεβεωνω

Σοτιρις Νικολοῦ παππα-Γοργι βεβεονο

Γεραμιος βεβεονο

παππα-Γεώργιος Οἰκονόμου μαρτυρο

Γιανακη Σιμακης μαρτηρω

Κοσταντῆς Ἡοάνου Κατζικα μαρτηρῶ

Κοσταντις Κατζικας ἱατρὸς μαρτιρο

Νηκολα Ἡκονομου μαρτηρο

Ἀριθμ. Ἐγγραφου (33)

Τὴν εὐγένειαν σᾶς ἄρχωντες κυρ Ἰωάννη καὶ κυρ Παναγοὶ ἀδελφικῶς
χαιρετοῦμε.

1813 Ὀκτωμβρίου 28, μπουγιάτη.

Μὲ τὸ πάρον, νὰ σᾶς φανωρόσωμε ὅτι ἐδὸ ἦλθε ὁρισμὸς τοῦ μπει ἐφέ-
ντη μας διὰ νὰ βγάλομε 80 ζῶα διὰ νὰ πᾶν νὰ σικόσουν ῥίζη ἐδό που
ἐβρέθησαν ζῶα διὰ νὰ πᾶν σὲ τετοια δουλία μόνον εὐτοῦ ἔχομε τὸν
χαβελὲ καὶ ὅπως ἤθελε ἀκολουθίση σὲ ὅλο τὸ βηλαέτη ἀποκρενόμαστε
καὶ ἐμεῖς καὶ ὅτι γρόσια χρῆάζονται ἅς τὰ ἀποκριθῇ ὁ χαβελὲς καὶ γρά-
φτε ντεσκερε νὰ σικωθῇ τὸ παλικάρη ὅτι ἐδὸ οὔτε ζοὰ εἶναι οὔτε γρό-
σια βγένουν ἐδό, ὅτι ἐδὸ ἀφανισμὸς εἶναι σὲ μας ὅτι ὁ Θεὸς τὸ ἰξεύρη σὲ
τῇ χάλῃ βρισκόμεθα ἐτούτην τὴν ὥρα καὶ γράφτε καὶ τὸ ποδοκόπη μὴν
ἀφίνετε τὸν νεσκερε ἀνικτὸ ὅτι ἐδὸ ἔρχοντε καὶ ὅσα θέλουν πέρουν. Ὁ
πραχτέσινος ἐπῆρε: γρόσια 22 καὶ τὰ ποδοκόπια δεν ὑποφέρομε νὰ γι-
ρίσομε ἔτζι περικαλοῦμε νὰ γράφτε νὰ σικωθῇ τὸ παλικάρη καὶ ἐμεῖς διὰ
ἐκεῖνο ἔχομε νικοκιρέους, εὐτοῦ ὅπου ὅτι νὰ ἀκολουθίση νὰ ἀποκρένοντε
καὶ ὅχι νὰ ἔχωμε τὰ ποδοκόπια καὶ τὰ ἔξωδα τὸν Σευμένιδων. Ταῦτα μὲν
καὶ τὰ ἔτη σᾶς εἴησαν θεόθεν πλεῖστα καὶ πανευδέμονα.

Ἦκονομὸς εὐχαίτη σας

Κωνσταντὶς Νικολάκις εἰς τοὺς ὀρισμοῦ σας

[illegible]